

Dječji perivoj

Botica, Roko

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:

University of Split, Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy / Sveučilište u Splitu, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:123:459233>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-09**

Repository / Repozitorij:

[FCEAG Repository - Repository of the Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy, University of Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

SVEUČILIŠTE U SPLITU

FAKULTET GRAĐEVINARSTVA, ARHITEKTURE I GEODEZIJE

STUDENT: Roko Botica

DJEČJI PERIVOJ

AKADEMSKA GODINA

2022./2023.

MENTOR: izv. prof. art. Iva Letilović, dipl. ing. arh.

---

dječji perivoj

STUDENT: Roko Botica

MENTOR: Iva Letilović izv. prof. art.

KOMENTOR: Jere Kuzmanić mag. ing. arch.

KONZULTANT ZA KONSTRUKCIJU: Hrvoje Smoljanović dr. sc.

lipanj 2023., Split

KOMENTORSKI RAD

uvod
lokacija / kontekst
organizirani boravak na otvorenom
tipologija, morfologija i karakteristike boravka djece na otvorenom
primjeri
zaključak
popis literature

REFERENTNI PRIMJERI

GRAFIČKI PRILOZI

situacija	1 : 2 000
situacija	1 : 1 000
tlocrt +17,00	1 : 500
tlocrt +21,00	1 : 500
tlocrt +24,00	1 : 500
tlocrt +26,00	1 : 500
presjek 1-1	1 : 500
presjek 2-2	1 : 500
ročelje jug	1 : 500
ročelje zapad	1 : 500
program	

kamp

tlocrt	1 : 200
presjek	1 : 200
prostorne vizualizacije	
vizualizacija ambijenta	

vrtić

tlocrt	1 : 200
presjek	1 : 200
prostorne vizualizacije	
vizualizacije ambijenta	

blagovaonica

tlocrt	1 : 200
presjek	1 : 200
prostorne vizualizacije	
vizualizacije ambijenta	

PVN

tlocrt	1 : 200
presjek	1 : 200
prostorne vizualizacije	
vizualizacije ambijenta	

detalj pergole dječjeg kampa	1 : 20
detalj pješačkog mosta	1 : 20
detalj krova PVN-a	1 : 20

prostorne vizualizacije

komentorski rad

A horizontal line spans the width of the page. On the right side, it has a vertical step up, forming a rectangular shape that frames the text 'komentorski rad'.

UVOD

Danas su djeca drugačija, čak i petogodišnjaci imaju svoje mišljenje. I mala i velika djeca traže smisao promjene koje im omogućuju da bolje iskoriste svoje objekte na način koji povezuje učenje sa svijetom kakav je - gdje su prenaseljenost, zagađenje i iskorištavanje ljudskih resursa doveli do promjena u svim životnim sferama. Aktualna tema, sada već prošla, pandemije usko je povezana za problematiku i upitnost kvaliteta života u napučenim urbanim sredinama osjetljivim na nove krize i potrebama za inovativnim pristupima na svim nivoima - življenje, obrazovanje, rad i odmor.

Posljedica globalnog problema i održivih unapređenja svih sfera življenja svijet se vraća korijenima - promjeni definiranja luksuza koji je do skoro izbacivao prirodu i okretao se popularnim gradskim centrima za godišnji odmor i relaksaciju, ali svaka prepreka donosi i nešto dobro - priroda nam postaje veći prijatelj, a novi način života inkorporira i prirodno okruženje u period rada, odgoja i relaksacije.

Kao dizajneri, imamo priliku definirati obrazovni i slobodni odgoj djece kroz različite tipove odgoja. Današnji dizajn vrtića, škola i kampova za djecu trebao bi odražavati snažnu predanost potencijalu za reformu obrazovanja, vrstu reforme koja omogućuje odgovarajuće povezanosti između učenika i učitelja, između pojedinca i društva, između prirode i društva. Potrebno je osigurati da objekti povezuju razvoj kurikuluma i zajednice, te uravnotežuju sveobuhvatno učenje sa personaliziranim ishodima važnim za opstanak.

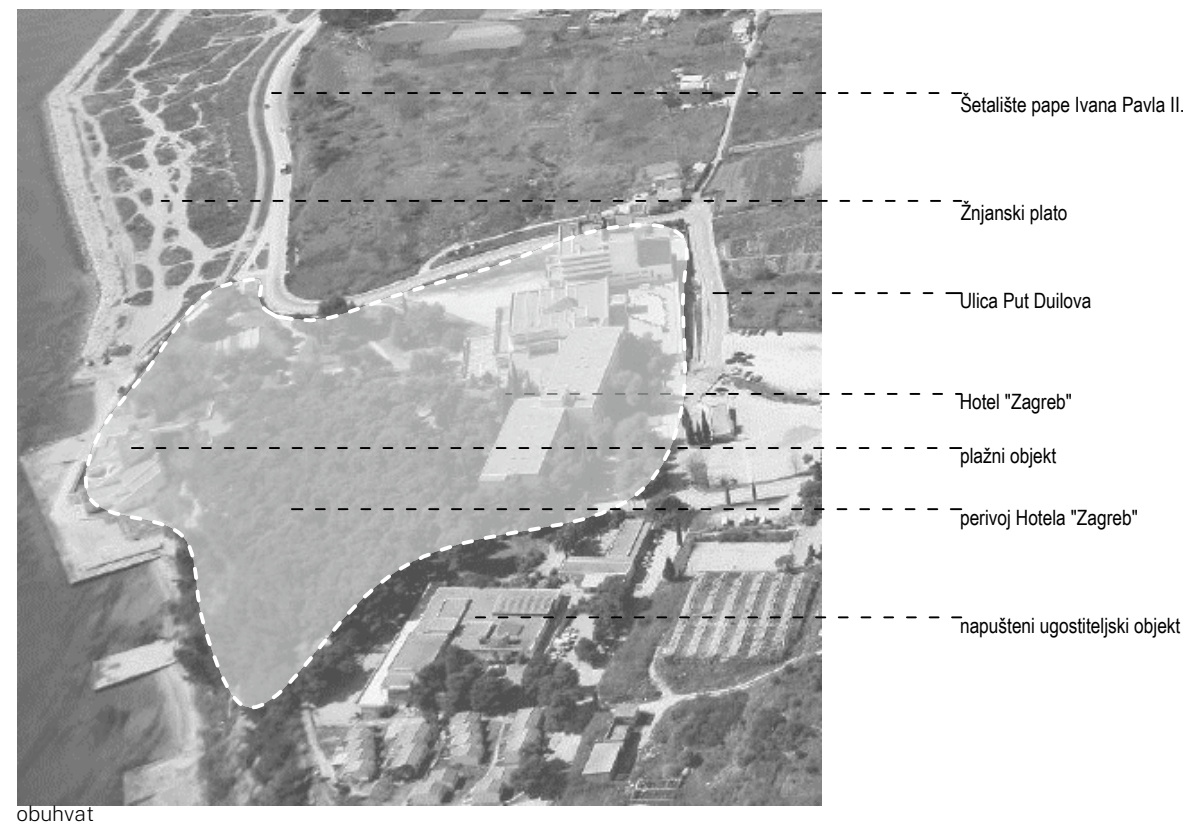
Arhitektura prostora kojeg koriste djeca kompleksnija je tema od "arhitekture za odrasle", ali kao i svaka, treba odgovoriti na zahtjeve i sigurnosti današnjeg društva, gdje arhitekt svakako treba imati u vidu budućnost ljudskih potreba kroz budućnost zgrade.

PROMETNO - GEOGRAFSKE KARAKTERISTIKE PROSTORA

Lokacija je smještena nedaleko od obale mora na istočnom dijelu grada u gradskom kotaru Žnjan u predjelu Duilovo. Radi se o perivoju hotela "Zagreb" s pripadajućim objektima koji čine kompleks hotela te se njihova revitalizacija očekuje. Plato na kojem je perivoj se nalazi na prirodnoj klisuri nadmorske visine od 13 do 26 metara.

Obuhvat je sa sjeverne strane omeđen Ulicom Put Duilova južno od koje se nalazi glavna zgrada hotela "Zagreb". Sa zapadne strane graniči s cestom koja spaja Žnjanski plato sa sjeverom. Na južnoj strani obuhvata se nalazi prirodni klif koji lokaciju dijeli od plaže s kulturnim plažnim objektom. U smjeru istok-zapad klif je razdjelnica obuhvata i obale po čitavoj dužini. Istočni dio obuhvata zaključen je s napuštenim ugostiteljskim objektom i bungalovima.

Trenutno je šire područje kotara u stambenoj namjeni, posebno potez prema zapadu koja na mjestima prima turističke smještajne kapacitete. Osim stambenih zgrada prema Trsteničkoj uvali, u širem obuhvatu se uglavnom ističu obiteljske kuće ili manje stambene zgrade izuzev nekoliko većih samostalnih objekata. Žnjanski plato je u procesu uređenja i realizacije projekta promenade uz plažne objekte i popratne sadržaje te bi cijeli kotar u bliskoj budućnosti trebao dobiti novi - stari identitet.

obuhvat

POVIJEST LOKACIJE

"Na samom istočnom rubu grada Splita, na Duilovu, smješten je kompleks Hotela "Zagreb". Prostire se na gotovo 60000 m² te obuhvaća jedinstvenu zgradu starog i novog hotela "Zagreb" na sjeveru parcele, više samostojećih objekata turističko ugostiteljske namjene, dvadesetak bungalova na istočnoj strani parcele, gustu borovu šumu sa šetnicama, igralištima za balote, mini golfom i dječjim igralištima te plažni objekt i kupalište na južnoj strani parcele. Kompleks je u više faza izgradila JNA kao odmaralište za vojsku. Gradnja starog dijela hotela kao i plažnog objekta započela je 1968. godine da bi objekti već 1976. bili adaptirani povodom organiziranja Mediteranskih igara u Splitu (održane 1979.).

Kuriozitet koji je svim gostima hotela ostao u sjećanju nalazi se pak u plažnom objektu. To je lift koji preko mosta povezuje hotelske šetnice u borovoj šumi, pa tako i sam hotel s plažom. Projektirao ga je zajedno s cijelim plažnim objektom arhitekt Ante Svarčić u dvije faze, 1968. i 1978. godine. Silazak na plažu tako je upotpunjen panoramskim pogledom kroz staklenu stijenku lifta na more i otoke. Kao i hotel, i ovaj objekt je adaptiran za Mediteranske igre te se upravo u njegovom restoranu odvio dio programa otvaranja Igara. Svarčić je i u uređenju interijera pratio morską temu, kroz velike otvore u obliku brodskih prozora. Objekt je osim lifta imao i centralno grijanje da bi mogao biti u funkciji cijele godine. Kao takav, objekt je nagrađen i Jugoslavenskom nagradom za doprinose u građevini.

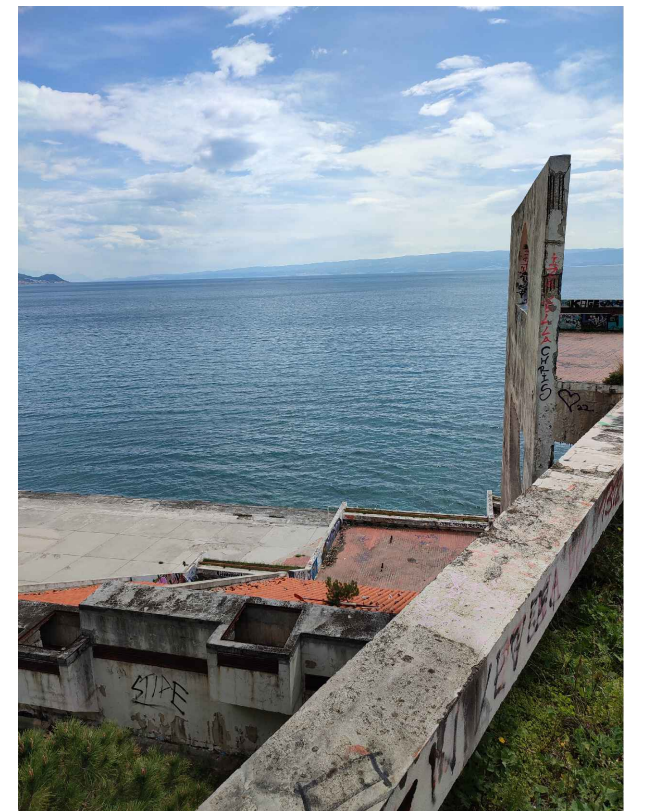
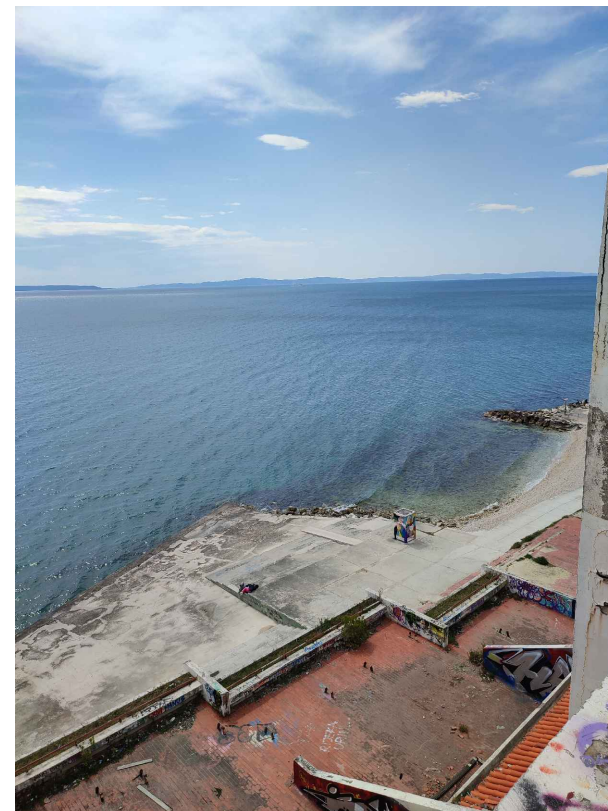
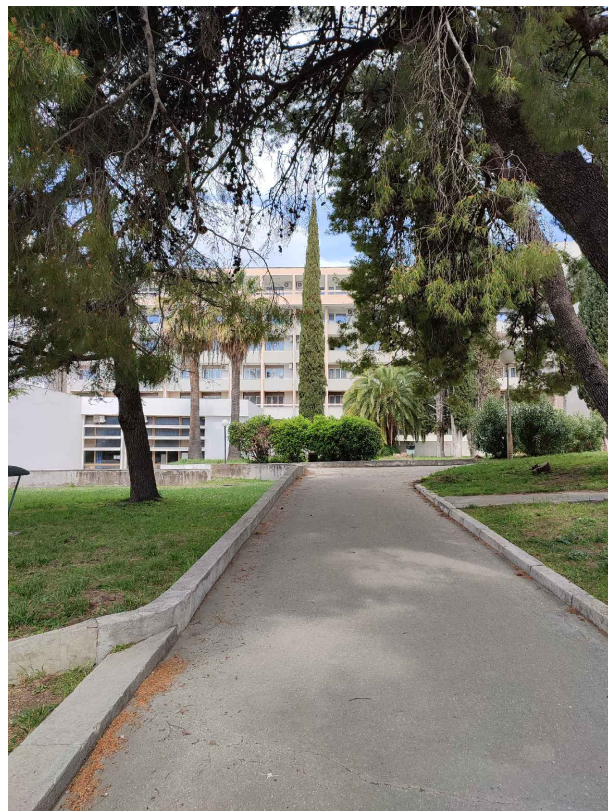
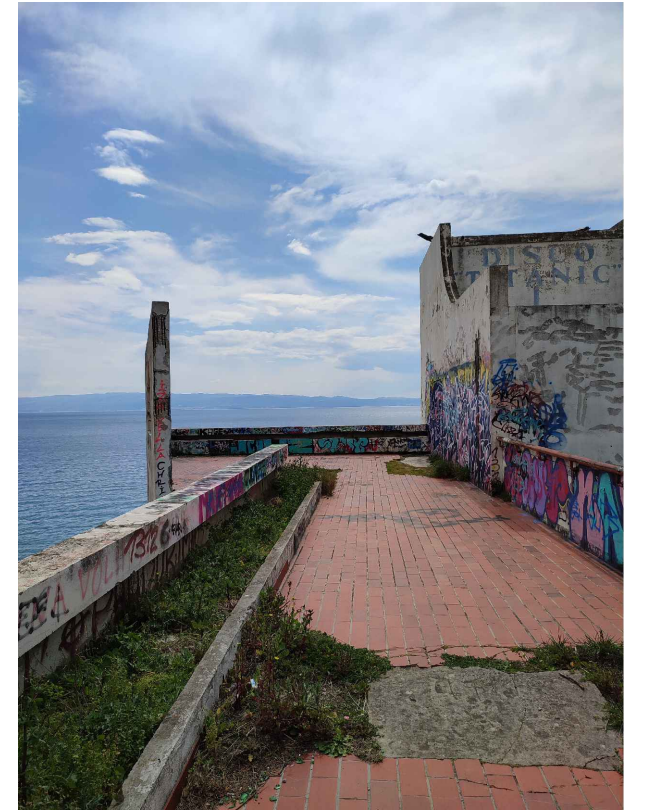
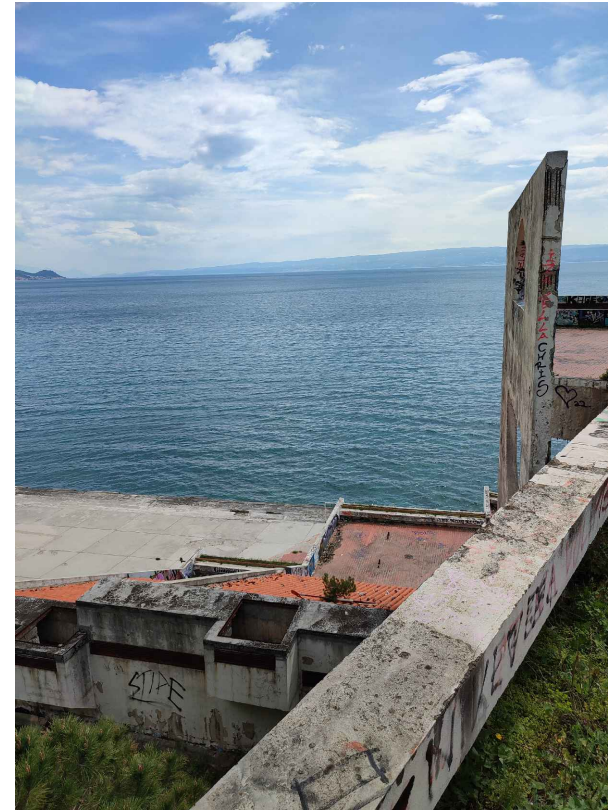
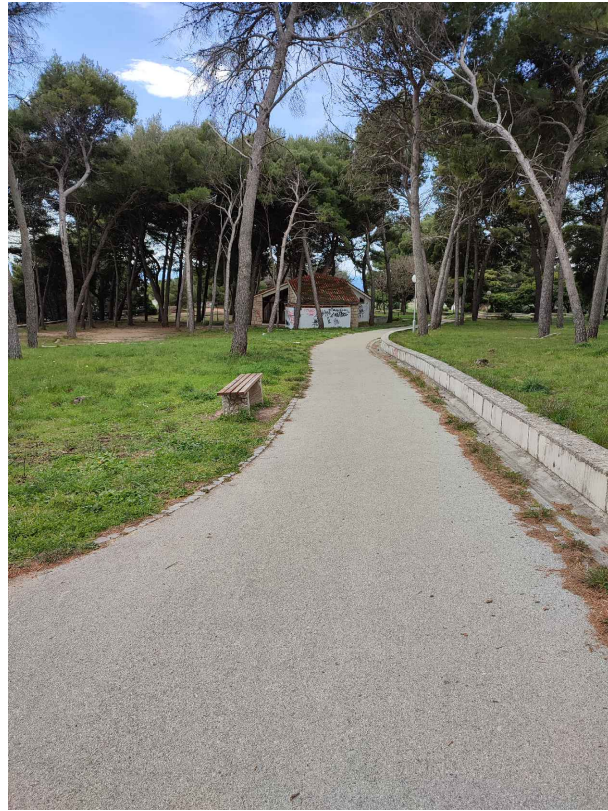
Život odmarališta u hotelskom kompleksu kontinuirano se odvijao do devedesetih godina kada je hotel prešao u ruke MORH-a te prihvatio izbjeglice. Neki od njih i danas stanuju u starom hotelskom krilu, a i svi bungalovi su nastanjeni. Od devedesetih cijeli kompleks propada, a najveću devastaciju doživjeli su manji samostojeći objekti te plažni objekt."

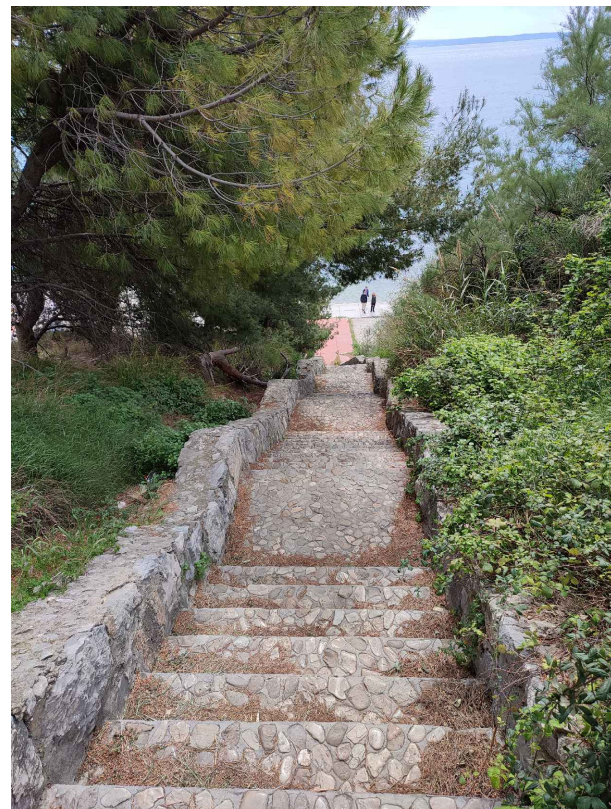
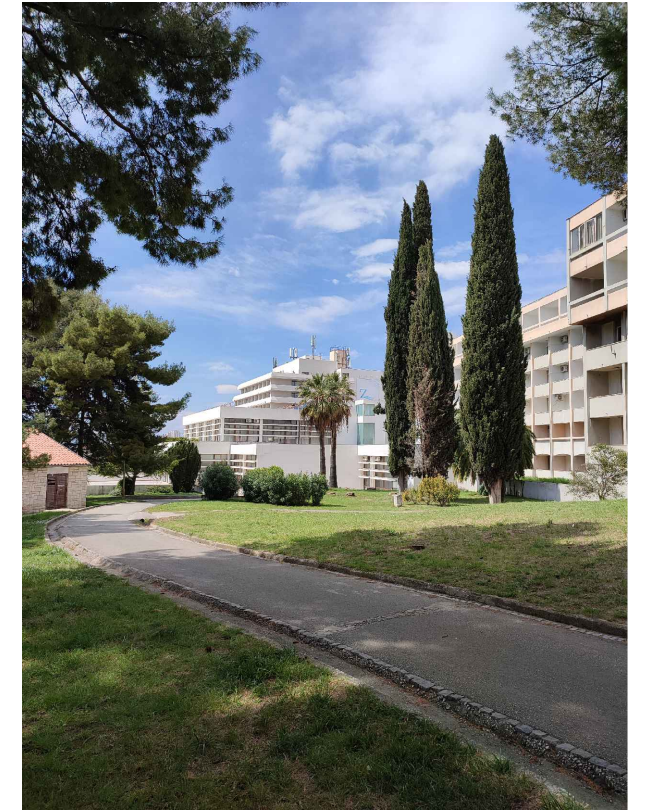
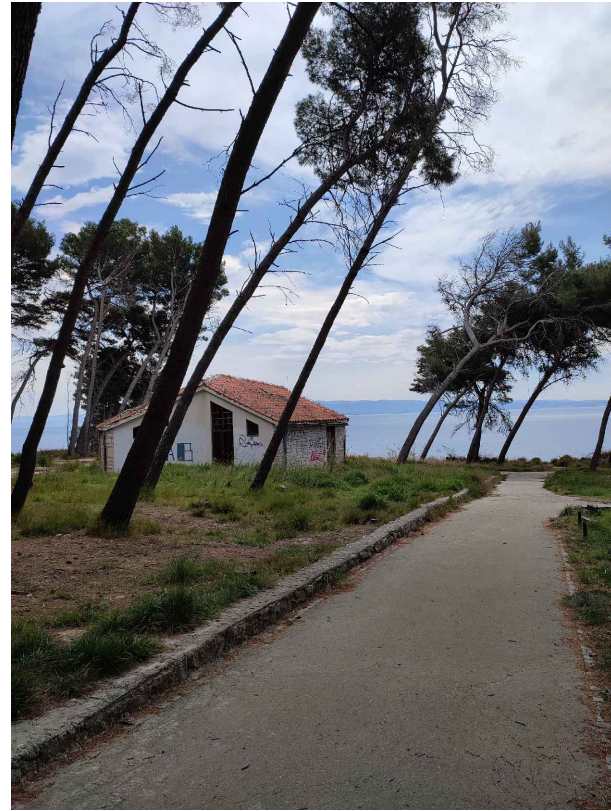
obuhvat 1968.

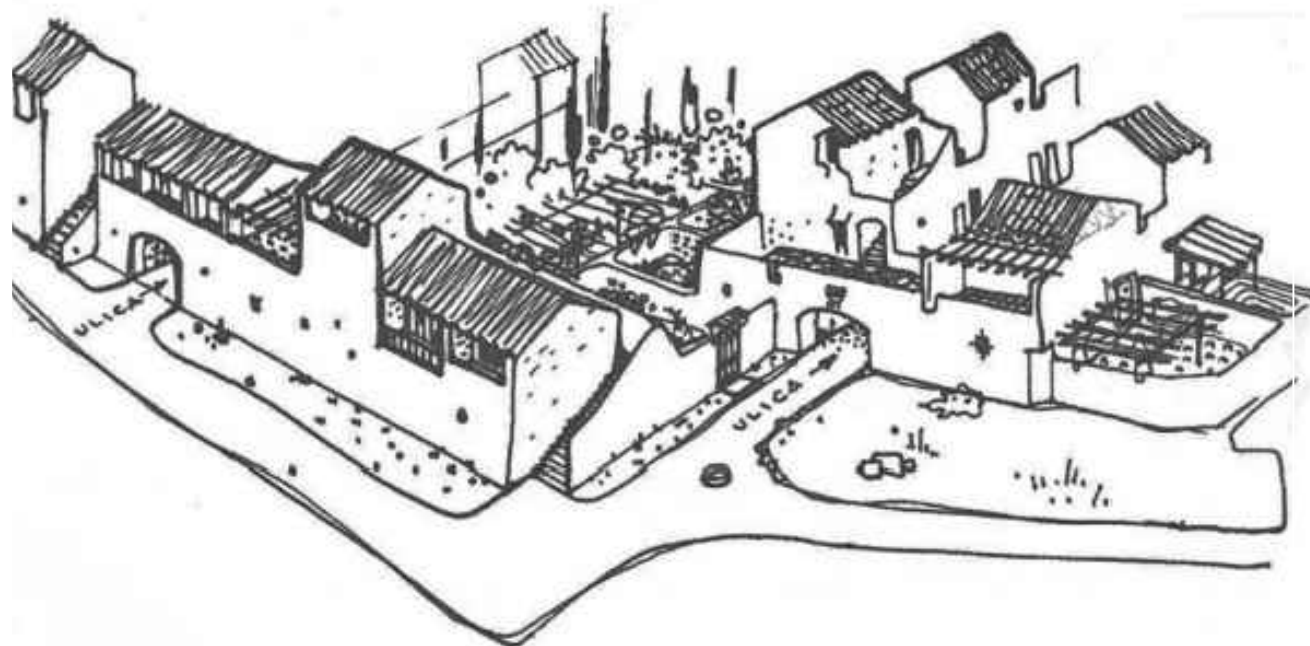
obuhvat danas

Slika 1: Kamp Polari, Rovinj

izvor: d-a-z.hr

Slika 2: Cuba Art School

izvor: tykokihlstedt.com

ORGANIZIRANI BORAVAK NA OTVORENOM

Ideja o istraživanju funkcionalnih shema je prirodna pojava u arhitekturi jer arhitekt predstavlja alat u definiranju prostora koji poprima određeni sadržaj pa tako i sadržaj vrtića zahtijeva prostor koji može bitno, u ovom slučaju, omogućiti bolji razvoj djece.

Boravak na otvorenom važan je i neizostavan dio zdravog djetinjstva i stvara pozitivan utjecaj na dječji rast i razvoj kroz fizičko i psihičko zdravlje, senzomotorički razvoj, kreativnost i socijalizaciju. Veliki broj roditelja i odgojitelja pronalazi razne izgovore za njegovo odgađanje, odnosno uporabu sveprisutnih medija - što kao posljedicu ima porast broja pretile i nepotpuno razvijene psihičke svijesti djece. Istovremeno u Norveškoj, poticaj su i motivacija boravak na otvorenom, zraku i istraživanju prirode i arhitekture kao glavnog posrednika.

Glavna razlika između suvremenog djeteta i onih prijašnjih je smanjeno vrijeme boravka na otvorenom - WHO (2018.) preporučuje minimalno 60 minuta tjelesne aktivnosti umjerenog do visokog intenziteta dnevno.

POTICANJE BORAVKA NA OTVORENOM U REPUBLICI HRVATSKOJ

Važnost boravka na otvorenom prepoznata je na državnoj razini, što dokazuju razni projekti i programi koji se provode u Republici Hrvatskoj, a imaju za cilj poticanje djece na provođenje vremena na otvorenom.

ŽIVJETI ZDRAVO - VOLONTERI U PARKU

"Živjeti zdravo" je program Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo sufinanciran od strane Europske unije, U sklopu istog, voditelji aktivnosti "Volonteri u parku" organiziraju kreativne radionice s tematski prilagođenim igramama u svrhu poticanja djece na provođenje vremena na otvorenom.

DJECA U PRIRODI

Program namijenjen dječjim vrtićima Grada Zagreba koji djeci pruža neposredni kontakt s prirodom u Gradu mladih koji se nalazi u području zagrebačke Dubrave i sadrži 50 hektara ograđenog i hortikulturno uređenog prostora i predstavlja vrlo poticajnu i sigurnu okolinu u kojoj djeca predškolske dobi borave s odgojiteljima, a s ciljem nastavka tradicije učenja i stjecanja novih iskustava u prirodi.

TIPOLOGIJA, MORFOLOGIJA I KARAKTERISTIKE BORAVKA DJECE NA OTVORENOM KROZ PRIMJERE

Alternativni tip pedagogije vezane za djecu je jako malo zastupljen, ali je danas ideja o inovativnim pristupima edukaciji i odgoju biva sve prisutnija. Ljudi su osvješteniji što odgoj djeteta zapravo znači, a rastući trend oba zaposlena roditelja pogoduje tome da sve više djeca provode u ustanovama odgoja i obrazovanja što naravno dovodi do želje da se to dijete izvan kuće razvija u skladu sa samim sobom ali i željama roditelja da omoguće djetetu što bolji odgoj. Kod alternativnog pristupa odgoju i obrazovanju, reflektiranje individualnosti ishodi personaliziranom konceptu učenja u kojem se djeca prirodno lakše snalaze a ono što se stavlja u fokus za postizanje okoliša pogodnog za razvoj takvih ideja je arhitektura vrtića.

Fokusiranje na izazove s kojima se djeca suočavaju u gradovima, kao što su zagađenje, promet i nedostatak pristupa zelenim površinama, svakako predstavljaju okosnicu pri projektiranju vrtića alternativnog tipa odgoja. Također, s urbanističke strane, načine na koje se gradovi mogu učiniti prikladnijima za djecu poboljšanjem javnih prostora, stvaranjem sigurnih ruta do škole i pružanjem prilika za igru i društvenu interakciju definitivno treba uvrstiti u projekt.

Stvaranje gradova koji su dizajnirani imajući na umu djecu nije korisno samo za djecu, već i za cijelu zajednicu, jer može dovesti do gradova pogodnijih za život, održivijih i društveno povezanih. Ovakvi novi prostori ne naglašavaju utilitarne prostore koje dijete u naravi ne zamjećuje, pretvara ih u prostore vezane za osjećaje sreće i uzbuđenosti zbog ulaska ili izlaska u prirodu, te istraživanje izvan granica interijera. Pristup djeci postaje prirodan i pun fizičke aktivnosti a ono što je najvažnije, potiče dječje istraživanje kao i svijest o zaštiti prirode.

Sinergijski međudnos arhitekture, turizma i lokalne svakodnevnice može donijeti drugačiji i inovativan pristup tretiranja turističke ponude i njihove arhitektonske artikulacije. Doživljavan tek kao potrošena relikvija masovnog turizma i zastarjeli tip relaksacije, tema kampa u suvremenoj arhitekturi se reanimira u skladu s današnjim potrebama. Fokus je potrebno staviti na visoki ekološki standard današnjice s ciljem stvaranja high end odgojno-obrazovne, radne i turističke destinacije sa smanjenim uticajem na okoliš - sa povećanim odnosom sa okolišem. Najčešći izbor su netipične lokacije sa neophodnim smještajnim jedinicama i pratećih sadržaja - od onih namijenjenih ugostiteljstvu, zabavi i rekreaciji, do onih neophodnih utilitarnih.

Prostor organiziranog boravka na otvorenom urbanistički se zonira po principu gradacije prostora i sadržaja, uz neophodnu intenciju očuvanja izvornih ozelenjenih površina i smanjenja kolnog prometa. Intenzivnija izgradnja unutar obuhvata predviđa se na površinama bez zelenila ili sa manje istog, dok se ostali sadržaji za neposredni boravak na otvorenom smještaju unutar zelenila. Masivne intervencije se često namjerno izostavljaju. Kvalitetna afirmacija prostora i stvaranje manjeg broja većih definiranih prostora stvara se dodana vrijednost koja korisniku omogućava doživljaj beskonačnih dvorišta u neposrednoj blizini smještajne jedinice. Pažljivo planiranje prostora i organizacija prema stvarnim funkcijama i potrebama prostora stvaraju nove ekološki očuvanije turističke prostore.

Slika 3: Šumski vrtić

izvor: bebe.hr

Slika 4: Šumski vrtić

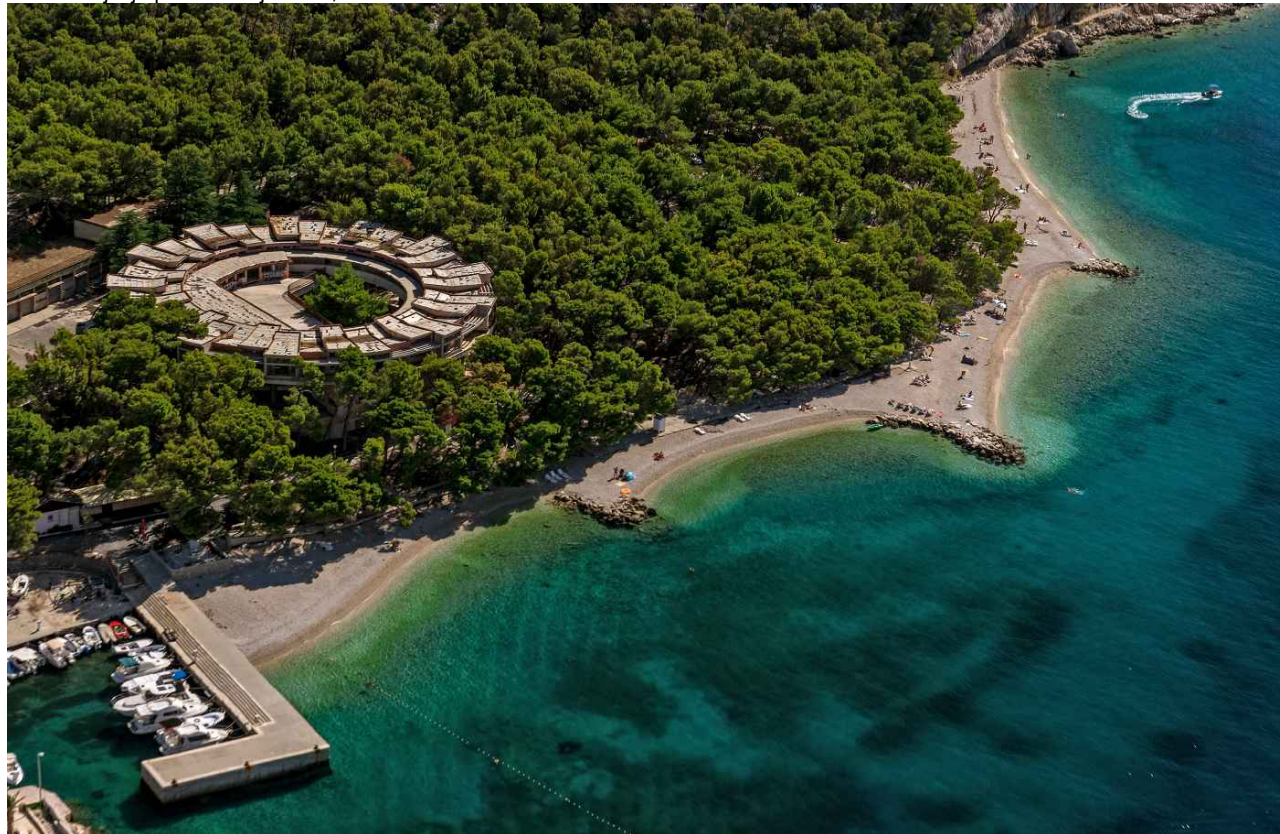
izvor: naturalstart.org

Slika 5: Dječje pomorsko lječilište, Kravica

izvor: Vizkultura

Slika 6: Dječje pomorsko lječilište, Kravica

izvor: baskavoda.hr

DJEČJE POMORSKO LJEČILIŠTE, KRAVICA

Rikardo Marasović

U gustom borovoj šumi, uz obalu, smješten je tajanstveni lebdeći objekt specifičnog izgleda i namjene. Jedinstven primjer moderne lječilišne arhitekture iz druge faze modernizma i jedno od kanonskih djela hrvatske moderne arhitekture. Izgrađen u periodu 1963.-1964. godine, prvenstveno za potrebe liječenja i rehabilitaciju djece s plućnim bolestima.

Djelo arhitekta Rikarda Marasovića, skladan i organski odnos arhitekture, pejzaža i sadržaja kuće predstavlja kroz uređaj za liječenje - sunce, vjetar, bura i maestral. Svi elementi zgrade, sve prostorije, komunikacije i detalji projektirani su prema potrebama liječenja i odmora djece.

Okosnicu strukture kuće predstavlja kroz prostore "dječjeg svijeta" u kontrastu sa prostorima "svijeta odraslih". Kompleksom dominira kružni lebdeći volumen koji se uzdiže visoko iznad prizemlja na stubovima, u kome smješta sobe stacionara lječilišta za djecu, odnosno prostore "dječjeg svijeta". Sobe organizira prilično jednostavno. Po 12 kreveta u dvije odvojene prostorije čime arhitekt ne šteti prostor, nego promovira druženje i boravak u lječilištu djeci predstavlja kao zajedničko druženje i igranje. Između njih smješta sobe dežurnog osoblja, kupaonice i pretprostore, a svaki sklop ima svoju terasu kao direktnu vezu sa vanjskim svijetom, produžava sobe ka šumi, odnosno ka moru. Svi prostori se direktno prozračuju, a same spavaonice imaju dvostruko osvjetljenje i zračenje, a zaštićene su od udara vjetra bez obzira na smjer iz kojeg dolazi.

Kružni volumen, postavio je na prizemni volumen koji objedinjuje društvene prostore, sobe za dnevni boravak, kantine, igraonice i TV salu - sve to povezuje sustavom višekrilnih vrata te ih dodatno proširuje u susjedne, odnosno u vanjske prostore. Način na koji je postavljen prizemni volumen dijeli diferencira prostore na ulazne i terasu s vrtom, zaštićeniji prostor. Njegov krov tretiran je kao još jedna terasa kako bi namanjala djeca na koju posebno obraća pozornost, nesmetano provodila vrijeme na zraku i suncu - takozvano sunčalište. Ispod kružnog volumena prostor dijeli na utilitarni, odnosno dio za kretanje, ulaze i kontakte s mjestom od dijela igre, boravka, parka plaže i usmjerenih vizura. Ulaznim prostorom dominira dvokraka rampa kojom dinamično povezuje prizemlje sa katom, te tako omogućava nesmetano kretanje kroz prostor. Dodatno, u cijelom prostoru ne može se naći nijedna stuba, sva kretanja predstavljena su kroz prirodne ili umjetne rampe, a iste svojim oblikom i naglašavaju kružni oblik građevine.

Prostorije koje formiraju uzdignuti volumen i park koji taj volumen okružuje stvaraju sjenovite ambijente, brišu granice između prirodnog i umjetnog, između zgrade i šume koja ju okružuje. Razigrani krovni elementi s donje strane ublaženi su sa ujednačenom zaobljenom plohom koju nose centralno postavljeni stupovi, pa cijeli objekt poprima dojam posebnog, naročito iz dječije perspektive. Sjeverni dio sklopa ukopava se u teren koji je u nagibu, čime se formira prilazni park koji prelazi preko njegovih krovova. U istom dijelu smješta servisne prostore koji formiraju gospodarsku ulicu, dojam malog grada, a administrativno-upravni dio nalazi se sa suprotne strane gdje osoblje ima vlastite komunikacije unutar objekta i vlastiti ulaz.

Priču dječjeg lječilišta ispričali su i redatelj Saša Ban i arhitekt Maroje Mrduljaš u dokumentarcu "Betonski spavači" koji je izašao u lipnju 2016. godine. Kako spominju Maroje Mrduljaš i Nikola Radeljković - projekt predstavlja radikalni iskorak od do tada poznatih obrazaca po dva temeljna pitanja. Prvo je da nudi potpuno novo viđenje tipologije odmarališta u smislu organizacije cjeline i prožimanja otvorenih prostora - terasa i interijera. Drugo je da je to formalno izuzetno uvjerljiv, ekspresivan, te krajnje samouvjeren rad - od samog kružnog lebdećeg volumena postavljenog na moćnim stupovima do prostranog ulaznog hodnika kroz koji je provedena dinamično postavljena rampa. Marasović pokazuje izuzetnu vještinu u usklađivanju svih elemenata zgrade - od mjerila detalja do mjerila kompozicije cijelog ansambla i smještaja u topografiju.

DJEČJI LJETNI KAMP VILADOMS, CASTELLBELLI EL VILAR, BARCELONA

Carlos Ferrater i Nuria Ayala

Pri implementaciji urbanih parametara potrebnih za izgradnju kampa, osnovni principi nalažu jednu tipologiju koja je pri analizi viđena kao nesigurna za zdravlje i higijenu. Prijedlog arhitekata za novi kamp sastoji se od tri različite zone - zona servisne zgrade, učionica u prirodi i spavaćih soba.

Kao odgovor na konvencionalne kuće za odmor - koje, kako kažu, slijede "comb" shemu sa dugačkim hodnikom i puno soba, te zajedničkim kupaonicama na sredini ili kraju hodnika, arhitekti predlažu pojedinačne jedinice koje su i dalje u međuodnosu jedna s drugom, ali i dalje se tretiraju i ponašaju kao autonomne jedinice. Time se povećava omjer izgrađene površine, ali ovakav modularni raspored omogućava i smještaj za različite grupe unutar istog objekta, što je čest slučaj pri korištenju kampova, a čime se i dalje zadržava privatnost korisnika, odnosno grupa korisnika.

Volumenski fragmentirani prostori omogućavaju malim autonomnim jedinicama da grade broj korisnika i minimiziraju troškove održavanja i nadzora, a istovremeno omogućavaju konfiguraciju privatnog sistema unutar grupe.

Pojedinačne jedinice predlažu i kao referentni arhetip i slika imaginarnog svijeta djetinjstva - mala kuća, mali ljudi, odnos sa šumom, putevima i prirodom koji omogućava jednostavno proširenje samog sistema ukoliko se za to ukaže potreba. Dobra povezanost putevima između pojedinačnih volumena i grupa volumena olakšava, ipak potrebnu, kontrolu nad obuhvatom.

Sobe planirane za smještajne jedinice planirane su u grupama od četiri, šest ili osam djece, ponovno sa ciljem grupacije, a ne bolje iskorištenosti prostora - sa mogućnošću razvijanja na više nivoa.

Veliki prostor koji se proteže iznad kampa - zrak i šuma pogoduju akustičnoj kontroli obuhvata i kontroli artifičijalnog osvjetljenja.

Jednostavnost korištenih materijala omogućava veću ekonomsku održivost kroz implementaciju, konačno korištenje i naknadno održavanje.

Vertikalno planirane garniture prozora na objektima omogućavaju savršenu poprečnu ventilaciju, nevezanu za jake vjetrove koji prevladavaju u tom području. Vanjske staze podijeljene su u dva tipa - betonske daske za pješake i grube betonske blokove koji naglašavaju diverzitet urbanog i neurbanog prostora, a korisniku stvara krajnji doživljaj šume i prirodnog.

Slika 7: Dječji ljetni kamp Viladoms, Barcelona

izvor: ferrater.com

Slika 8: Dječji ljetni kamp Viladoms, Barcelona

izvor: ferrater.com

Slika 9: Colonia Enel, Riccione

izvor: alchetrion.com

Slika 10: Colonia Enel, Riccione

izvor: spaziindecisi.it

COLONIA ENEL, RICCIONE

De Carlo Giancarlo

SIP 1960. godine odlučuje izgraditi novu pomorski turistički smještaj kako bi proširio postojeći u obližnjoj četvrti Miramare. Odabrana lokacija već je dom brojnim sličnim naseljima izgrađenim ranije. Novi projekt razrađuje Giancarlo De Carlo u četiri verzije, sve do 1962. godine. Već pri prvim nacrtima, tlocrtno se fokusira na središnji prostor koji otvara prema moru oko kojeg se organiziraju ostali volumeni u obliku slova U, a redane prema različitim pravilima, od onog hijerarhijskog do monumentalnih kolonija.

Princip pri projektiranju, koji se tada inače provodio kroz rigoroznu, a često i prisilnu regulaciju odnosa između prostora za odmor i odgojno obrazovne aktivnosti, ovdje je zamijenjen inicijativom da se oblikuje okruženje prilagođeno djeci. Osnovni principi projektiranja počinju od djece, kroz volumensku podjelu zgrada na manje stanice, a od kojih je svaka samostalna i prepoznatljiva, zaštićena a istovremeno u kontaktu sa preostalim dijelovima.

Veliku važnost pripisuje zajedničkim prostorima, od središnjeg dvorišta koje dizajnira prema i samoj podjeli volumena na različite dijelove - popločanjima, travom, pijeskom.

Konačni projekt nije doživio velike izmjene, osim onih nametnutih prostornih parametara - udaljenost od ceste.

Druga verzija koju arhitekt razrađuje polazi od prvog projekta, a kroz dosljednost u dimenzioniranju prostora prema dječijim uzrastima. Središnji dio planiran je za sevisne prostore - prostore ambulante, smještaj njegovateljica i osoblja, kuhinje itd.

No, pravi život u kampu smješten je na bočnim stranama dvorišta, organiziran po kućama za djecu, sastavljenih od skupa tlocrtno grupiranih i razloženih ćelija koje tvore stepenasti profil pročelja. Na ovakav način tradicionalno jedinstvo velikih spavaonica i blagovaonica je rascjepkano u niz manjih prostora, ali svakako u međusobnoj korelaciji. Svaki modul je središnjim stubištem podijeljen na dva dijela, jedan okrenut prema dvorištu, a drugi prema van.

U prvom je prostorija za obroke, koja može poslužiti i kao igraonica, a prethodi joj trijem u prizemlju, dok se na katovima smještaju spavaonice za po dvanaestoro djece. Drugi dio modula raspoređen je u presjeku za pola kata, a sadrži ponovno utilitarne prostore, koje će De Carlo istraživati u zrelijim djelima (npr. Sveučilišni koledži u Urbinu). Različitost u razinama također izražava nizom nazubljenih prozora, koji nadopunjuju vizualni doživljaj mjesta koje karakterizira mnoštvo točaka gledišta koje se s vremena na vrijeme i mijenjaju.

Pročelje oblikuje volumenima, keramičkim oblogama i jarkom bojom, koje temelji na istraživanjima u geometriji uzoraka, a pod utjecajem milanskih avangardnih strujanja.

ZAKLJUČAK

Prema primjerima i stavovima navedenim iznad, zadatak se čini laganim. Kao što priroda tako smjelo i nenametljivo stvara nove puteve, korita za rijeke i šume, projektni program nenametljivo postaje dio prirode sa aspektom djece inkorporiranim u svaku sferu razrade projekta. Kvaliteti lokacije nameću iskorištavanje prirodnih resursa na nenametljiv način.

U skladu sa navedenim, nameće se projekt koji priča priču o svom postanku i svojoj povijesti, kroz lokaciju, materijal za izgradnju, odnos sa okolinom i odnosi arhitekture unutar okoline. Svaka zgrada, pa tako i kamp - vrtić odraz je potrebe današnjice, odraz kulturnog, političkog i socijalnog odnosa ljudi u zajednici.

Kako bi se omogućio što kvalitetniji razvoj djece koja predstavljaju budućnost nas, važno je tematiku projekta sagledati iz različitih mjerila i pogleda, prvenstveno iz dječjeg, a onda i iz odraslog, zrelijeg svijeta.

Pristup projektu kao klasičnoj zgradi koja mora poprimiti sadržaj je besmislen, neuključujući odrednice važne za zajednicu koja će ga koristiti ne omogućavaju razvoj djece u skladu sa onim što ona mogu željeti biti.

U duhu lokaliteta i tipologije postojeće okolne izgradnje, kao i optimizacije forme prilagođene izazovima - sve u duhu da zajednički objekt čini jedinstveni spoj urbanog i prirodnog, dječjeg i nadahnutog, kreirajući novu tipologiju.

Kroz razradu projekta uzima se u obzir svaki parametar lokacije i tematike, nastavno na sva kulturološka i sociološka obilježja zajednice - u vidu hibrida, povoljnog za zdrav rast i razvoj na svim poljima.

POPIS LITERATURE

1. Važnost boravka djece predškolske dobi na otvorenom, Ana Humjan, Završni rad, 2020 Sveučilište U Zagrebu, Učiteljski fakultet, Odsjek za odgojiteljski studij
2. <https://abrasradio.info/djecje-ljeciliste-krvavica-kristina-bradara/>
3. <https://ferrater.com/project/viladoms-childrens-summer-camp/>
4. <https://www.abitare.it/en/architecture/2009/03/20/speciale-scuole-giancarlo-de-carlo-unidea-di-asilo-2/>
5. <https://architectuul.com/architecture/colonia-enel>
6. https://bbcc.ibr.regione.emilia-romagna.it/pater/loadcard.do?id_card=152377

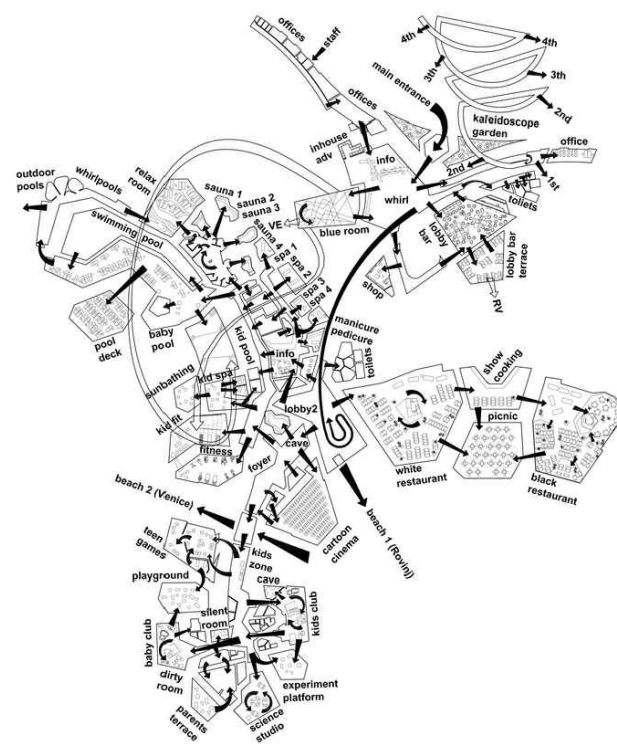
POPIS FOTOGRAFIJA

1. <http://www.d-a-z.hr/hr/vijesti/drugaciji-pogled-na-turizam---arhitekt-andrija-cicin-sain,2581.html>
2. <http://tykokihlstedt.com/2018/02/cubas-modern-architecture-school-ballet-national-schools-art.html>
3. <https://www.bebe.hr/djeca/sumski-vrtic/>
4. <https://naturalstart.org/feature-stories/flow-learning-forest-kindergarten>
5. <https://vizkultura.hr/lijecenje-ljecilista/>
6. <https://baskavoda.hr/plaze?page=2>
7. i 8. <https://ferrater.com/project/viladoms-childrens-summer-camp/>
9. <https://alchetron.com/Giancarlo-De-Carlo>
10. <https://www.spaziindecisi.it/space/ex-colonia-enel/>

referentni primjeri

0M 20M 50M 100M

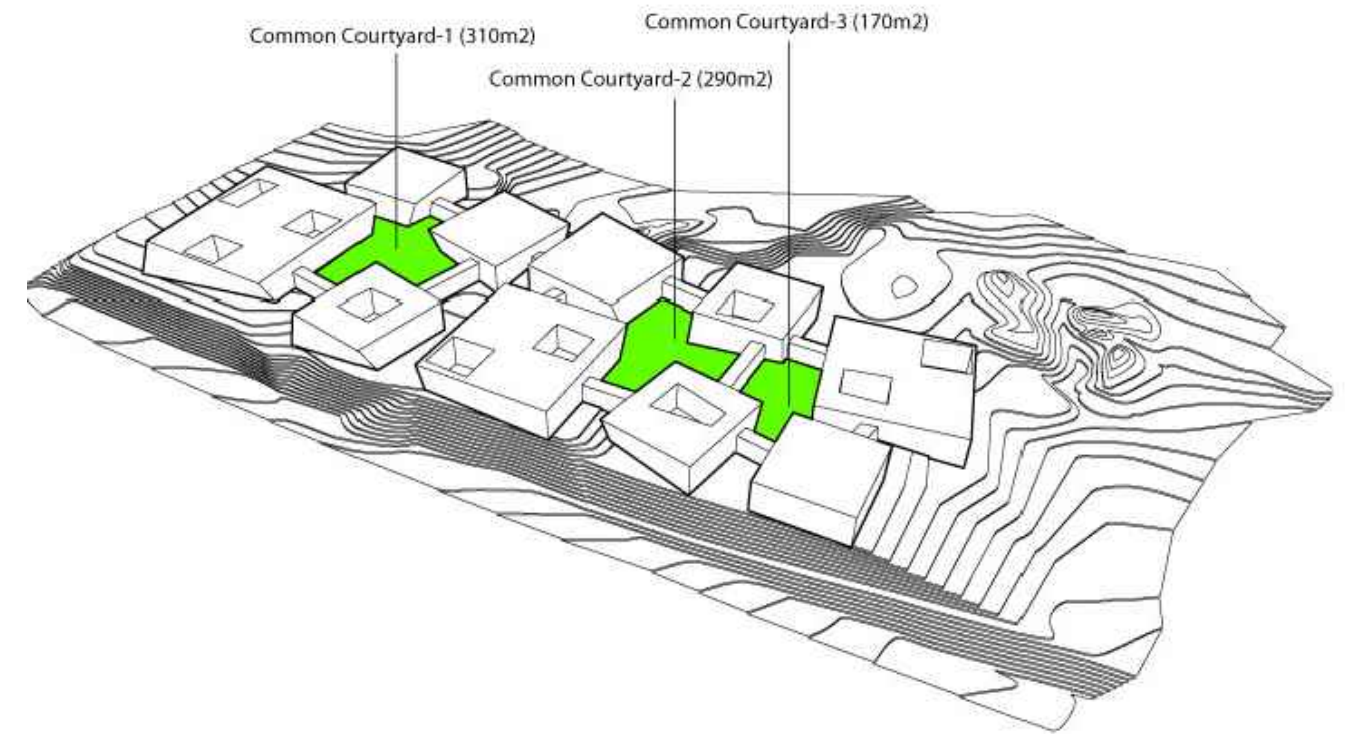
NAZIV: Hotel Amarin
 AUTORI: STUDIO UP
 LOKACIJA: Rovinj, Hrvatska

Javni i privatni sadržaji odvojeni su u dva dijela. Javni djelovi su na tlu, a smještajni u zraku. Javna sfera je vibrantnog, a privatna kontemplativnog karaktera. 'Prostori između' ove dvije sfere su – zakrivljeni tuneli, rampe u zraku, krivudava levitirajuća staza, razlomljeno stubište.

Svi javni sadržaji u direktnom kontaktu s terenom i pripadajućim vanjskim sadržajima organizirani su neformalno, u nepravilnim formama, respektirajući zahtjeve programa. Karakter javne sfere je dinamičan, neočekivanih sudara, kadrova, perceptivne igre i prisutne sugestivne konstrukcije koja šiklja iz tla. Vanjsku pojavnost prizemnog dijela karakteriziraju reflektivno kontinuirano pročelje koje lomi slike šume, stvarajući kaleidoskopski efekt – dodatno proširujući panoramu velikog pripadajućeg pejzaža.

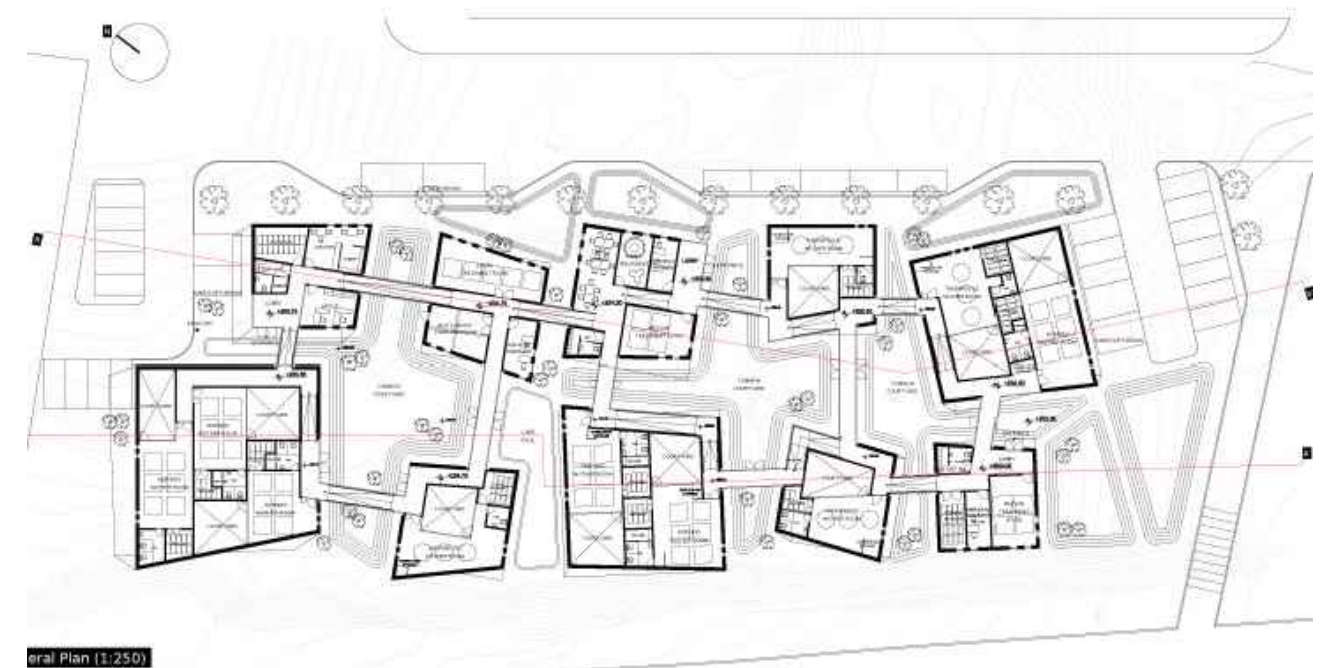
Common Courtyard

NAZIV: Day Care Village
AUTORI: PRAUD
LOKACIJA: Beer Sheba, Izrael

Predložena tipologija je tipologija "sela". Ideja dolazi od mjerila postojećeg tkiva te načina na koji su urbani prostori ukomponirani s njima. Kada ugledate lokaciju kompleksa, lociran je pored stambenog naselja, koje je, i biti će glavno okruženje. To znači da se tipologija treba suočiti s problemom kako pomiriti ova dva sadržaja. Zbog toga smo unijeli mjerilo stambenog kompleksa u mjerilo lokacije te dijelove kompleksa pažljivo postavili na parceli tako da iskoristimo cijeli prostor.

Na isti način na koji su otvoreni prostori formirani u stambenom kompleksu, tako i naš projekt formira dvorišta i otvorene prostore volumenima. Ali, u našem kompleksu, prostori su organizirani pažljivo tako da objekti mogu omogućiti privatne prostore za korisnike i javne prostore koji komuniciraju s naseljem. Također, osnovne jedinice su postavljene na lokaciju tako da stvaraju i štite prostore za igru, druženje i učenje koje mogu koristiti bez smetnje.

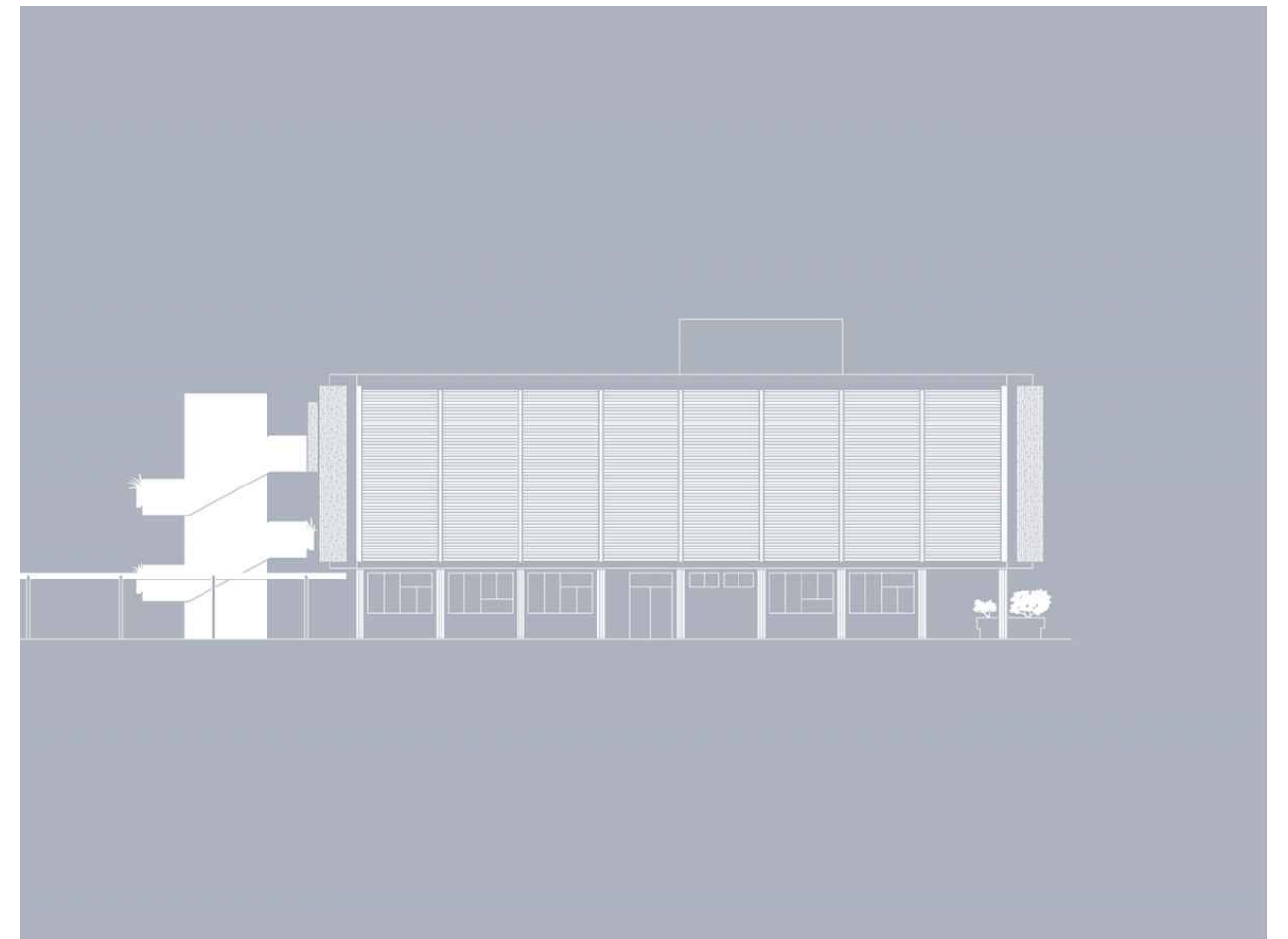

NAZIV: Dječji dispanzer
AUTOR: Dinko Vesanović
LOKACIJA: Split, Hrvatska

Dvokatna zgrada ima dvostruku namjenu: centralni dječji dispanzer koji zauzima prizemlje i prvi kat te centralne ustanove za zubnu zaštitu na drugom katu. Tlocrtna dispozicija svih etaža je identična. Centralni dio kvadratičnog tlocrta zauzima ostakljeni ozelenjeni atrij oko kojeg je organiziran prostor čekaonica i komunikacija.

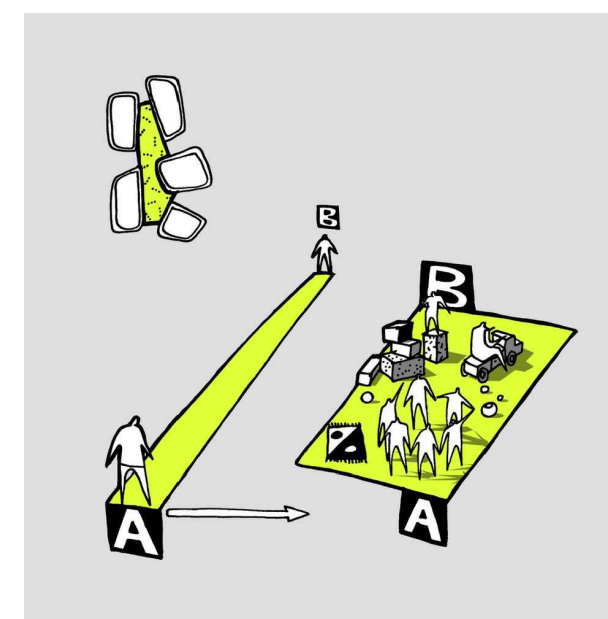
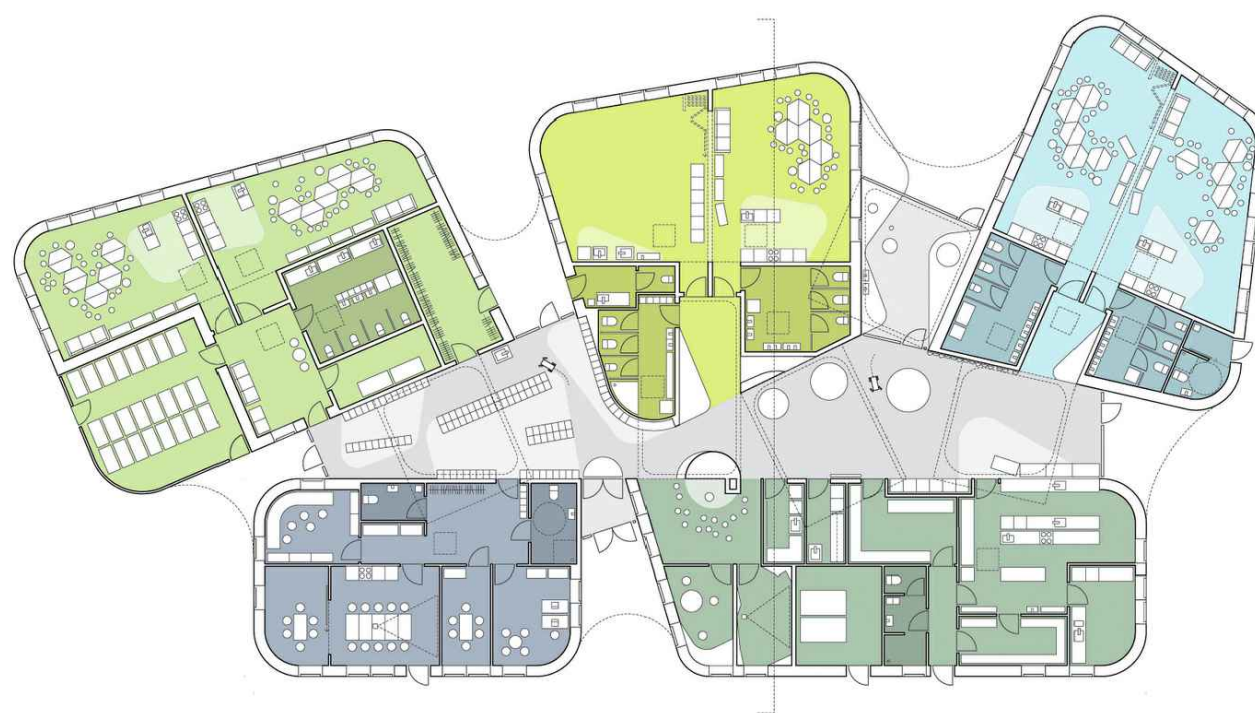
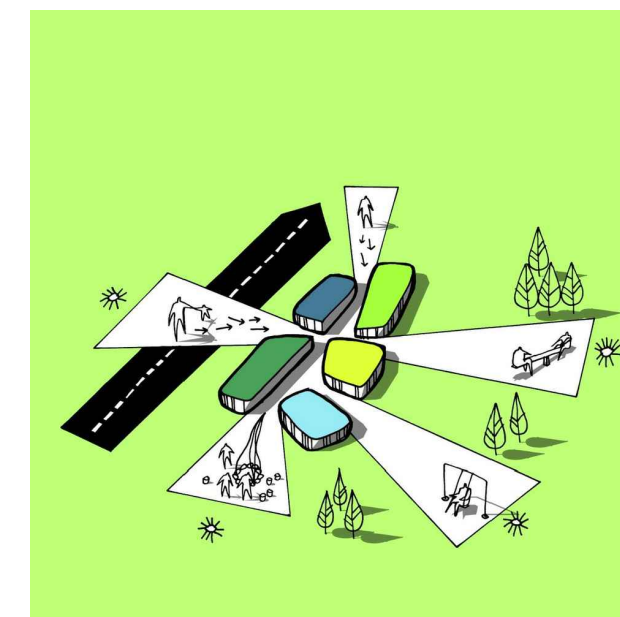
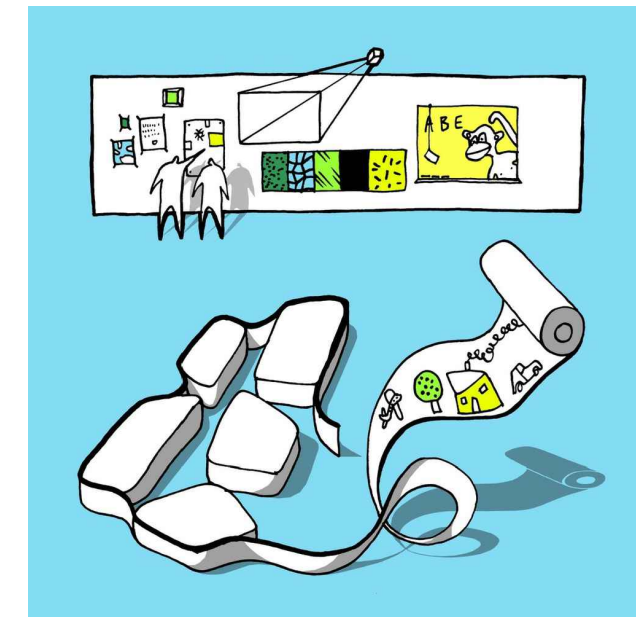
Duž pročelja nalaze se ambulante i radni prostori. Pročelje prvog i drugog kata u cjelini je riješeno jednim te istim motivom - horizontalnim brisolejima suptilne linijske geometrije. Vertikalni nosivi elementi žaluzina i naglašeni horizontalni prerezi prekidaju ujednačeni ritam pročelja. Vanjsko stubište sa sjeverne i prilazna rampa sa zapadne strane zgrade predstavljaju akcent cijele kompozicije.

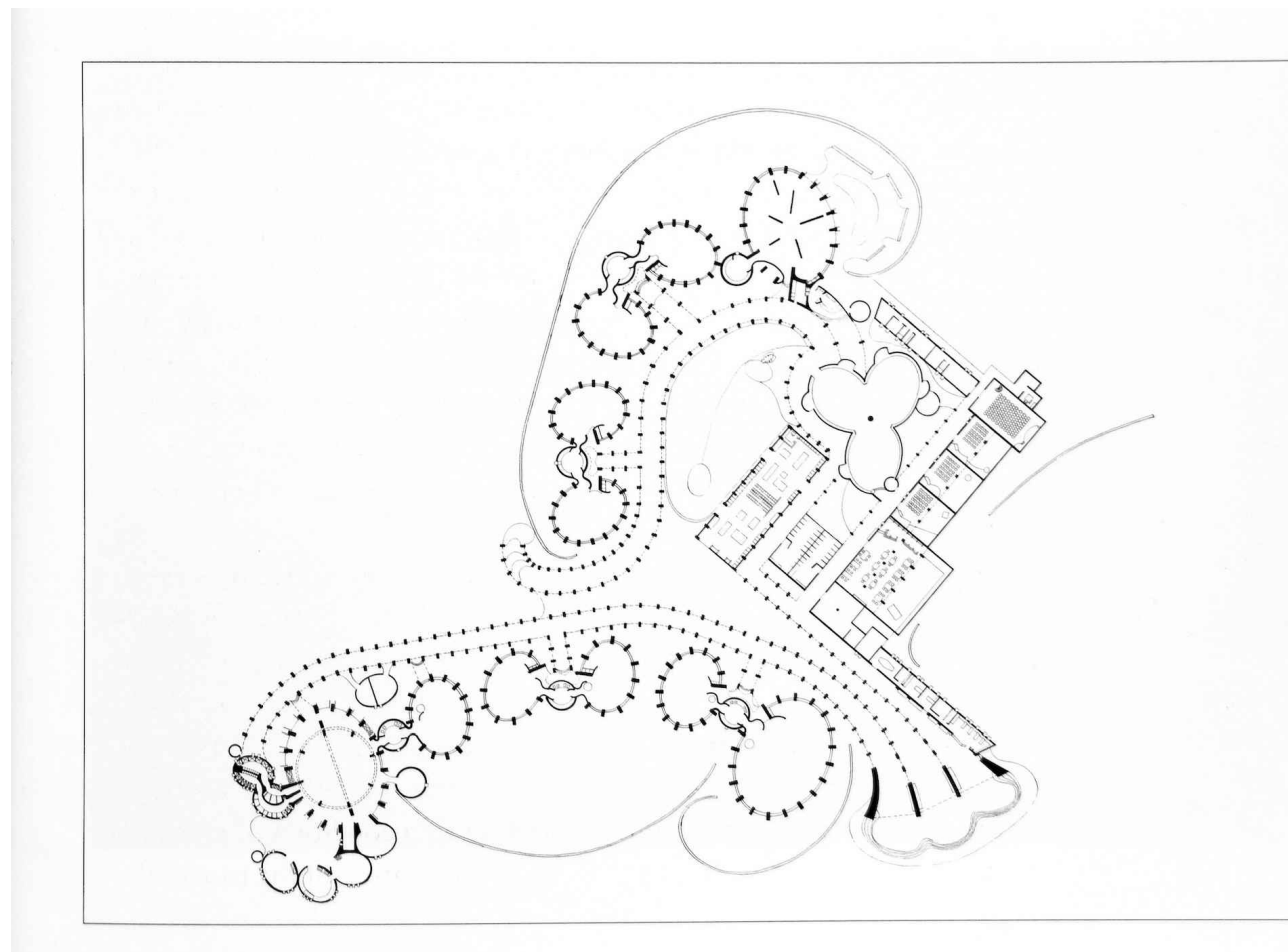
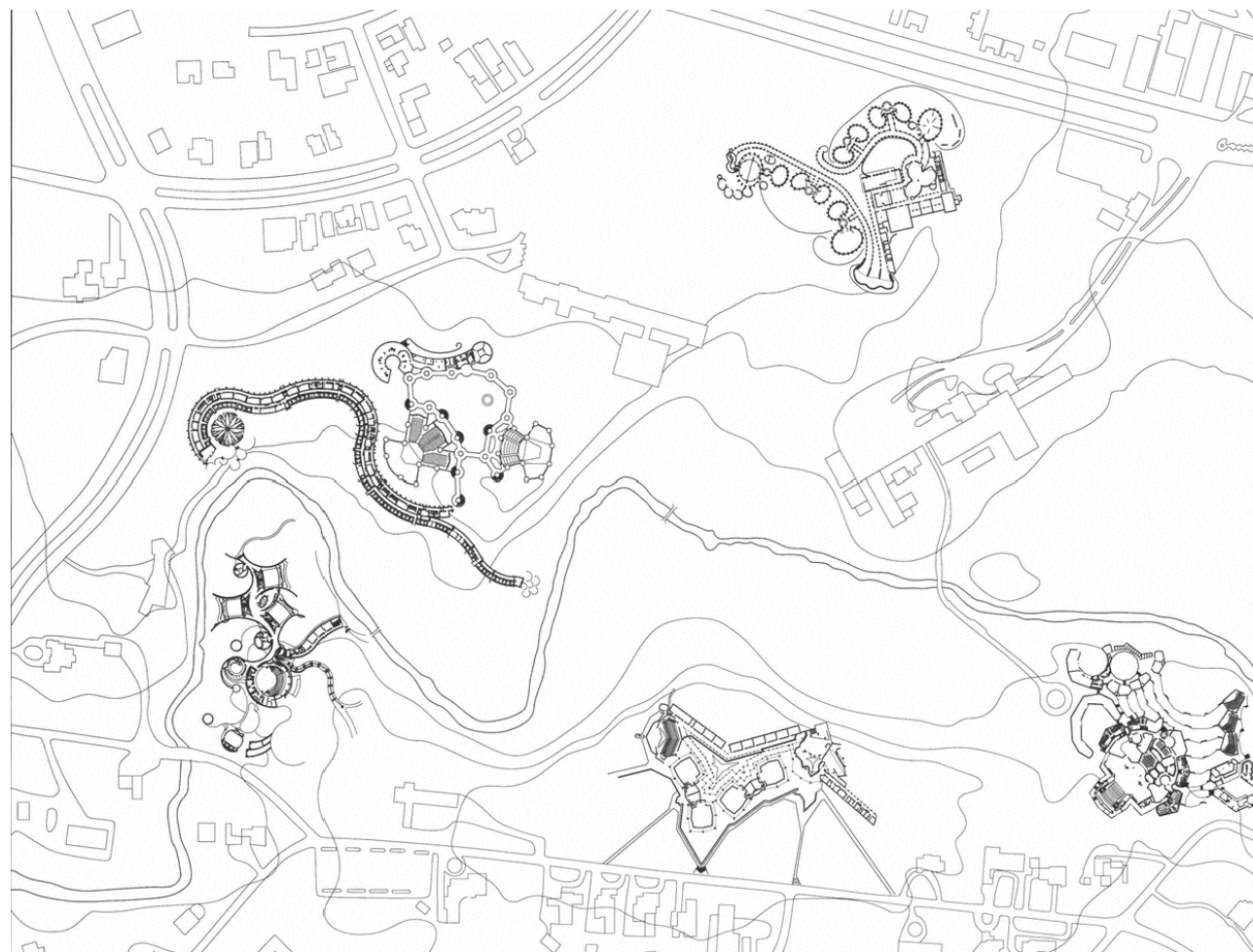

NAZIV: Design Kindergarten
AUTORI: Cebra
LOKACIJA: Kolding, Danska

Nepravilna forma zgrade rezultat je filozofije arhitekata o obrazovanju. Korištenje zgrade bi trebalo biti edukativno i zato smo namjerno izbjegavali tipične forme zgrade. Djeca bi od malih nogu trebala učiti da kuća ne treba izgledati kao tipičan dječji crteć kuće s kosim krovom, vratima u sredini i prozorima na obje strane. Ova zgrada ima iskrivljeni krov te nema oštrih rubova jer su svi glavni volumeni zakrivljeni.

Projektirano je pet organskih elemenata, dva u kojima su upravne prostorije, a ostala tri su vrtičke skupine za djecu. Volumeni za djecu su smješteni u pervioju te su razbacani po parceli da bi mogli pružiti pogled. Svaki volumen služi specifičnoj edukacijskoj svrsi te uči djecu o bojama, oblicima i geometriji kroz igru.

NAZIV: The National Art Schools of Cuba
AUTORI: Ricardo Porro, Vittorio Garatti i Roberto Gottardi
LOKACIJA: Havana, Cuba

Međunarodni tim arhitekata je dobio samo nekoliko mjeseci za projektiranje kompleksa koji obuhvaća nekoliko umjetničkih škola. Bili su vođeni s tri važna principa, da integriraju škole u raznolike, divlje karakteristike lokacije, da koriste lokalno proizvedenu ciglu i pločice od terakote i konačno da koriste "katalonski svod" kao dominantni arhitektonski element kako bi njegova jedinstvena prostorna formacija bila kontrast geometrijskoj, "kapitalističkoj" arhitekturi.

Nažalost, škole nikad nisu u potpunosti dovršene te su postale leglo vandala i s vremenom je kompleks preuzela divlja vegetacija. Postoje inicijative da se gradnja dovrši te da se kompleks stavi u funkciju, ali do danas nema napretka.

NAZIV: Urban elevator and pedestrian bridge
AUTORI: VAUMM
LOKACIJA: Hernani, Španjolska

U prirodnoj evoluciji grada prema samoodrživosti, pristupačnost je ključni element, sposoban da pruži priliku svima. Dizalo spaja četvrt s ulicom, ali također briše topografsku granicu u razinama koja je dosada uzrokovala frakturu centra grada. Na ovaj način, objekt služi kao poveznica starog i novog dijela grada u širem pogledu, a u užem pogledu služi kao brza poveznica sportskog centra sa ydravstvenim centrom.

Na gradnju je jako utjecao sportski centar, koji je kontrast ozelenjenom brežuljku koji se spaja s planinama u daljini. Pješački most koristi ovu situaciju, da se zatvori na jednu stranu i otvori na drugu povezujući korisnike dizala i mosta s pejisažom.

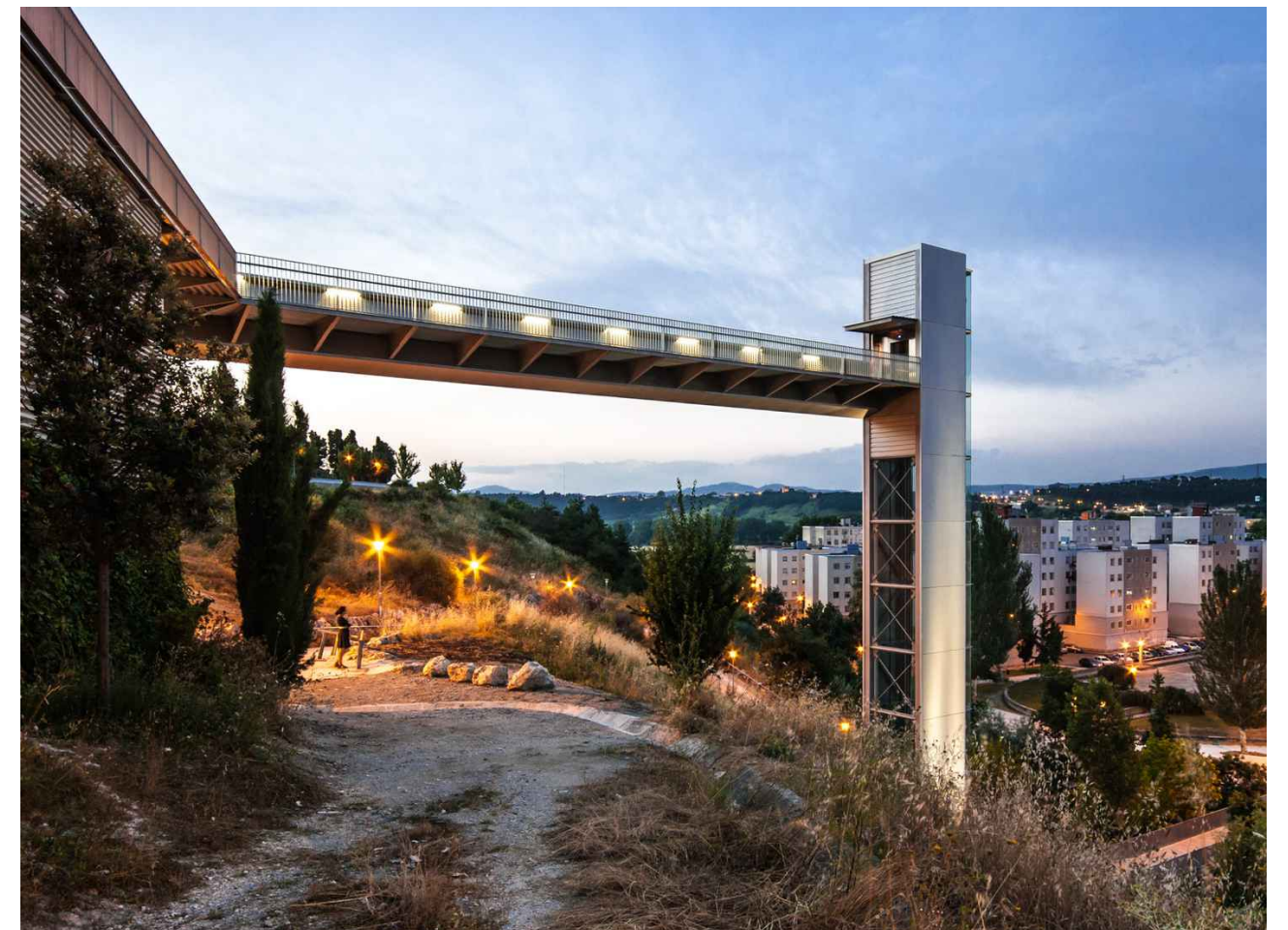

NAZIV: Urban elevator
AUTORI: Ah Asociados
LOKACIJA: Pamplona, Španjolska

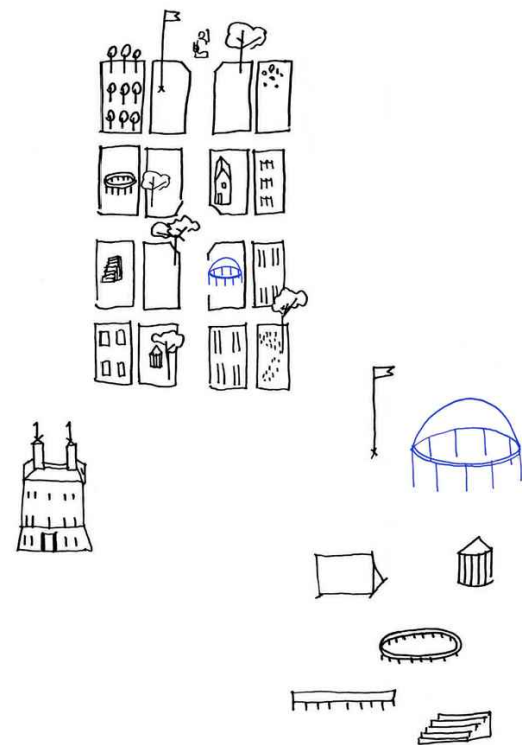
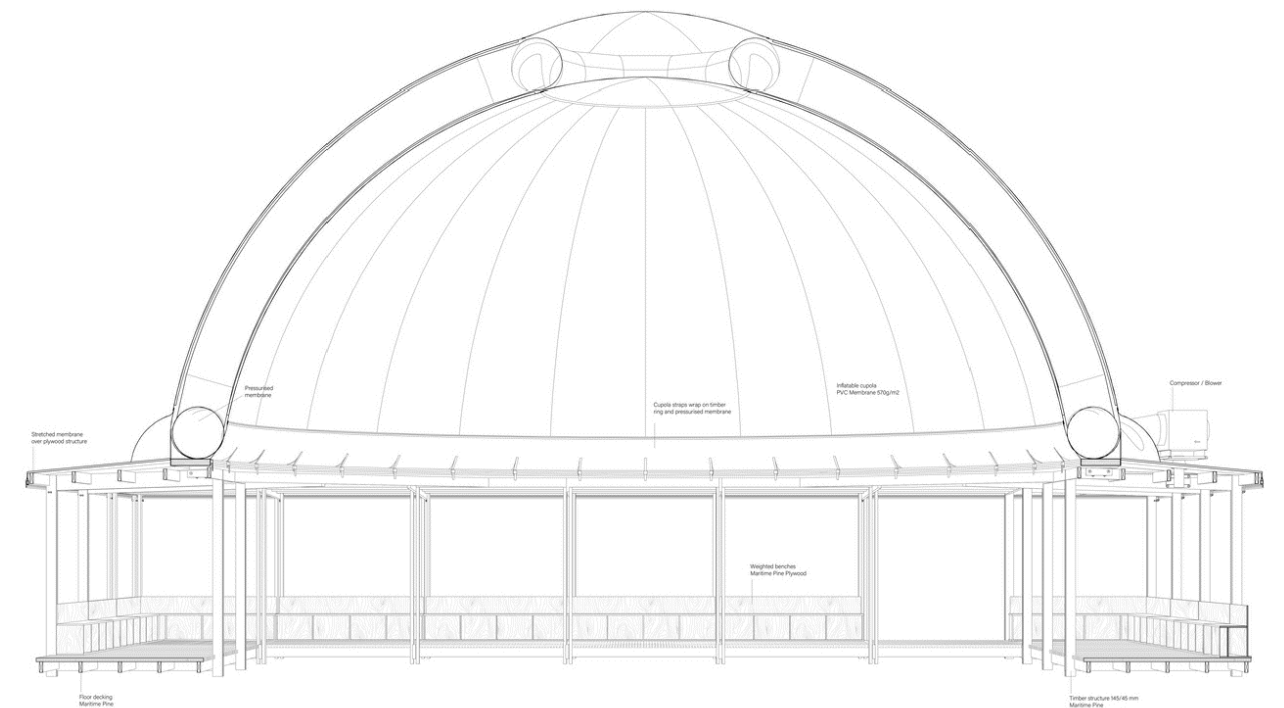
Projekt je izrađen kako bi se unaprijedile tri kritične zone s problemima povijesne pristupačnosti i urbane integracije koji su se jedino mogli riješiti ovakvom intervencijom u prostoru. Jedan od tri ključna koraka je bio riješiti nesigurni pješački prilaz rampom i stepenicama koji svladava visinu od 30 metara.

Ove prilaze su koristili stanovnici okolnih naselja u svakodnevnim kretanjima. Projekt je zamišljen tako da visinsku razliku savladava s dva pješačka mosta i dizalom.

Projekt je također omogućio stvaranje novih pješačkih i biciklističkih staza između dvaju urbanih levela te implementiranje arhitektonskog elementa koji se pretvorio u panoramski most i toranj.

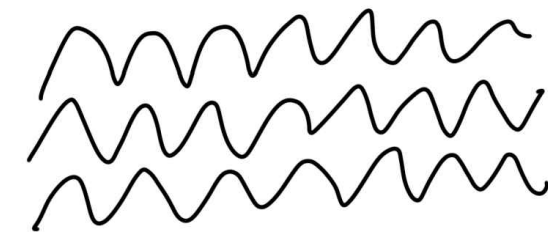
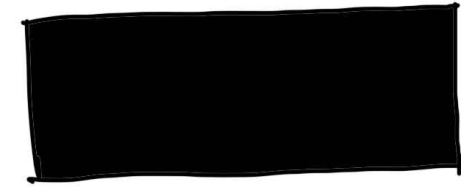

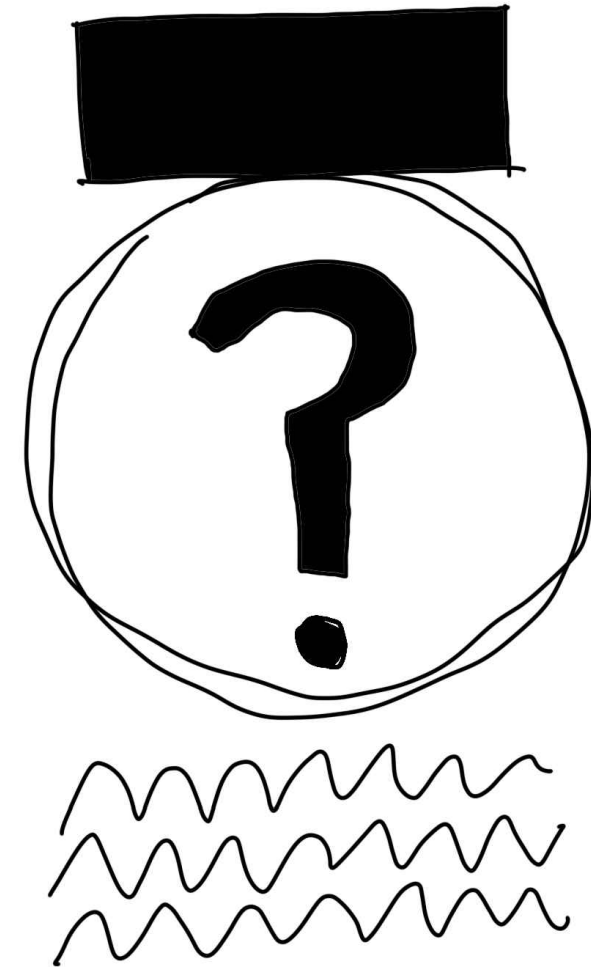
NAZIV: ProtoCAMPO Pavillion
AUTORI: WALD
LOKACIJA: Rim, Italija

Objekt je veliki, potpuno rasklapajući drveni paviljon postavljen u vrtu Ville Medici. Predstavlja dva arhetipa Rima, agoru i kupolu. Agora je drvena struktura, a kupola 6 metara visoki balon.

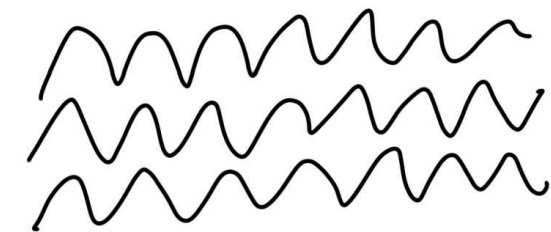
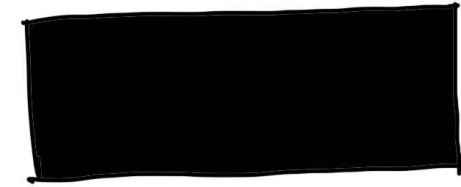
Objekt je istovremeno primitivna i moderna struktura. Primitivna zato što se može sastaviti ručno, koristeći tradicionalno i jednostavno stolarstvo te tehnike spajanja. Moderna je u smislu kupole koja se napuhuje koja se može postaviti za manje od sata.

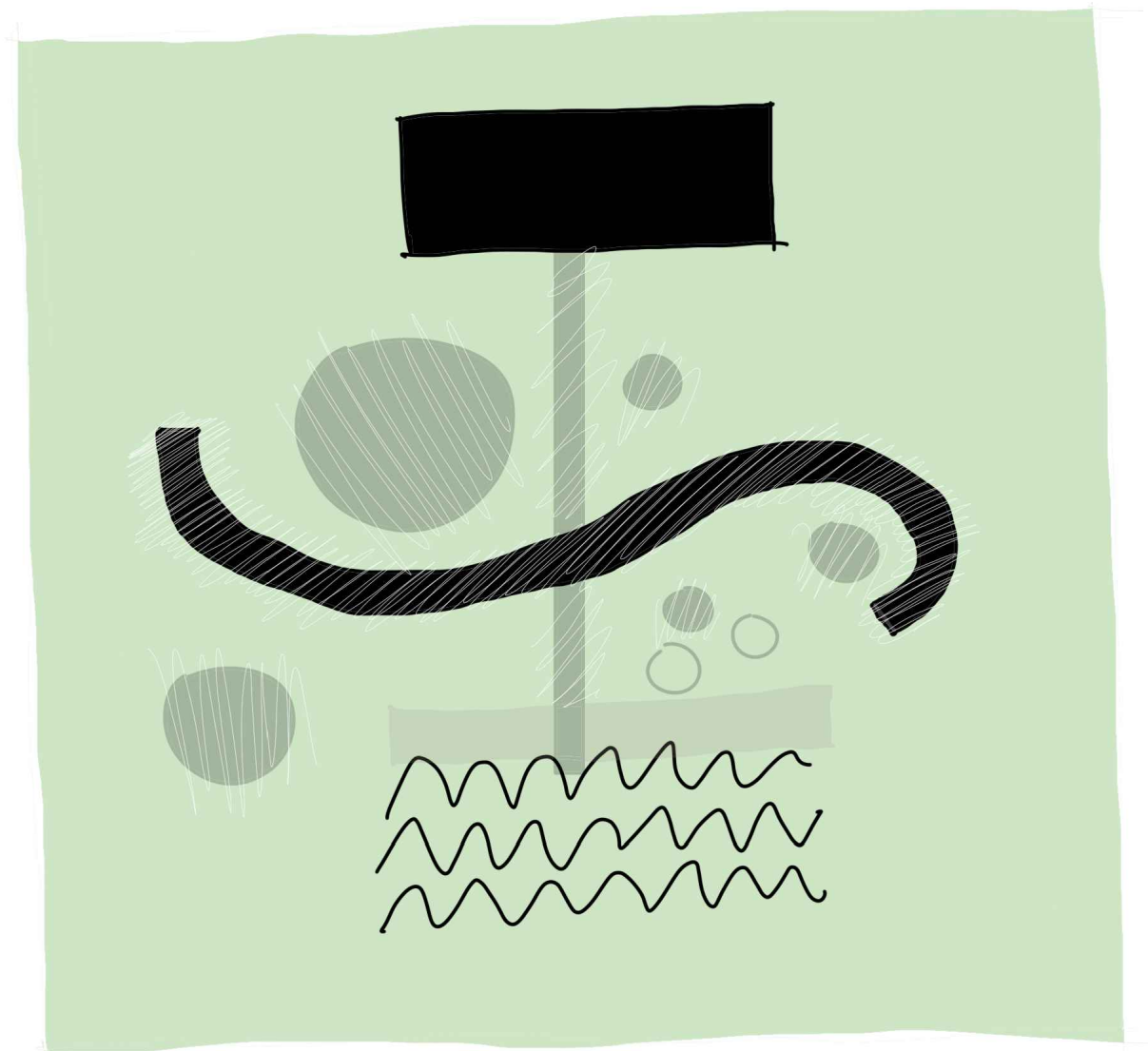
hotel - more

hotel - upitnik - more

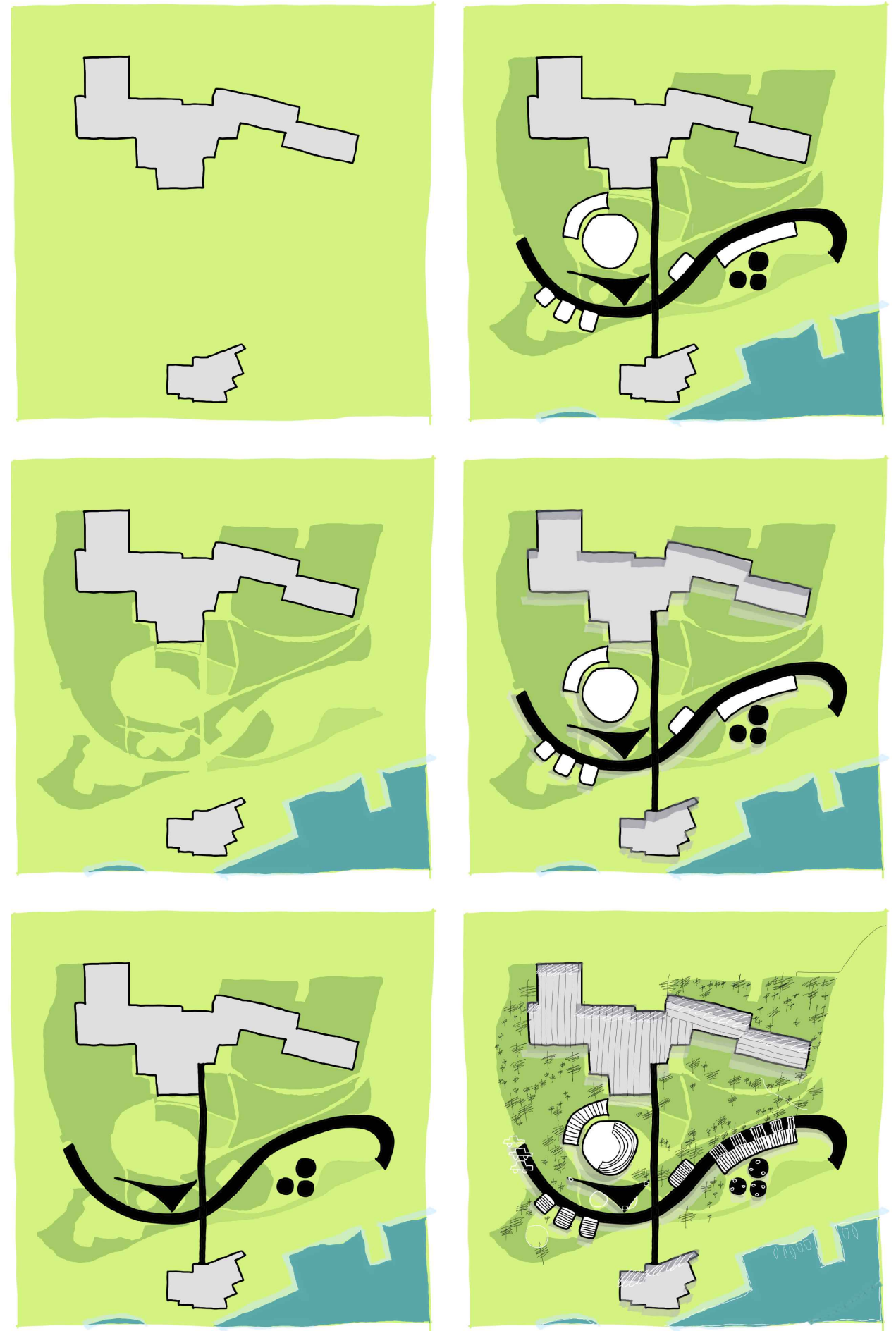
hotel - ideja - more

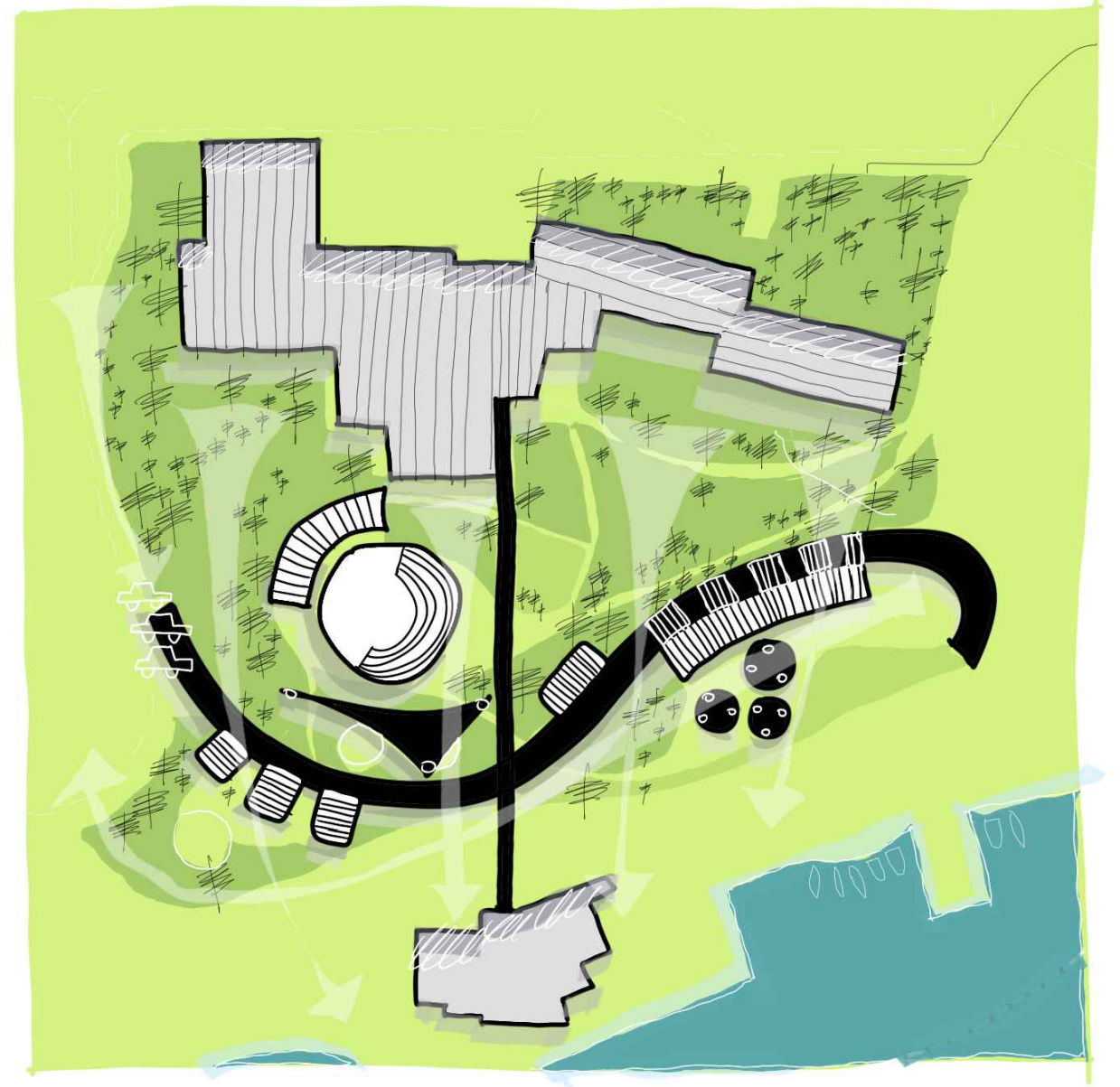
hotel - sadržaj - more

zone zatečenog i projektiranog

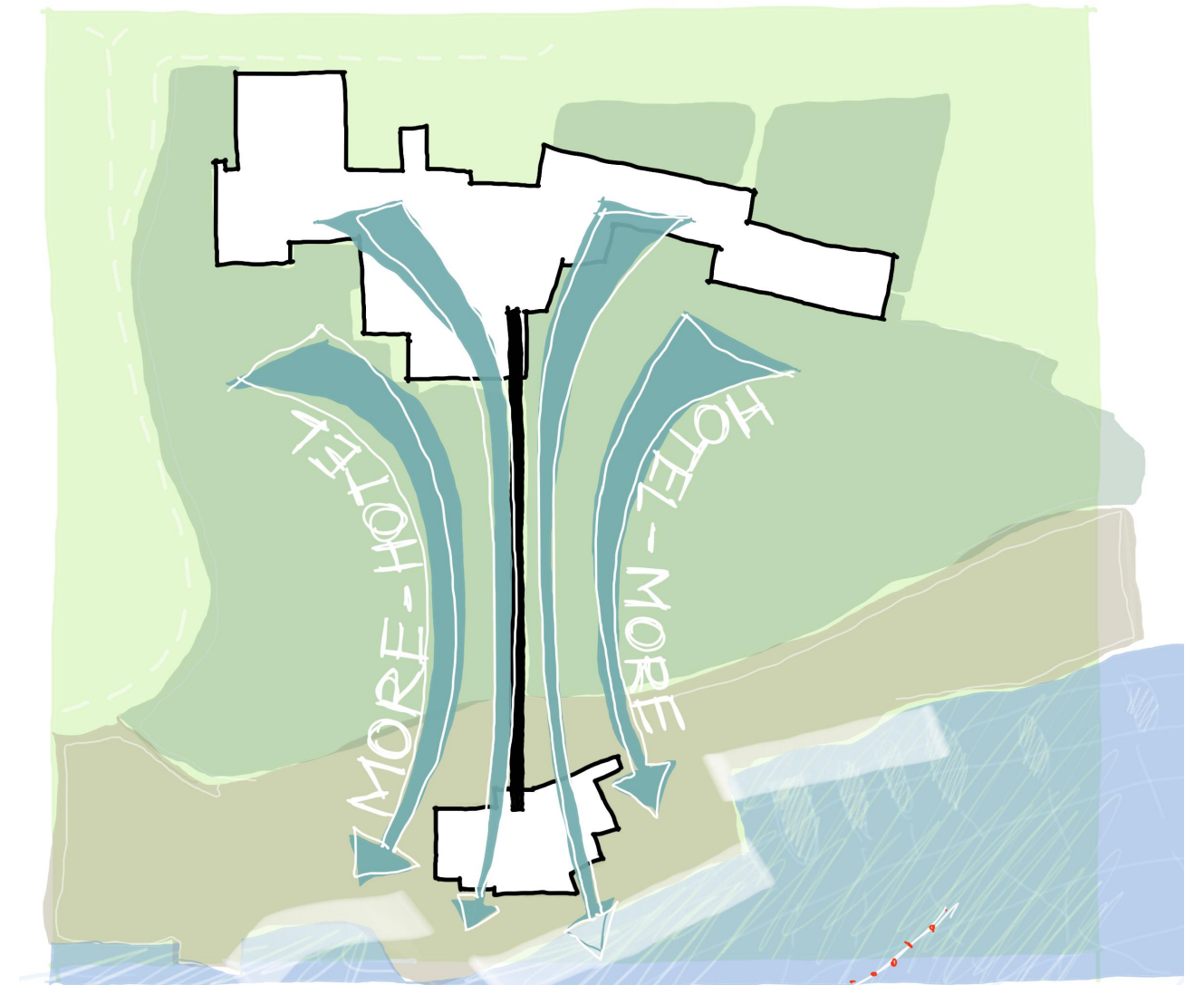

razvoj projekta kroz skice

razvoj projekta kroz skicu

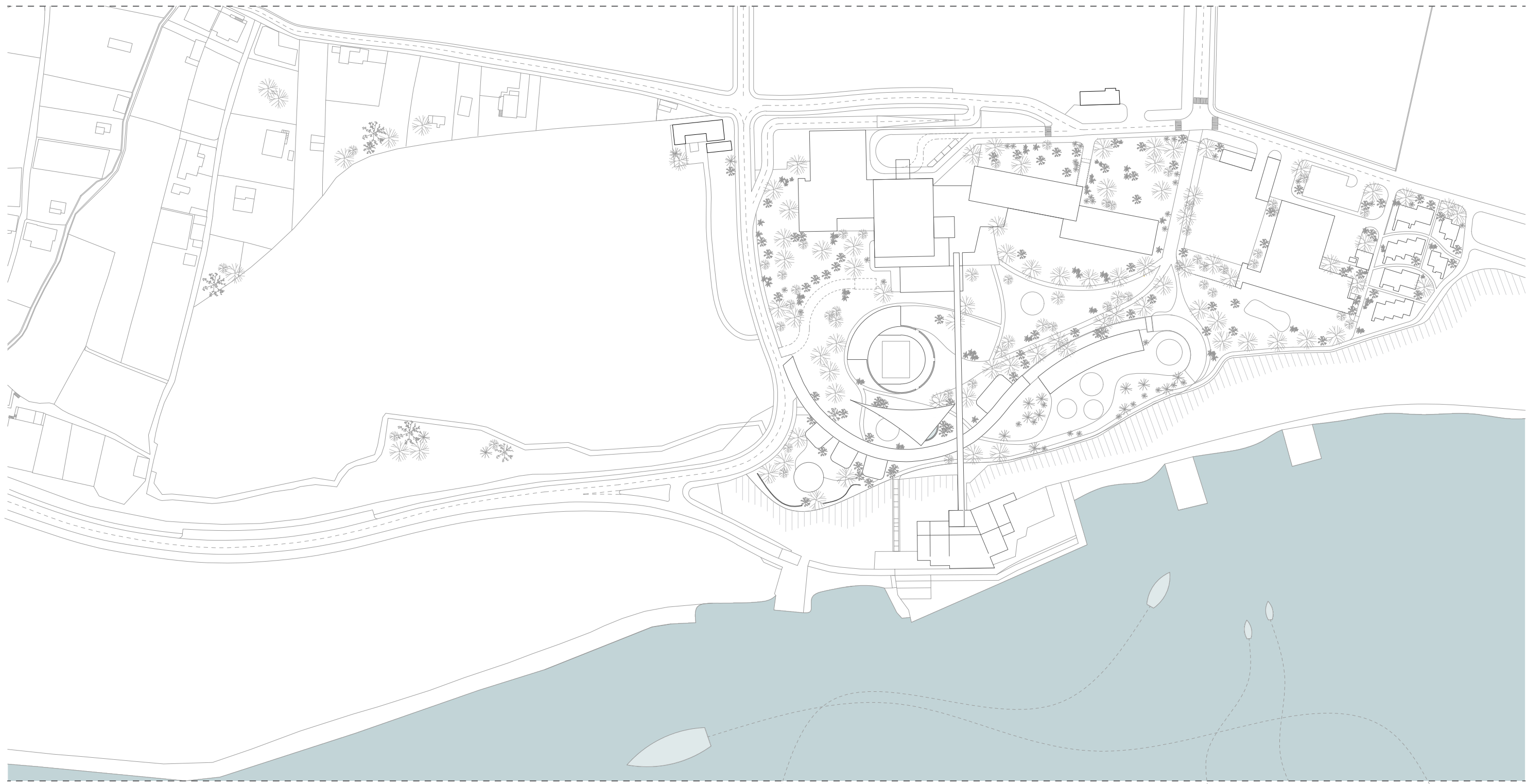

most - odnos i spoj hotela s morem

grafički prilozi

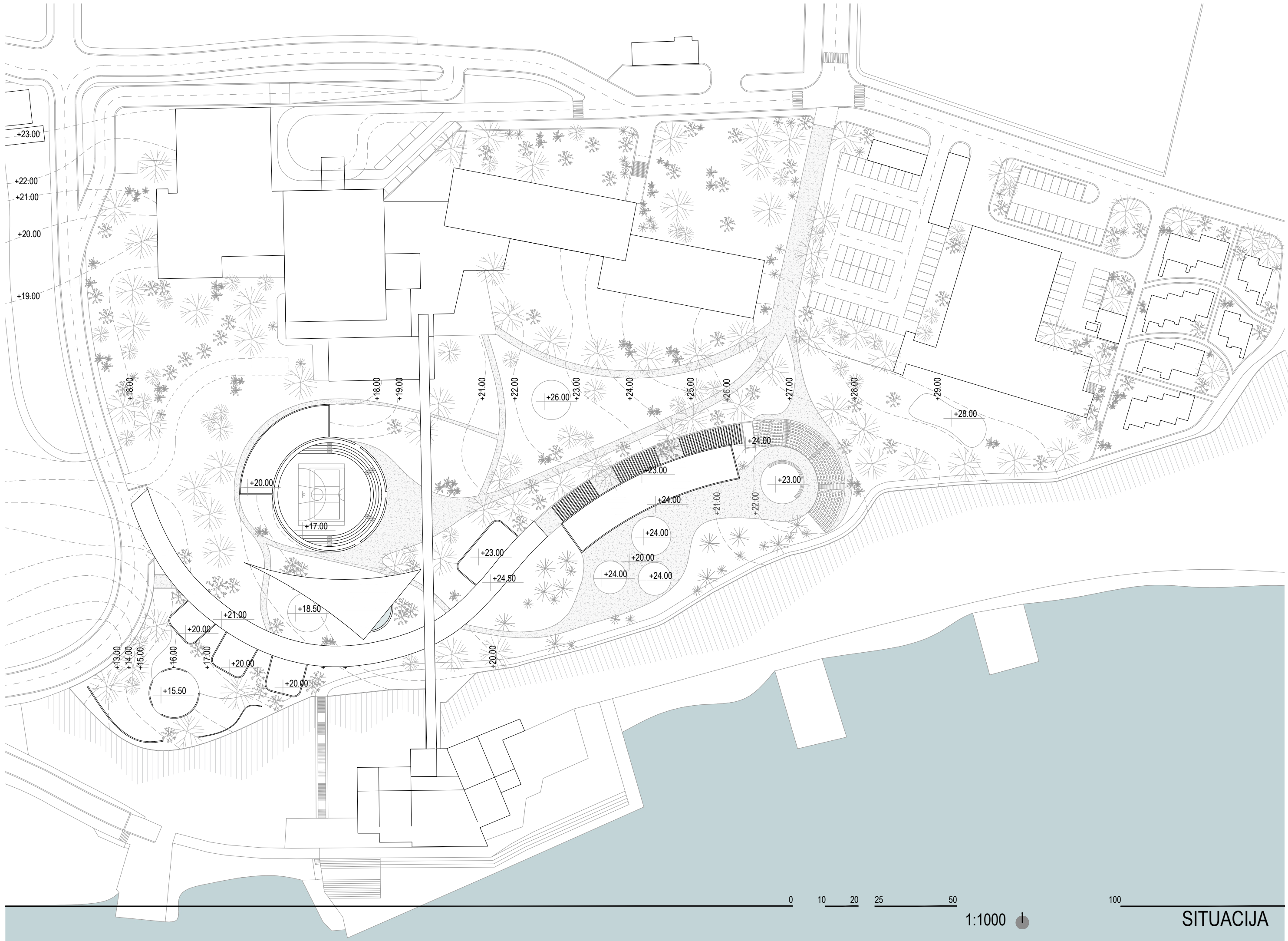
situacije
tlocrti
presjeci
pročelja
program

0 10 20 25 50 100

1:2000

SITUACIJA

+23.00

+22.00

+21.00

+20.00

+19.00

+18.00

+18.00

+19.00

+21.00

+22.00

+26.00

+23.00

+24.00

+25.00

+26.00

+27.00

+28.00

+29.00

+28.00

+20.00

+17.00

+23.00

+24.80

+24.00

+20.00

+24.00

+24.00

+24.00

+21.00

+22.00

+24.00

+23.00

+13.00

+14.00

+15.00

+16.00

+17.00

+20.00

+21.00

+20.00

+20.00

+15.50

+20.00

+20.00

0

10

20

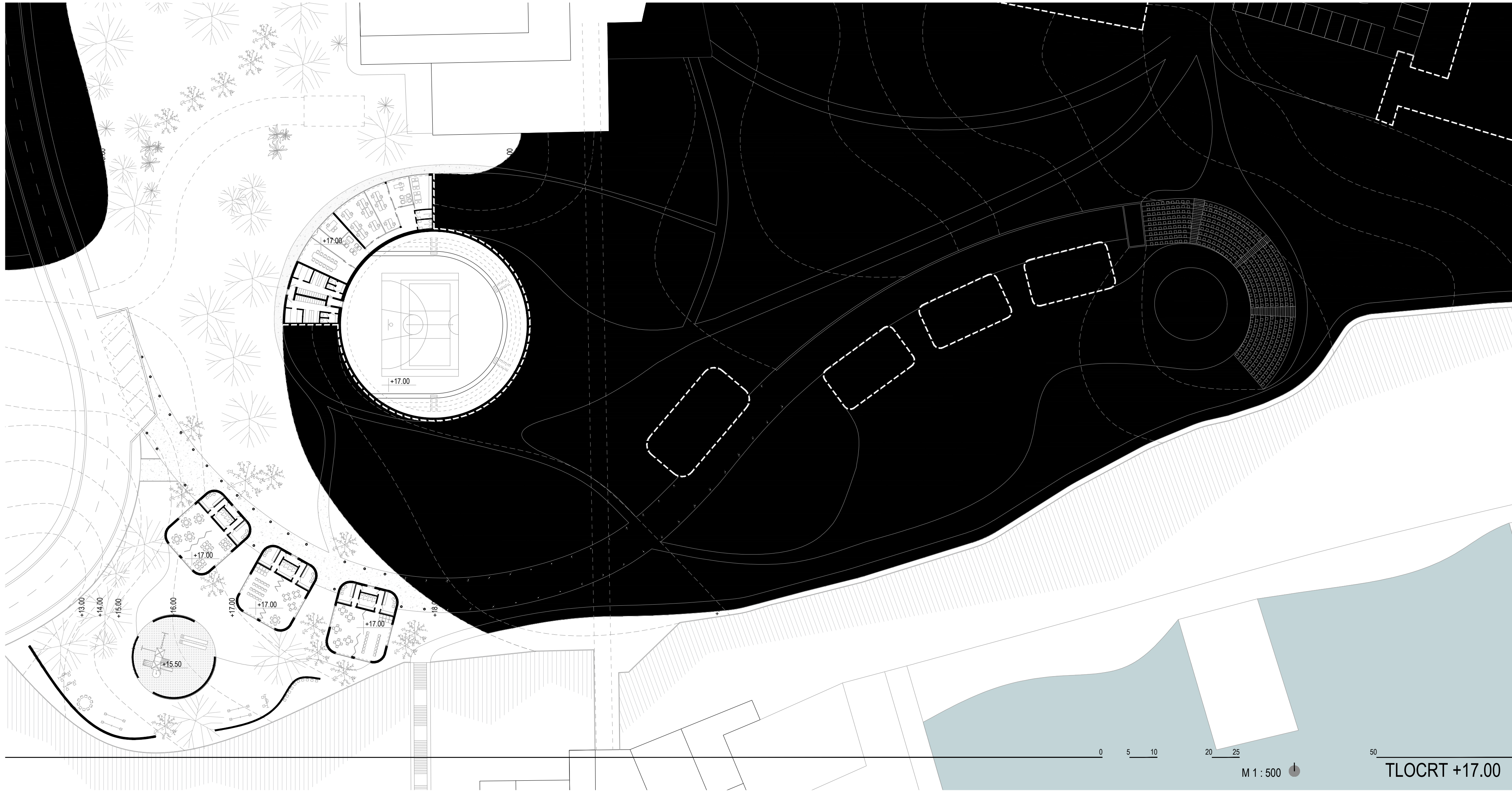
25

50

1:1000

100

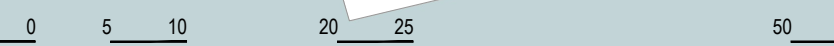
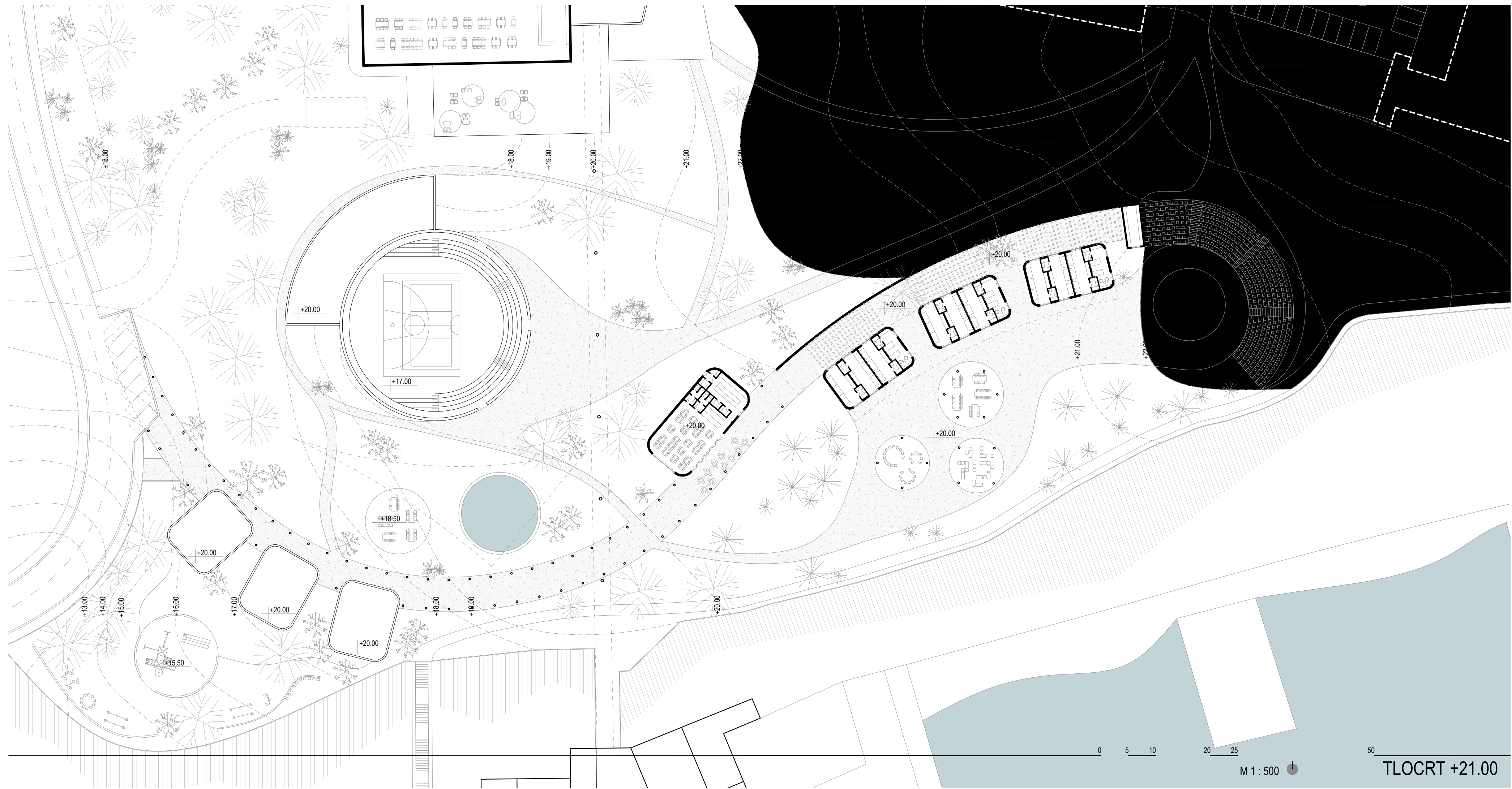
SITUACIJA

0 5 10 20 25 50

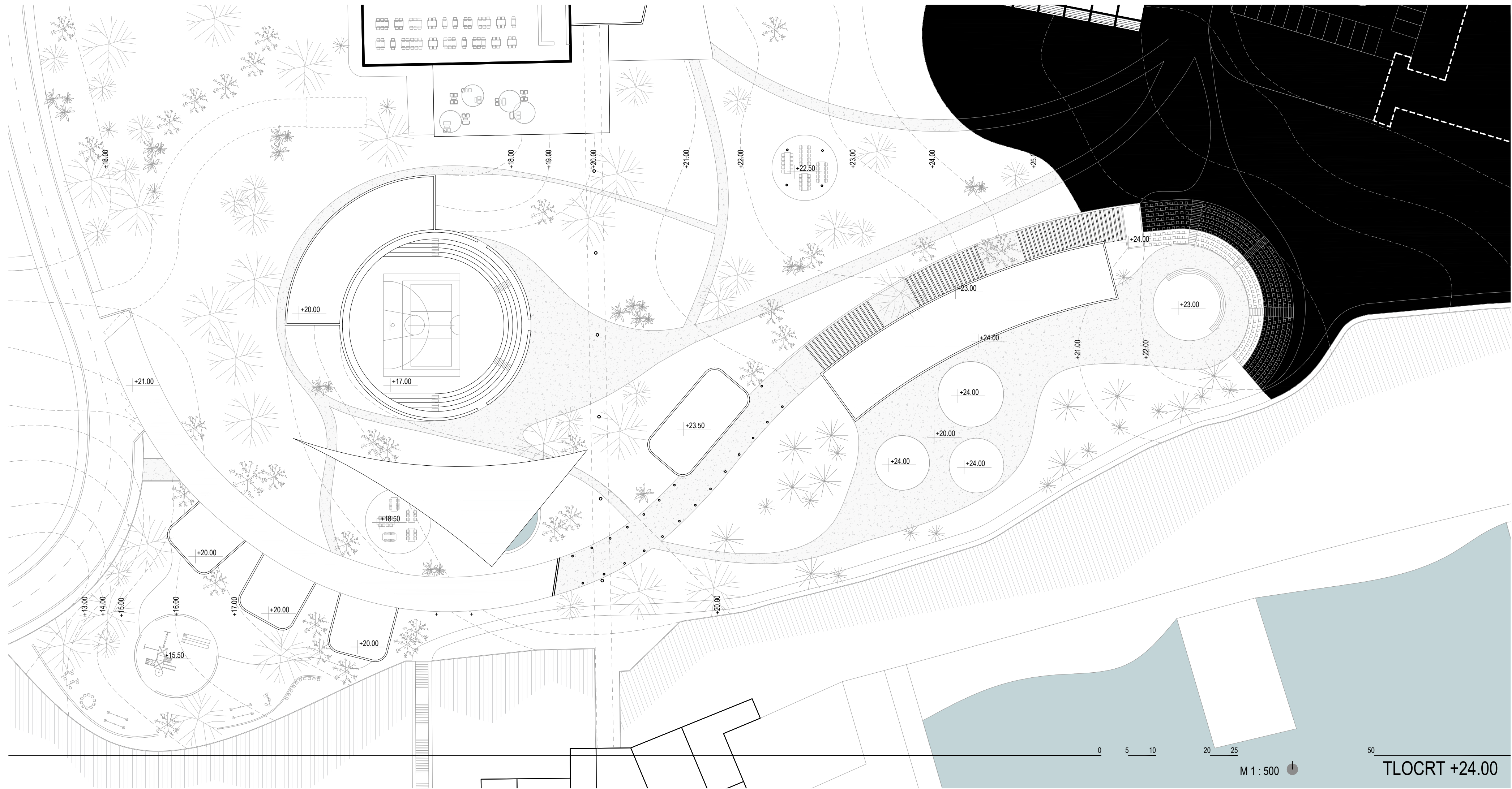
M 1 : 500

TLOCRT +17.00

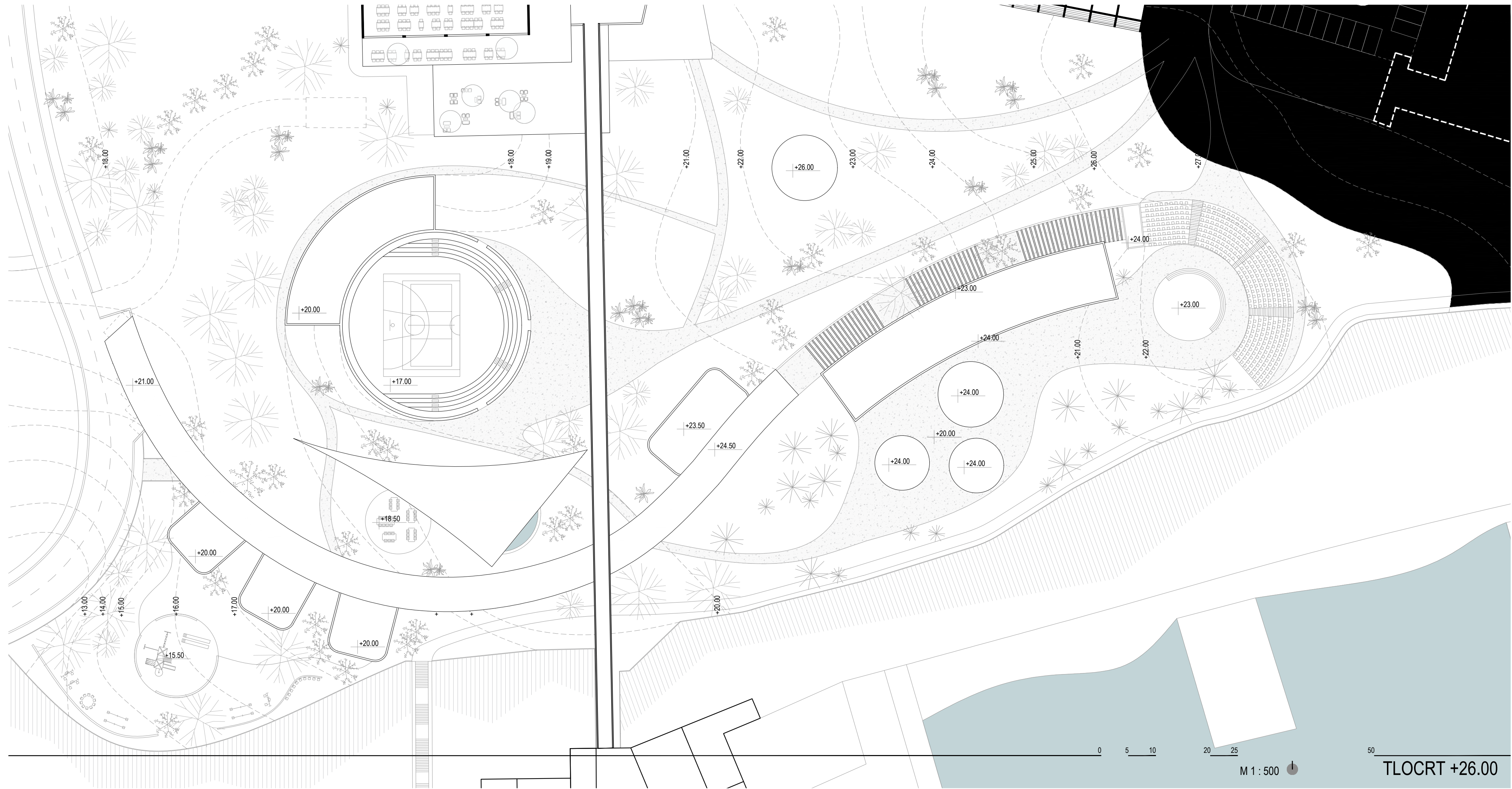
M 1 : 500

TLOCRT +21.00

M 1 : 500

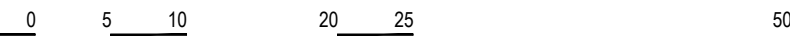
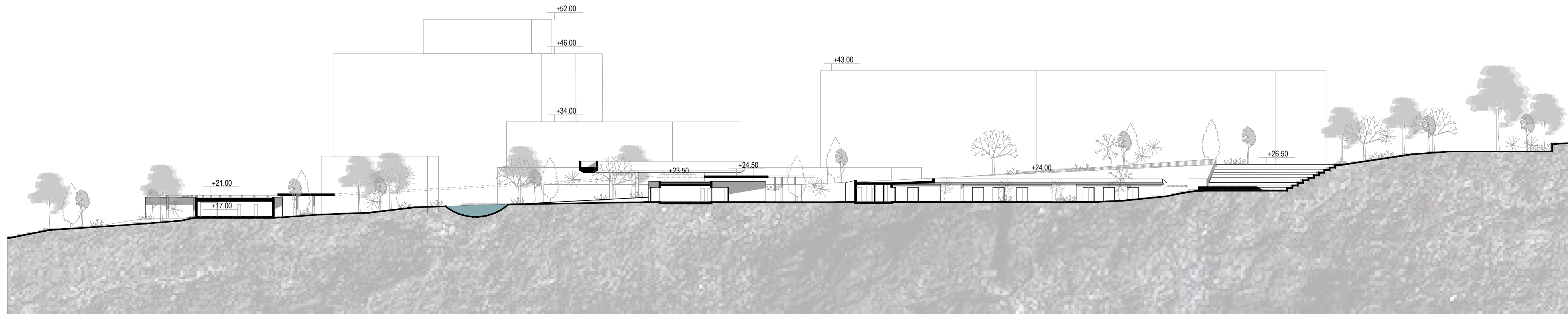
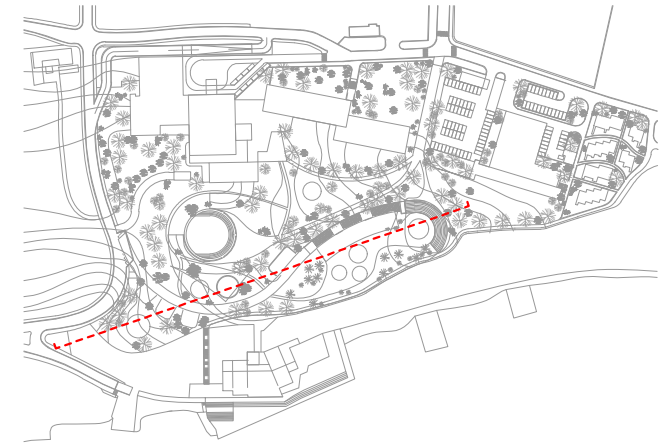
TLOCRT +24.00

M 1 : 500

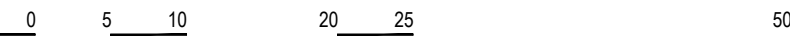
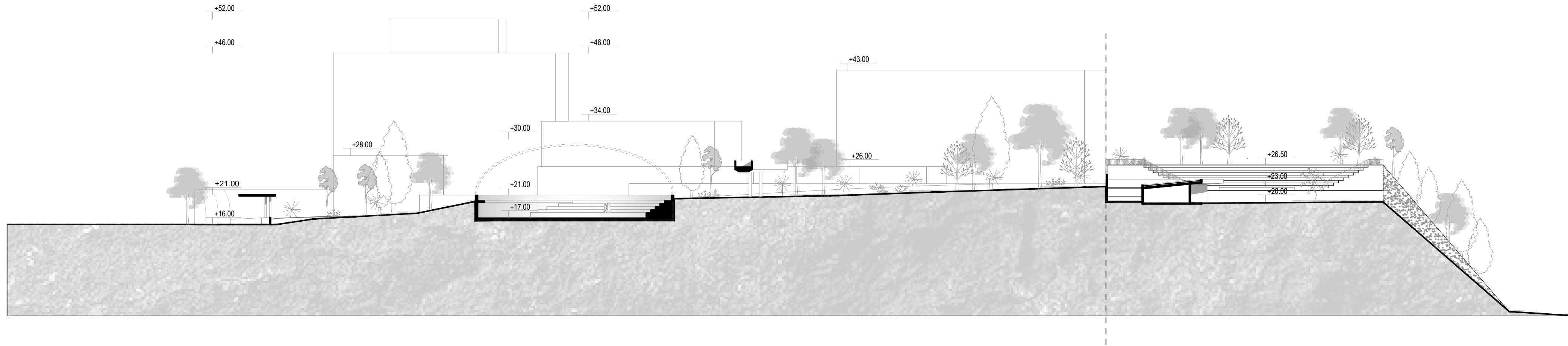
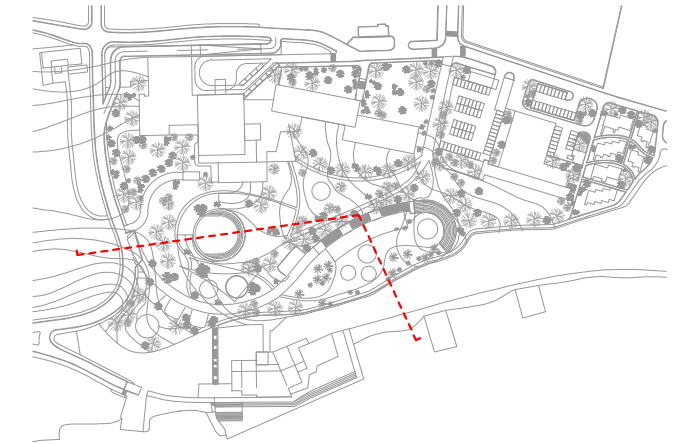
TLOCRT +26.00

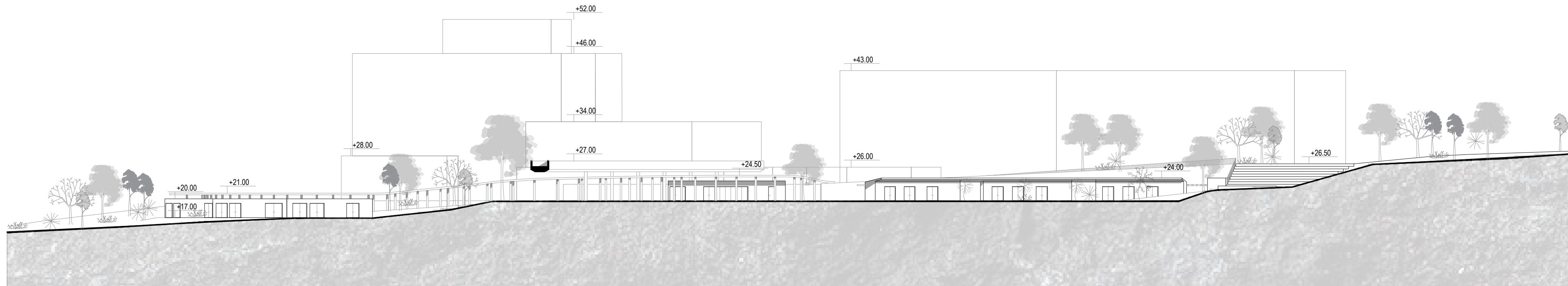
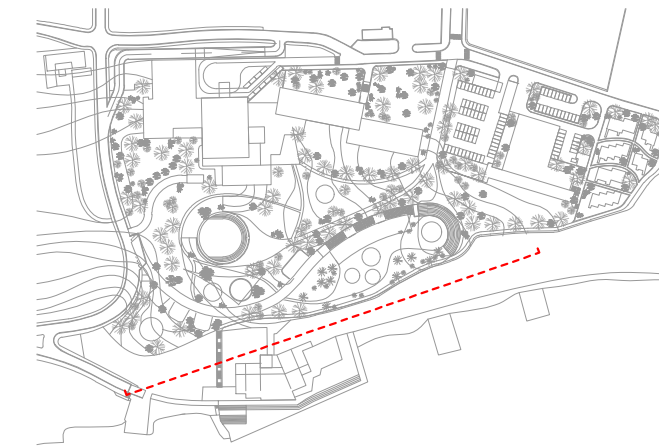
M 1 : 500

PRESJEK 1-1

M 1 : 500

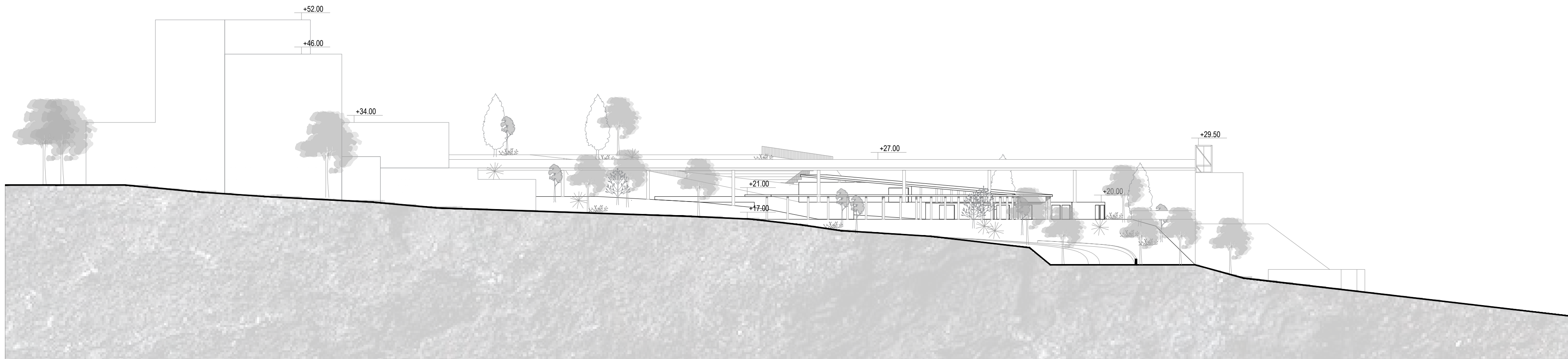
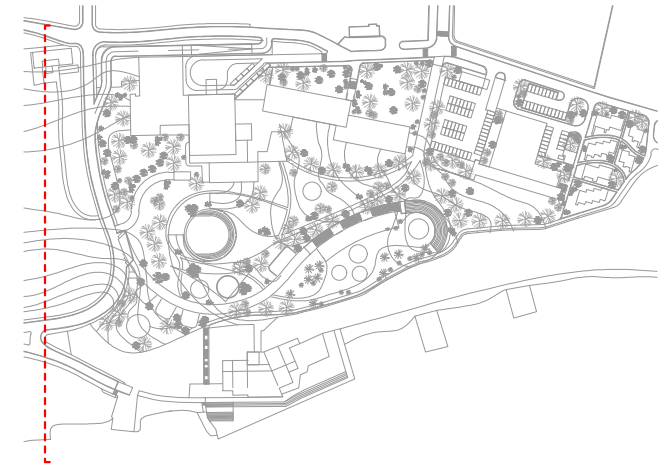
PRESJEK 2-2

0 5 10 20 25 50

M 1 : 500

JUŽNO PROČELJE

0 5 10 20 25 50

M 1 : 500

ZAPADNO PROČELJE

program

VRTIĆ SMJEŠTAJ

VRTIĆ	3x4,3 m ²
VJETROBRAN	6x4 m ²
HODNIK	6x9 m ²
GARDEROBA	6x47,5 m ²
VRTIČKA JEDINICA	3x8,5 m ²
SANITARIJE	
NETO	401,5 m ²
BRUTO	444,0 m ²

PVN

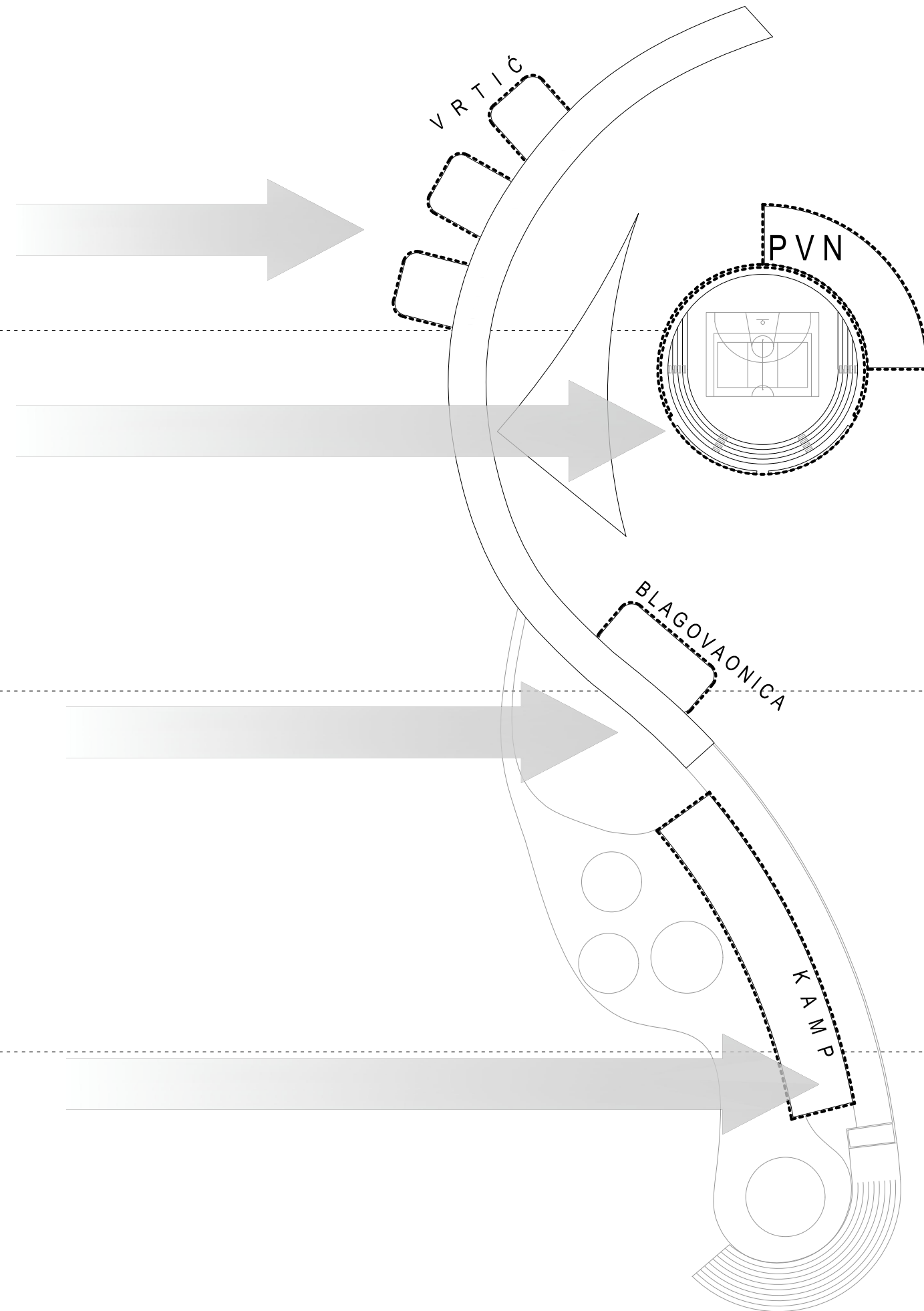
PVN	908,0 m ²
TEREN	25,0 m ²
ČAJNA KUHINJA	52,0 m ²
ADMINISTRACIJA VRTIČA	50,0 m ²
ADMINISTRACIJA KAMPA	15,0 m ²
UPRAVA	41,0 m ²
KONFERENCIJSKA SALA	73,0 m ²
SVLAČIONICA	10,5 m ²
SANITARIJE	
NETO ADMINISTRACIJA	194,0 m ²
BRUTO ADMINISTRACIJA	255,0 m ²
NETO SVLAČIONICE	87,0 m ²
BRUTO SVLAČIONICE	98,0 m ²
NETO TEREN	908,0 m ²
BRUTO TEREN	963,0 m ²

BLAGOVAONICA

KANTINA	100,0 m ²
BLAGOVAONICA	16,0 m ²
POSLUŽIVANJE	2x7,0 m ²
SANITARIJE	50,0 m ²
KUHINJA	15,0 m ²
SPREMIŠTA	
NETO	195,0 m ²
BRUTO	210,0 m ²

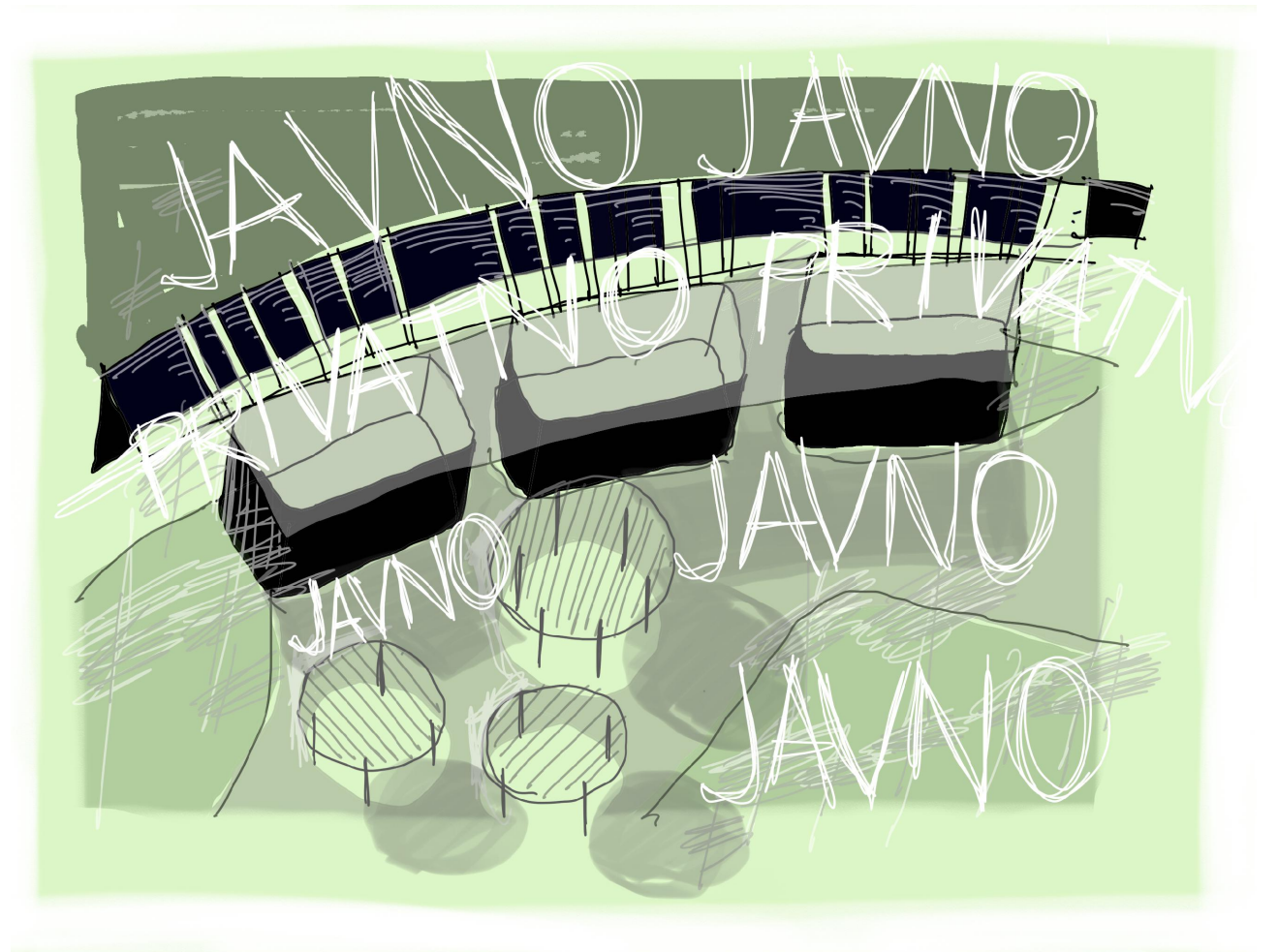
KAMP

KAMP	3X80,0 m ²
SPAVAONICE ZA DJECU	9X3,4 m ²
KUPAONICE ZA DJECU	3X22,5 m ²
SPAVAONICE ZA ANIMATORE	3X3,4 m ²
KUPAONICE ZA ANIMATORE	22,5 m ²
SPREMIŠTE	270,0 m ²
RADIONICE	
NETO	641,0 m ²
BRUTO	670,0 m ²

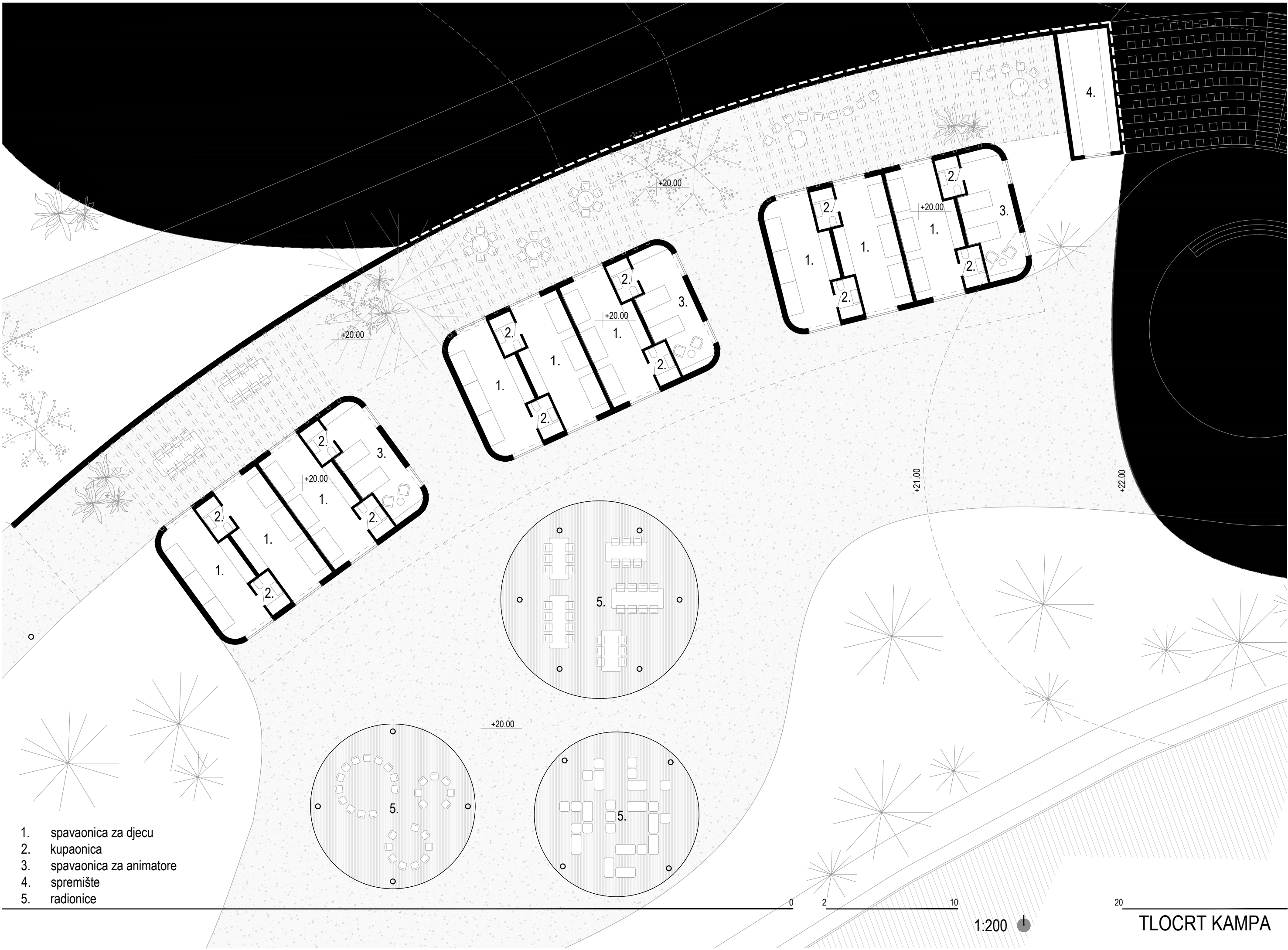
kamp

tloct
presjek
prostorne vizualizacije
vizualizacija ambijenta

javno - privatno - javno

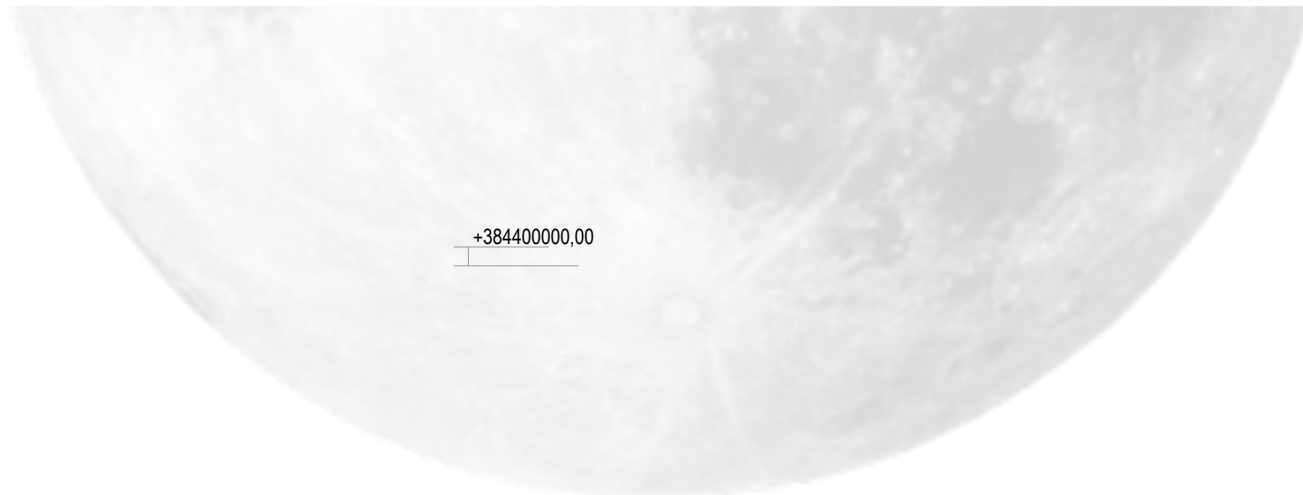

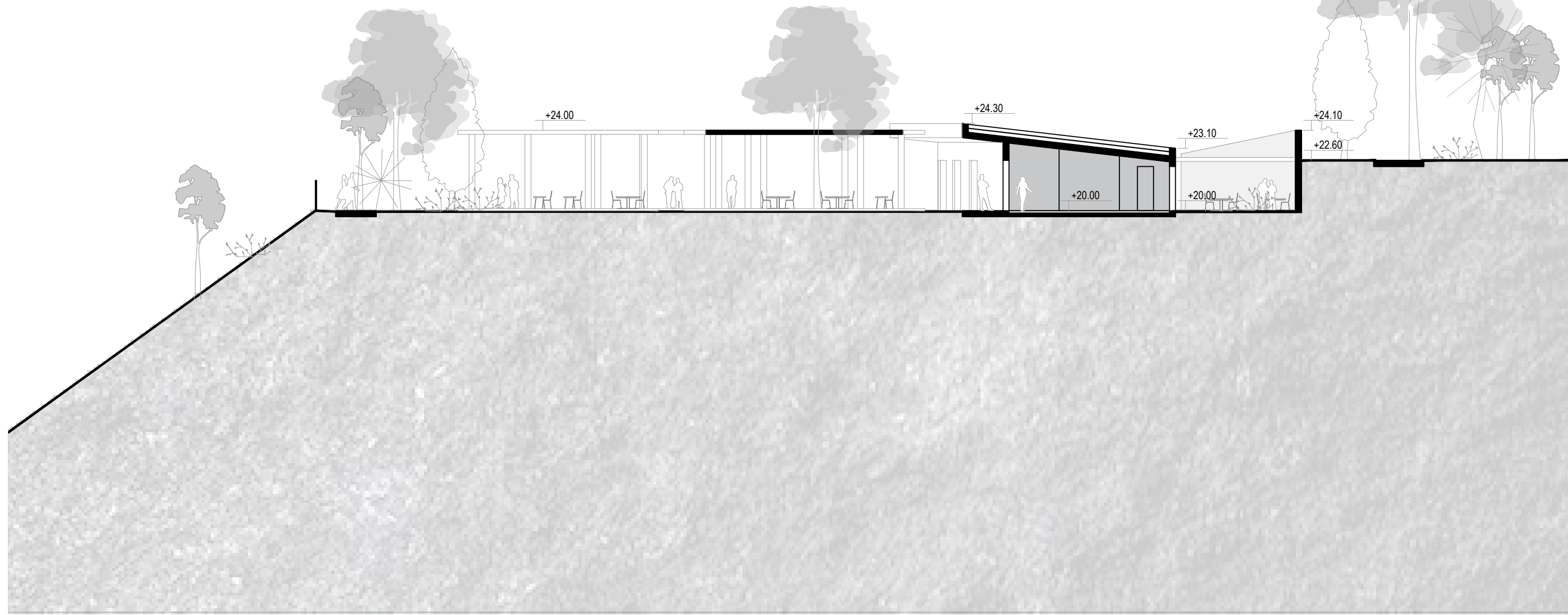
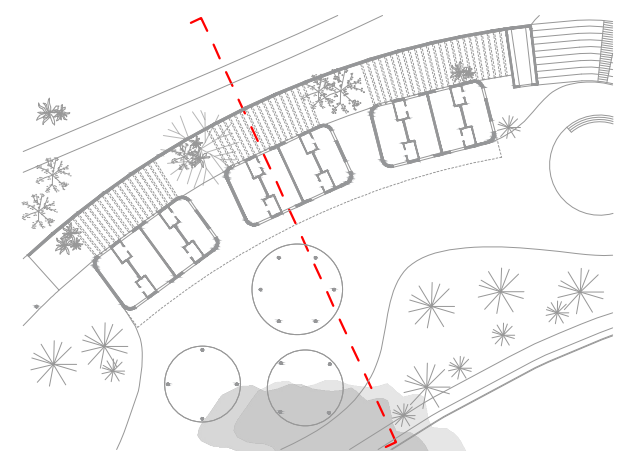
- 1. spavaonica za djecu
- 2. kupaonica
- 3. spavaonica za animatore
- 4. spremište
- 5. radionice

1:200

TLOCRT KAMPA

+384400000.00

0 2 10

20

M 1 : 200

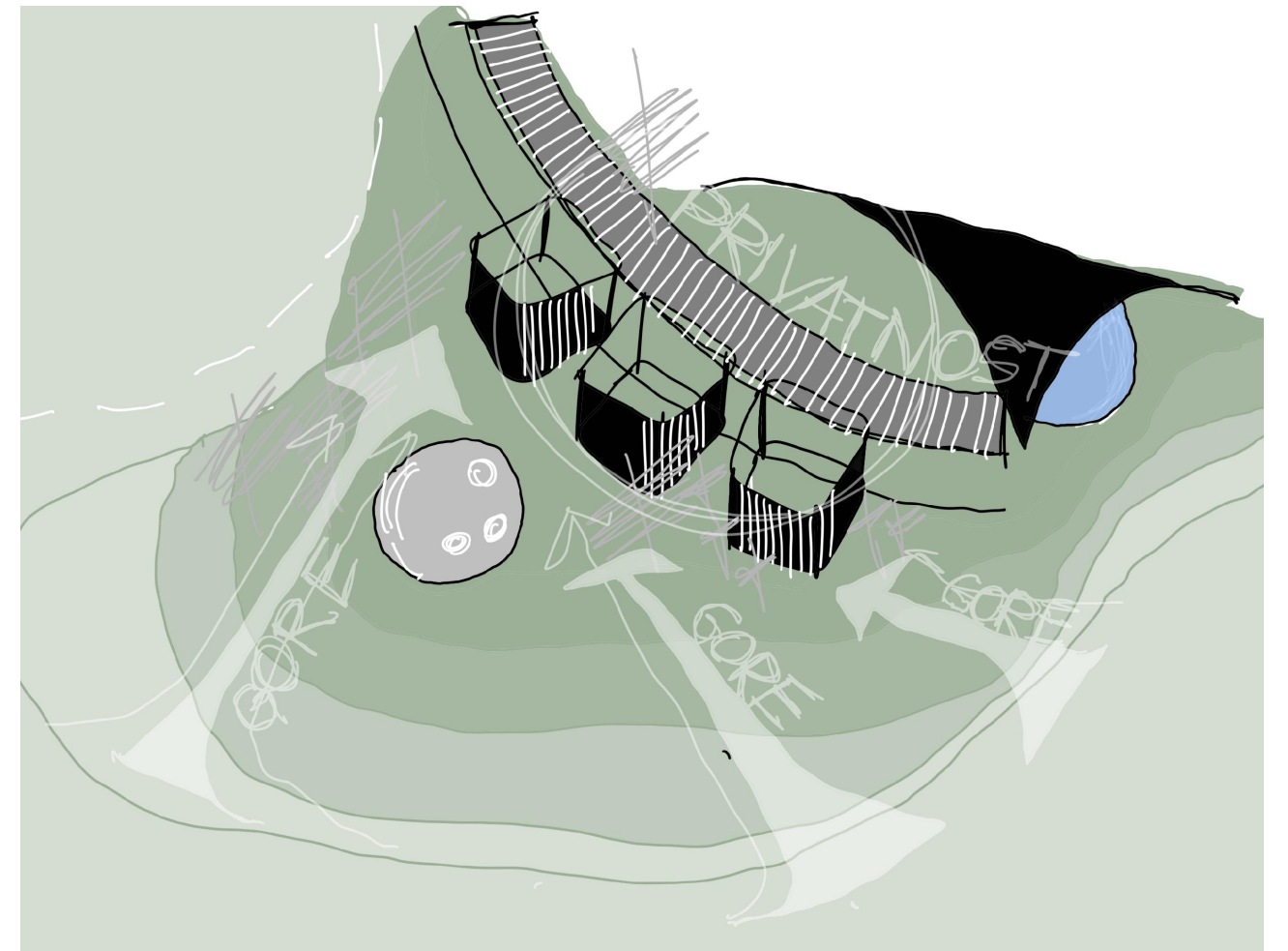
PRESJEK KAMP

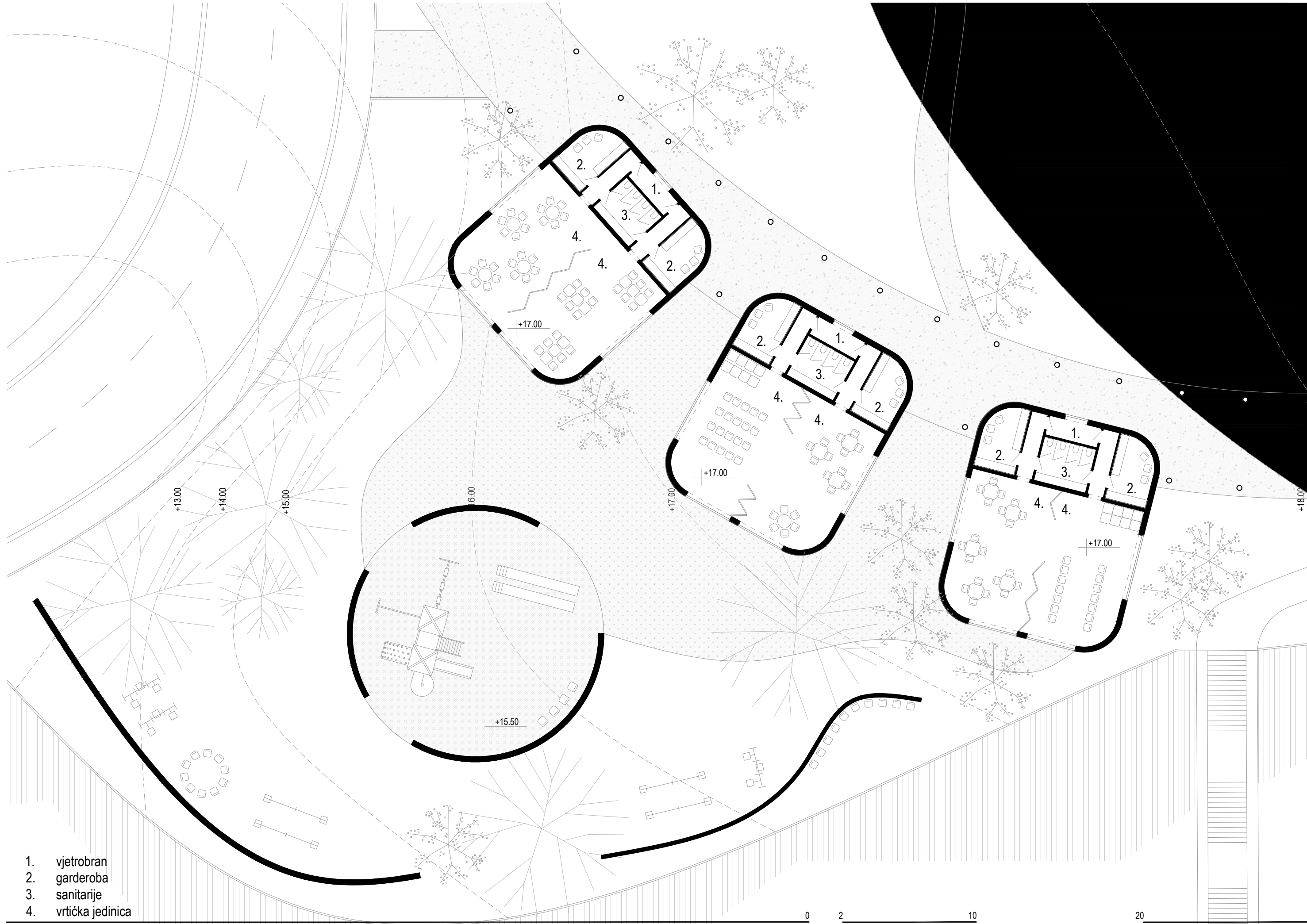
kamp

vrtać

tlocrt
presjek
prostorne vizualizacije
vizualizacije ambijenta

vrtić - privatnost i sigurnost

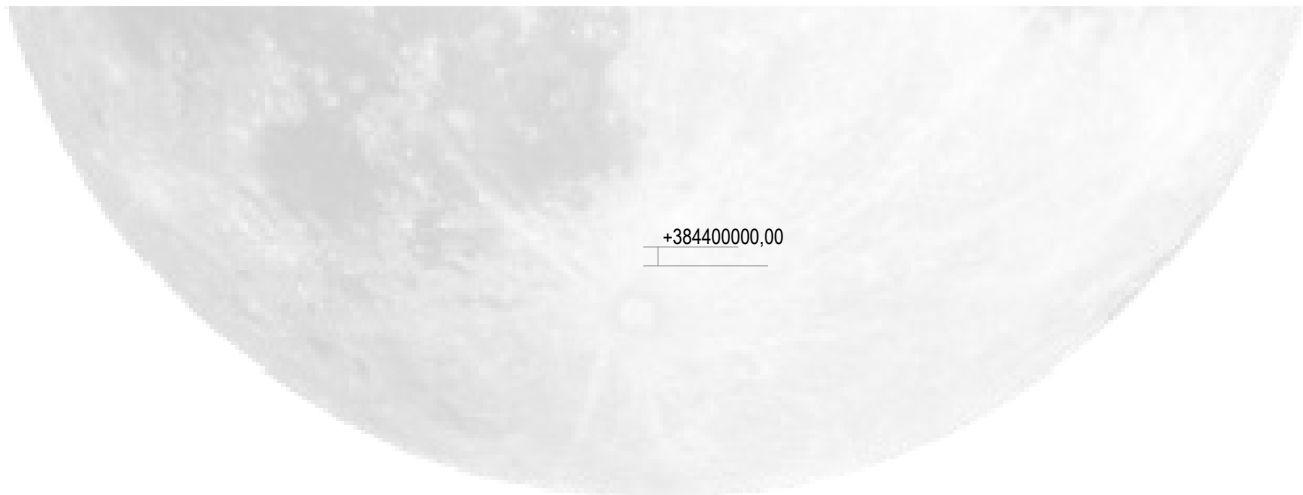

- 1. vjetrobran
- 2. garderoba
- 3. sanitarije
- 4. vrtićka jedinica

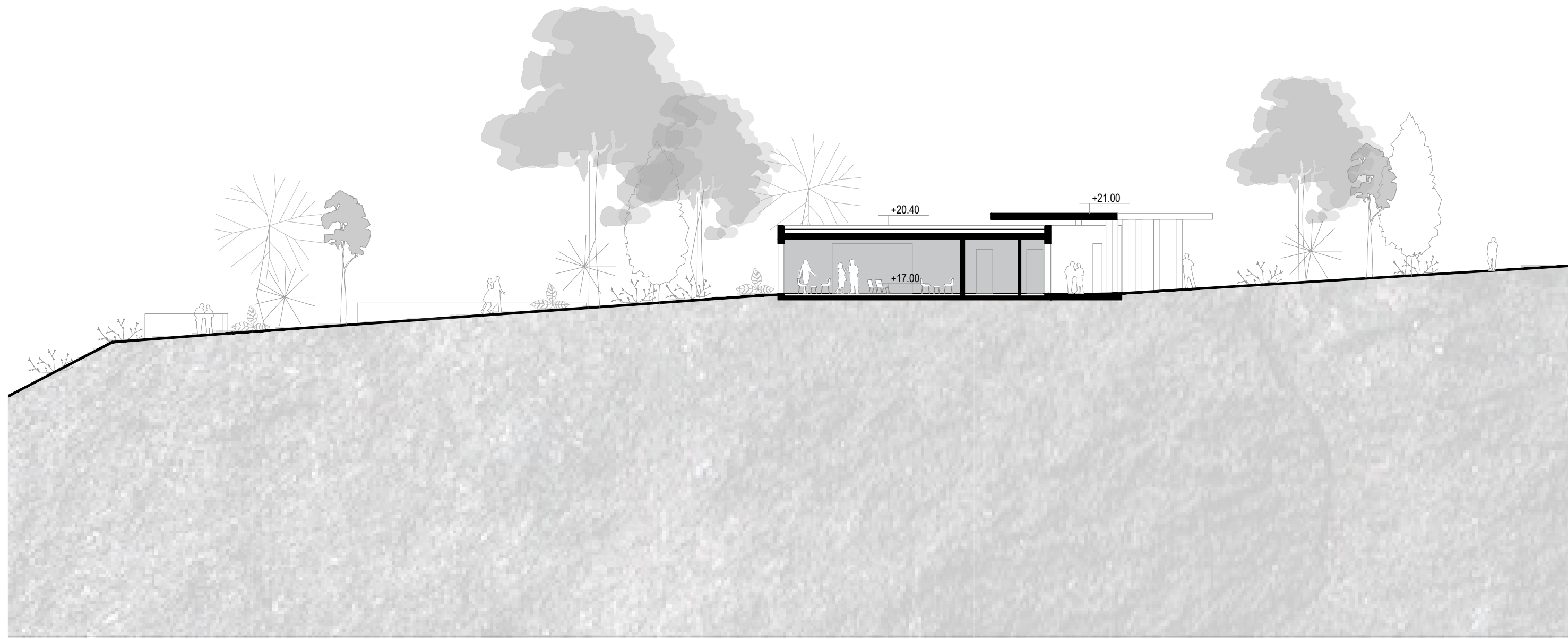
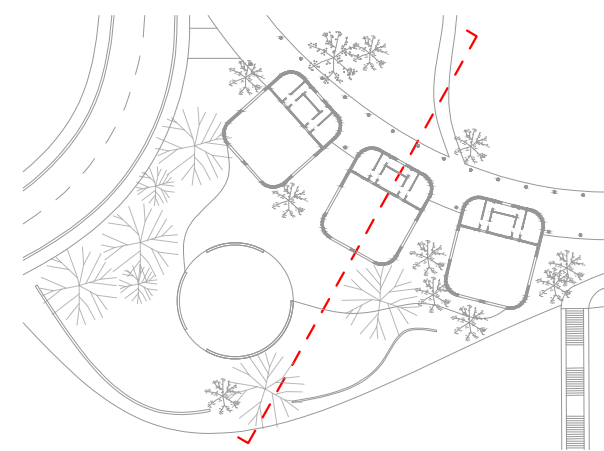

1:200

TLOCRT VRTIĆA

+384400000,00

0 2 10 20

M 1 : 200

PRESJEK DV

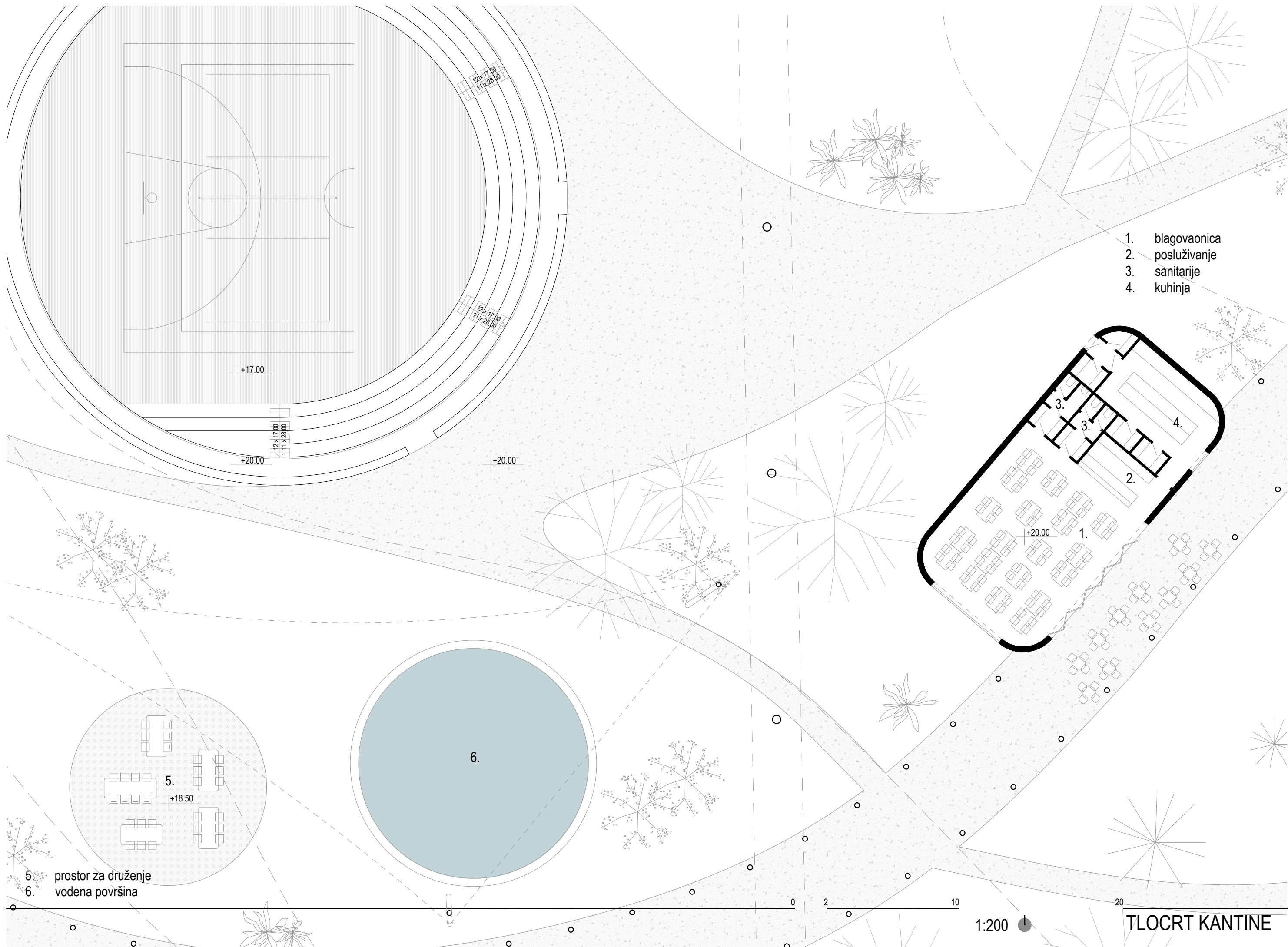
dječji vrtić

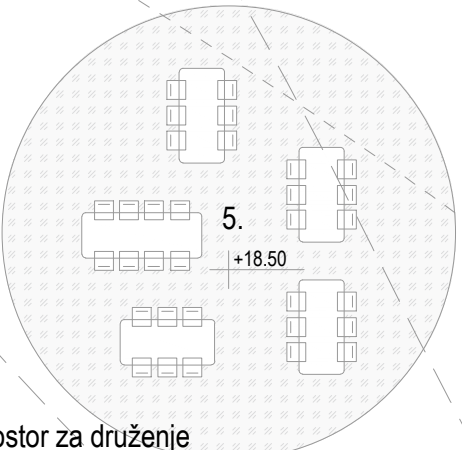
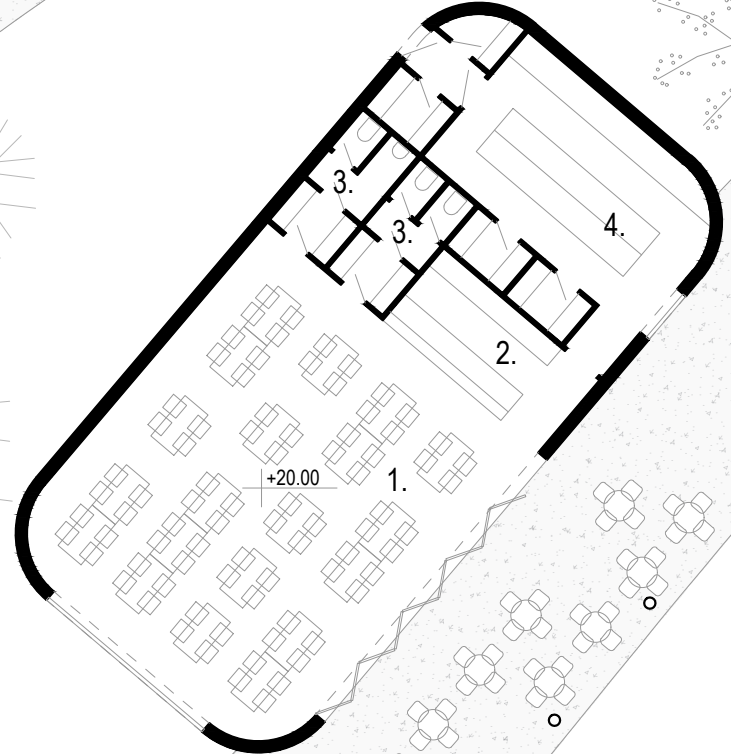

kantina

tlocrt
presjek
prostorne vizualizacije
vizualizacije ambijenta

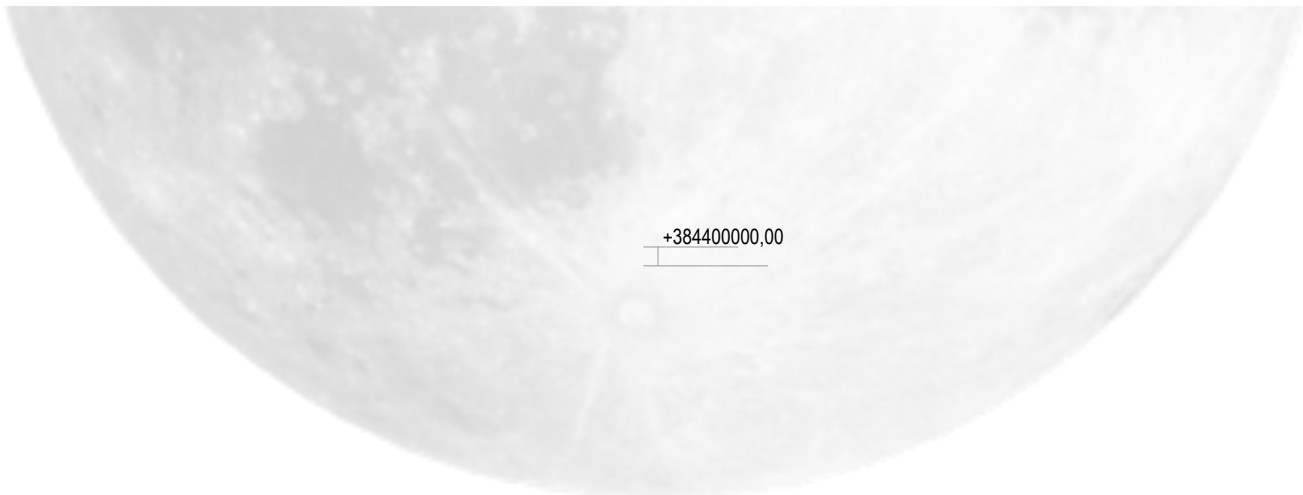
- 1. blagovaonica
- 2. posluživanje
- 3. sanitarije
- 4. kuhinja

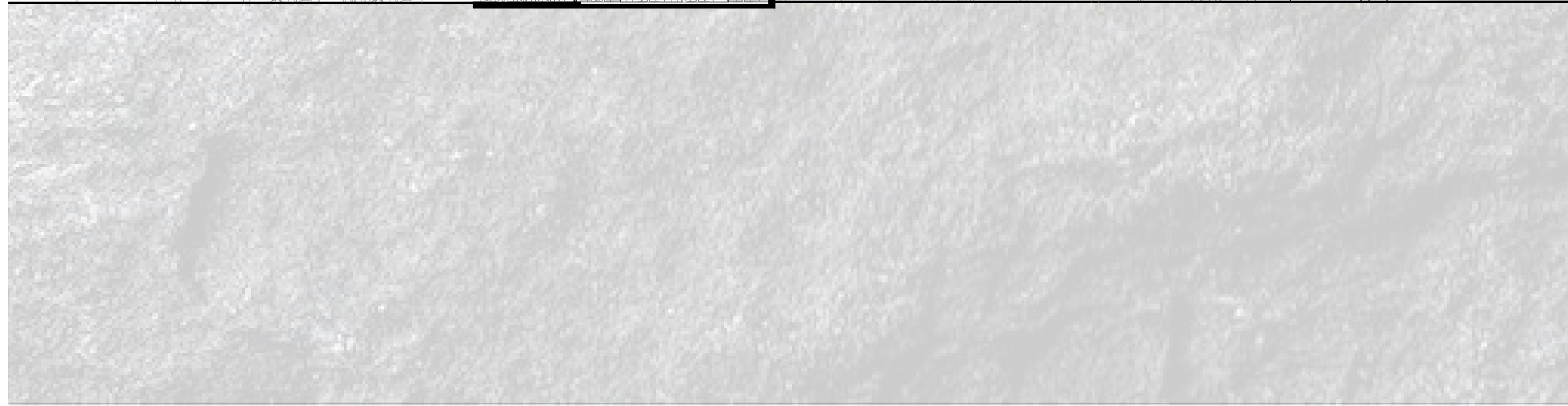
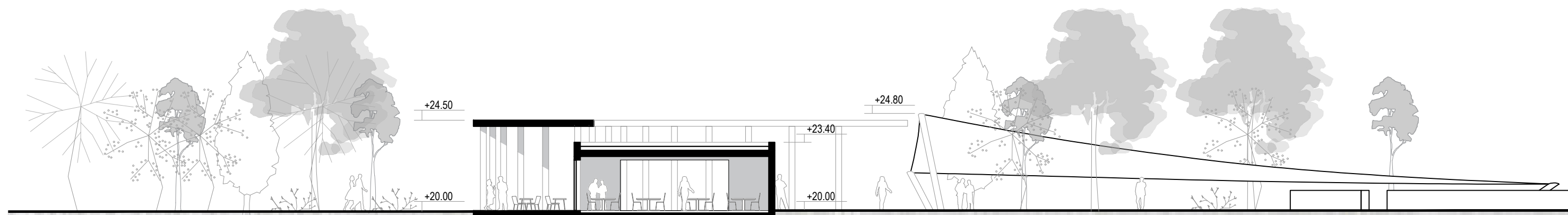
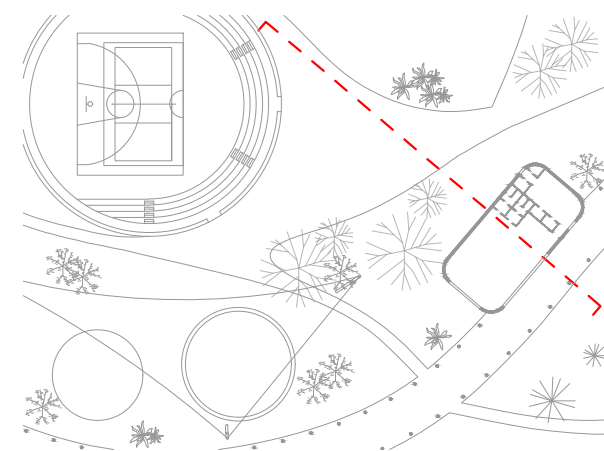
5. prostor za druženje
6. vodena površina

1:200

TLOCRT KANTINE

+384400000,00

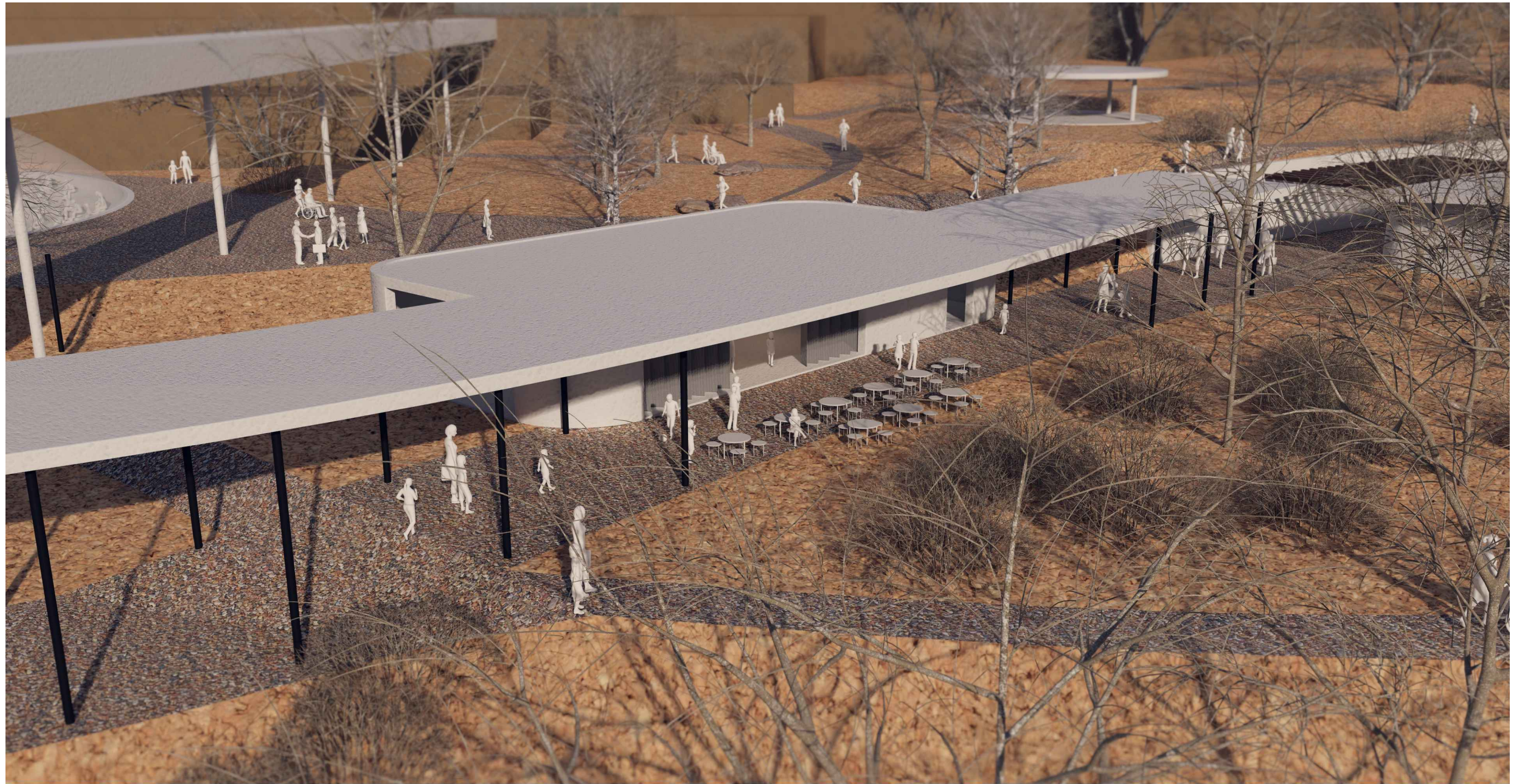

0 2 10

M 1 : 200

20

PRESJEK KANTINA

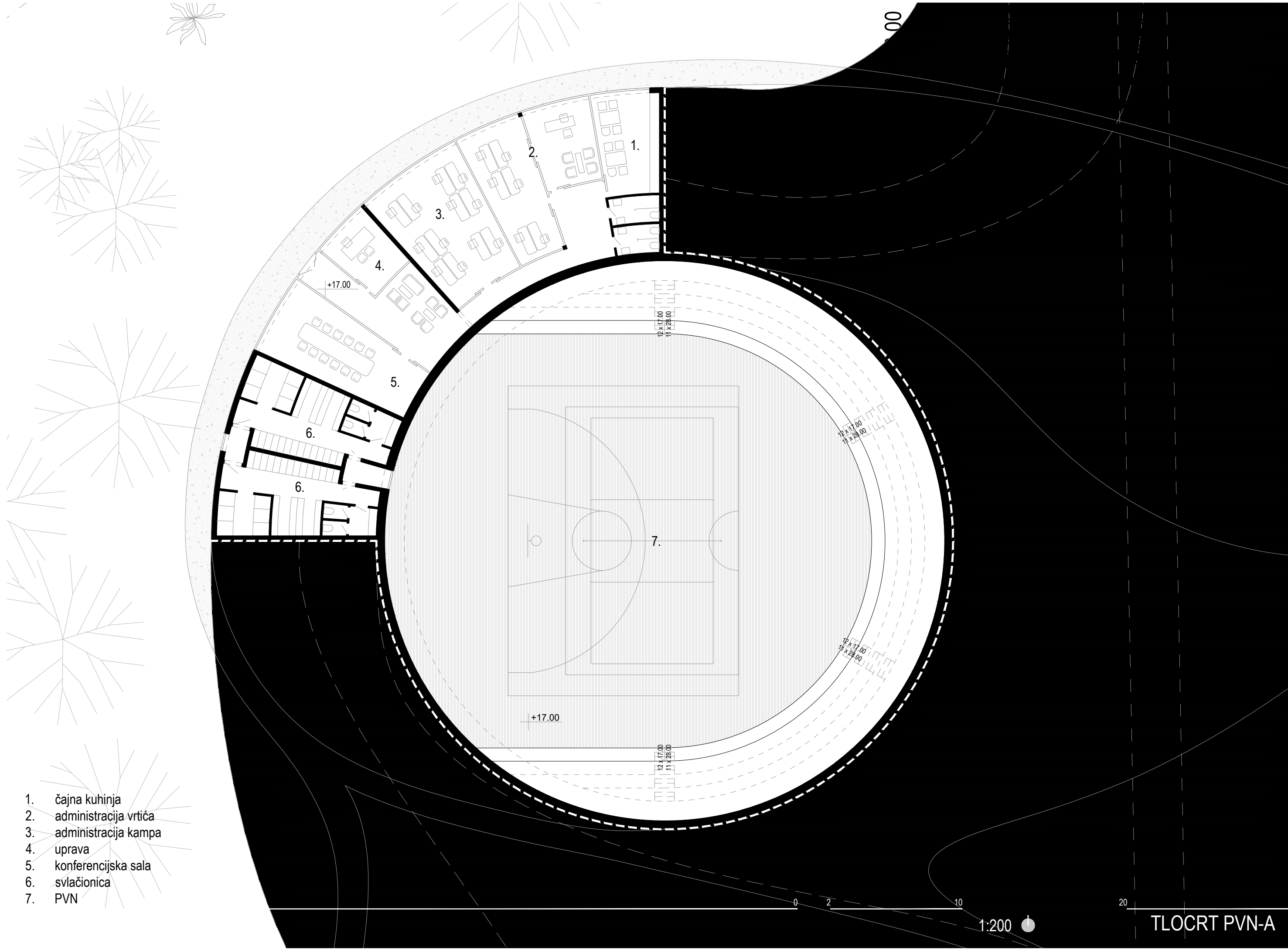

kantina

pvn

tlocrt
presjek
prostorne vizualizacije
vizualizacije ambijenta

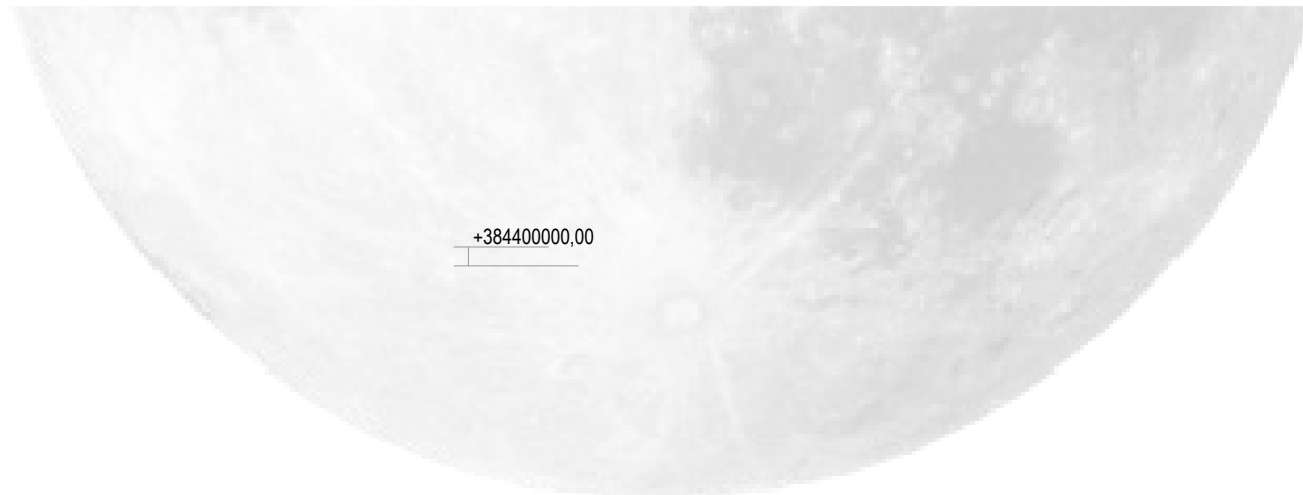
- 1. čajna kuhinja
- 2. administracija vrtiča
- 3. administracija kampa
- 4. uprava
- 5. konferencijska sala
- 6. svlačionica
- 7. PVN

0 2 10 20

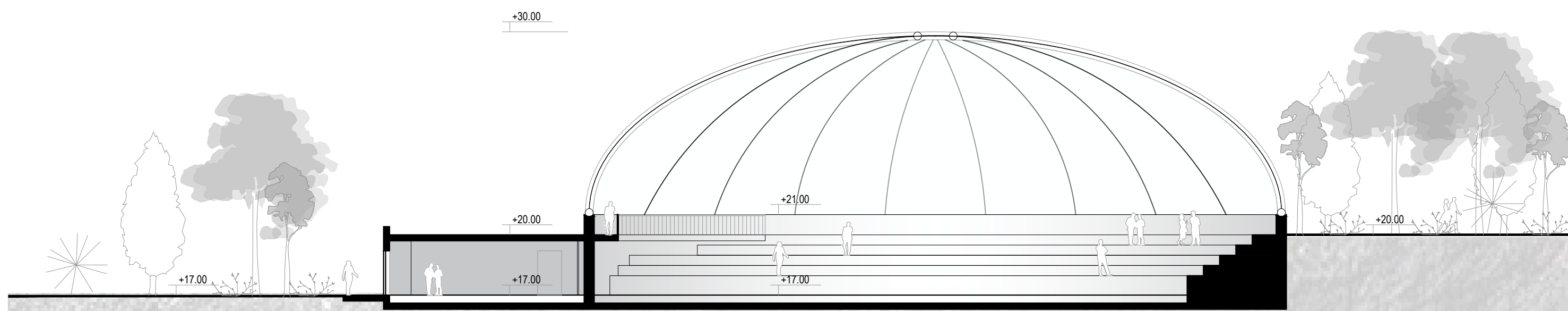
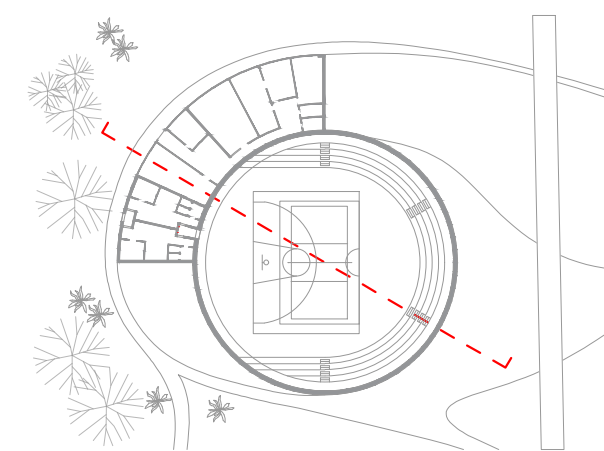
1:200

TLOCRT PVN-A

+384400000.00

+30.00

+20.00

+21.00

+17.00

+17.00

+17.00

+20.00

0

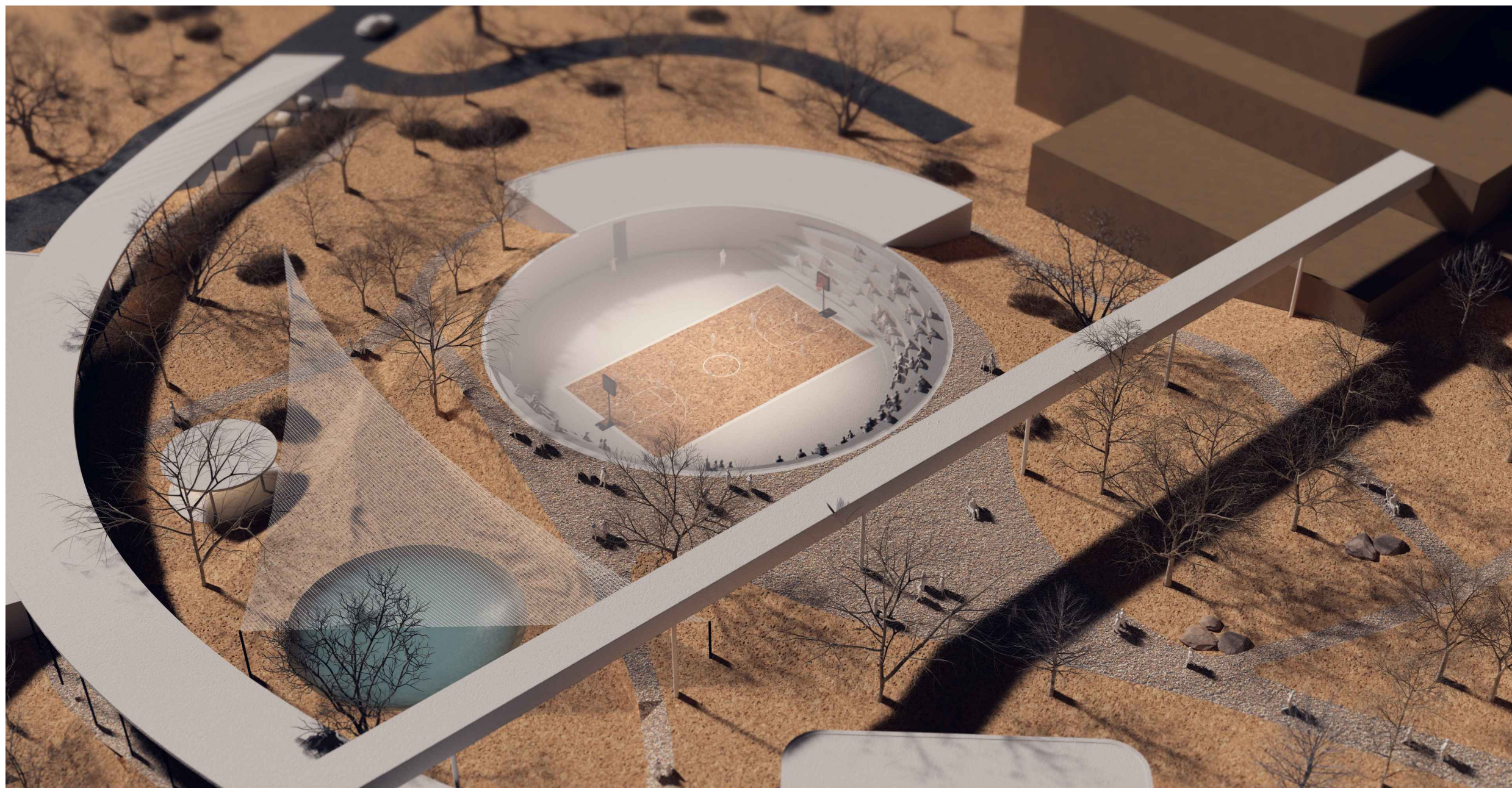
2

10

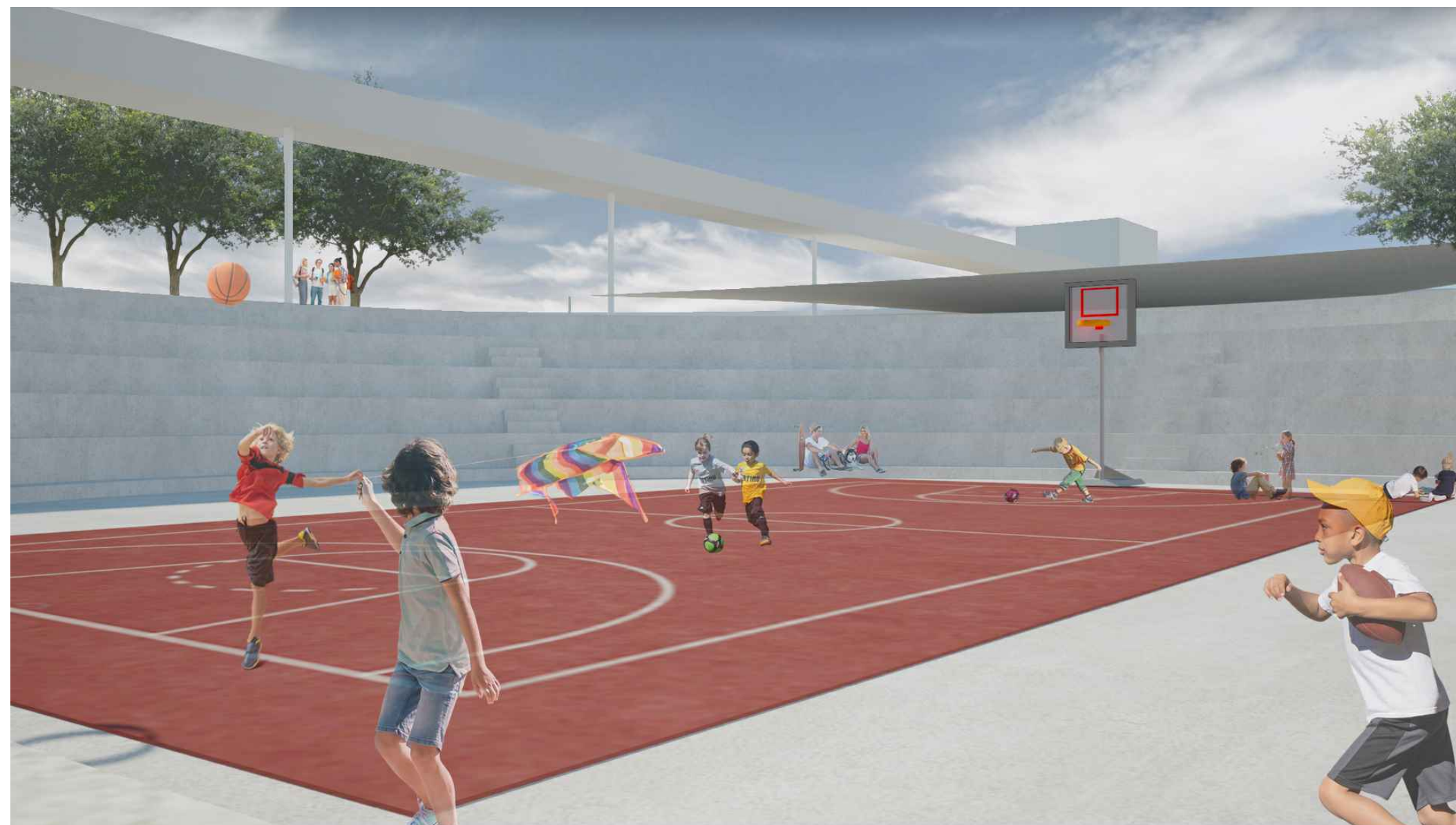
20

M 1 : 200

PRESJEK PVN

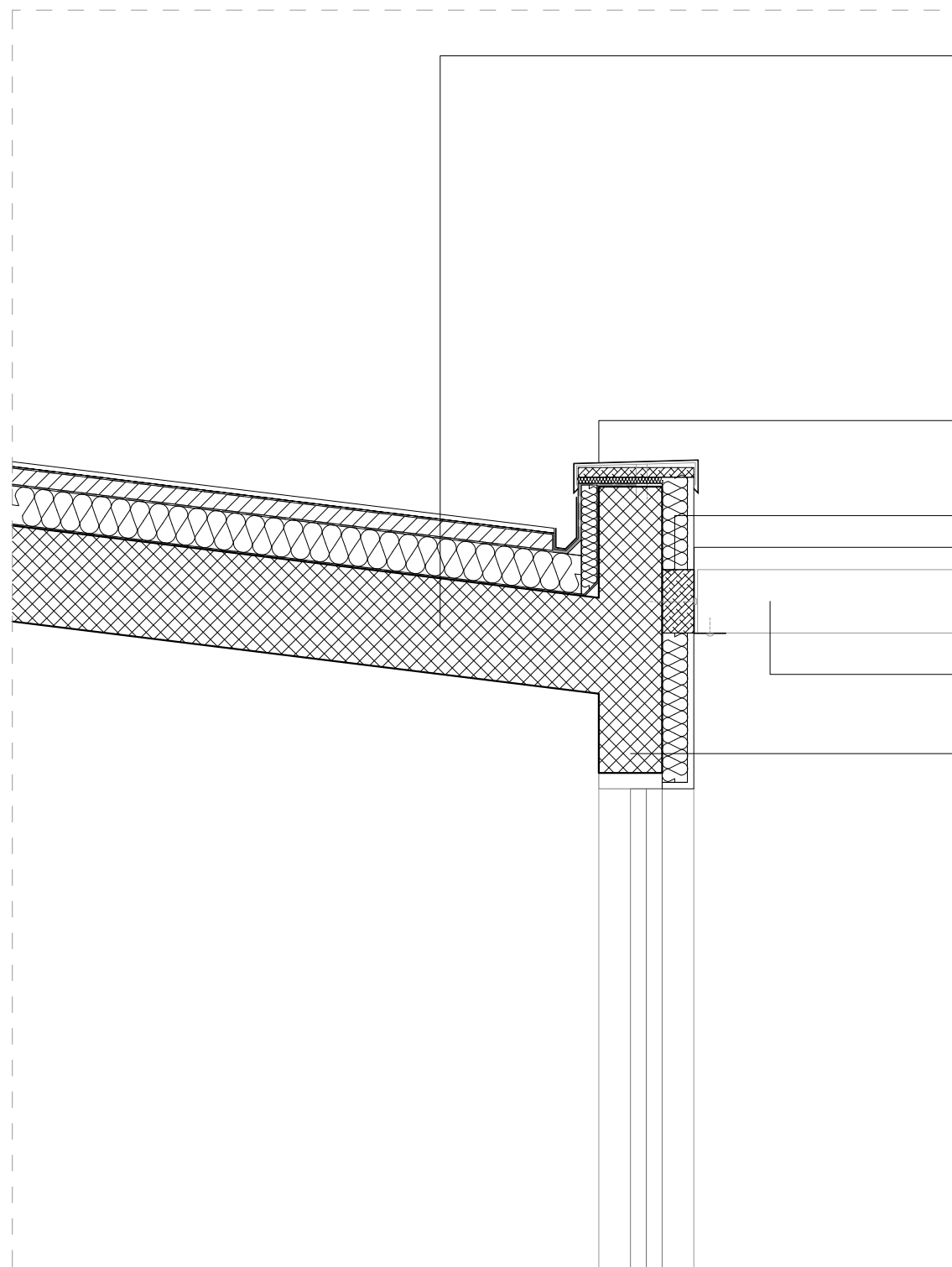

PVN

detalji

detalj pergole dječjeg kampa
detalj pješačkog mosta
detalj krova pvn-a

keramičke pločice na ljepilu	2.00	cm
hidroizolacijski polimer cementni premaz	0.50	cm
estrih	5.00	cm
geotekstil 250kg/m ²	0.20	cm
TPO membrana	0.15	cm
estrudirani polistiren	12.00	cm
paronepropunsna folija	0.20	cm
armirano betonska konstrukcija	30.00	cm
vapneno - cementna žbuka	1.00	cm
završna obrada	-	cm

limeni opšav; pad 1%

drvena greda; 10x20 cm, točkasto usidrena u AB zid
čelični L profil; 20x20 cm; debljine 2mm

drvena greda; 20x20 cm, usidredna u čelični L profil
na osnovom razmaku 80 cm

slikatna žbuka	0.50	cm
polimer cementno ljepilo armirano mrežicom od staklenih vlakana	0.50	cm
kamena vuna	8.00	cm
polimer cementno ljepilo	0.50	cm
armirano betonska konstrukcija	20.00	cm
vapneno - cementna žbuka	1.00	cm
završna obrada	-	cm

0

25 50

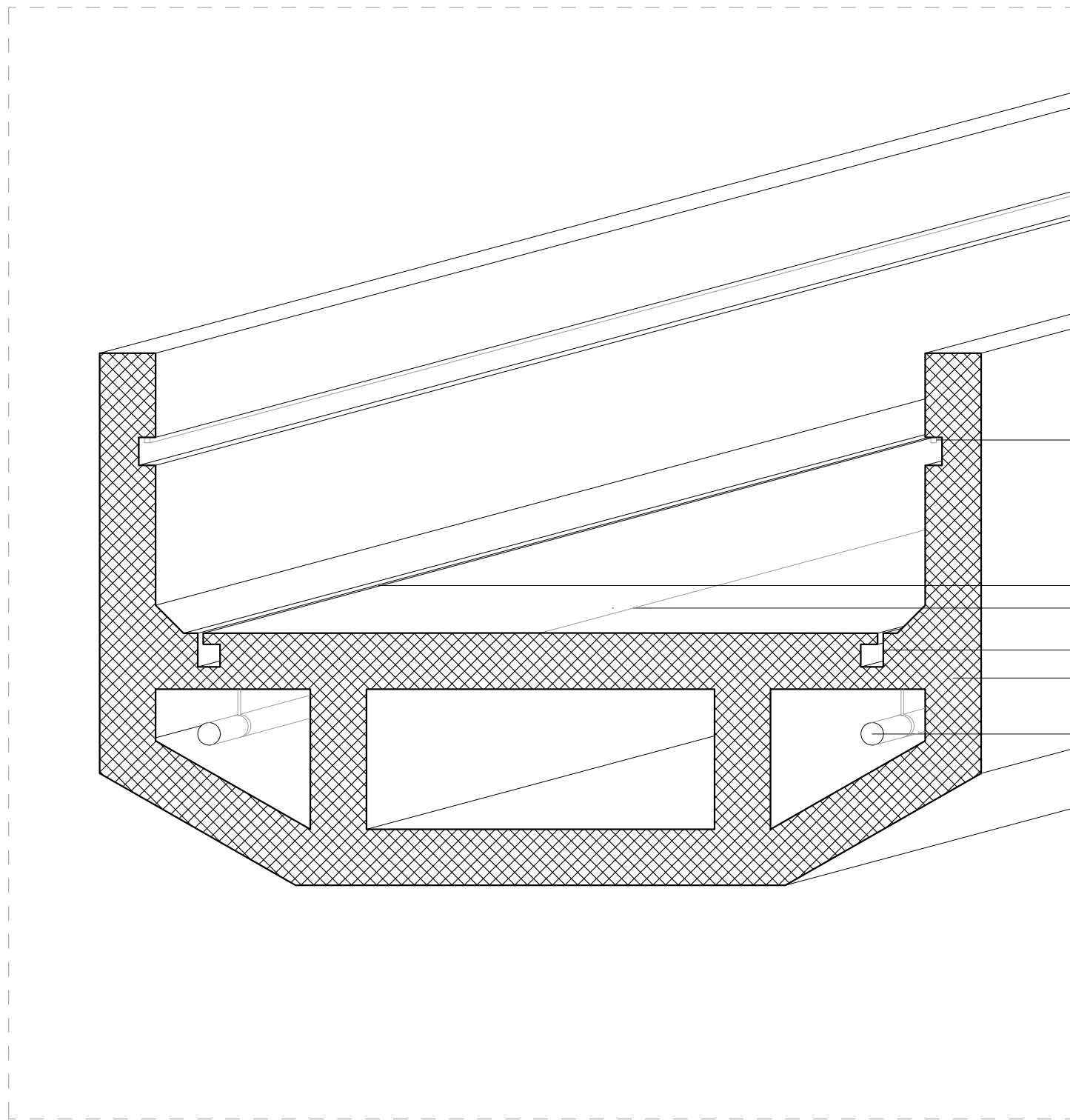
100

200

1:20

250

DETALJ PERGOLE

led traka za vanjsku upotrebu

otvor kanala za odvodnju oborinske vode
hodna površina u poprečnom padu 1%

kanal za odvodnju oborinske vode u uzdužnom padu 1%
armirano betonska konstrukcija mosta

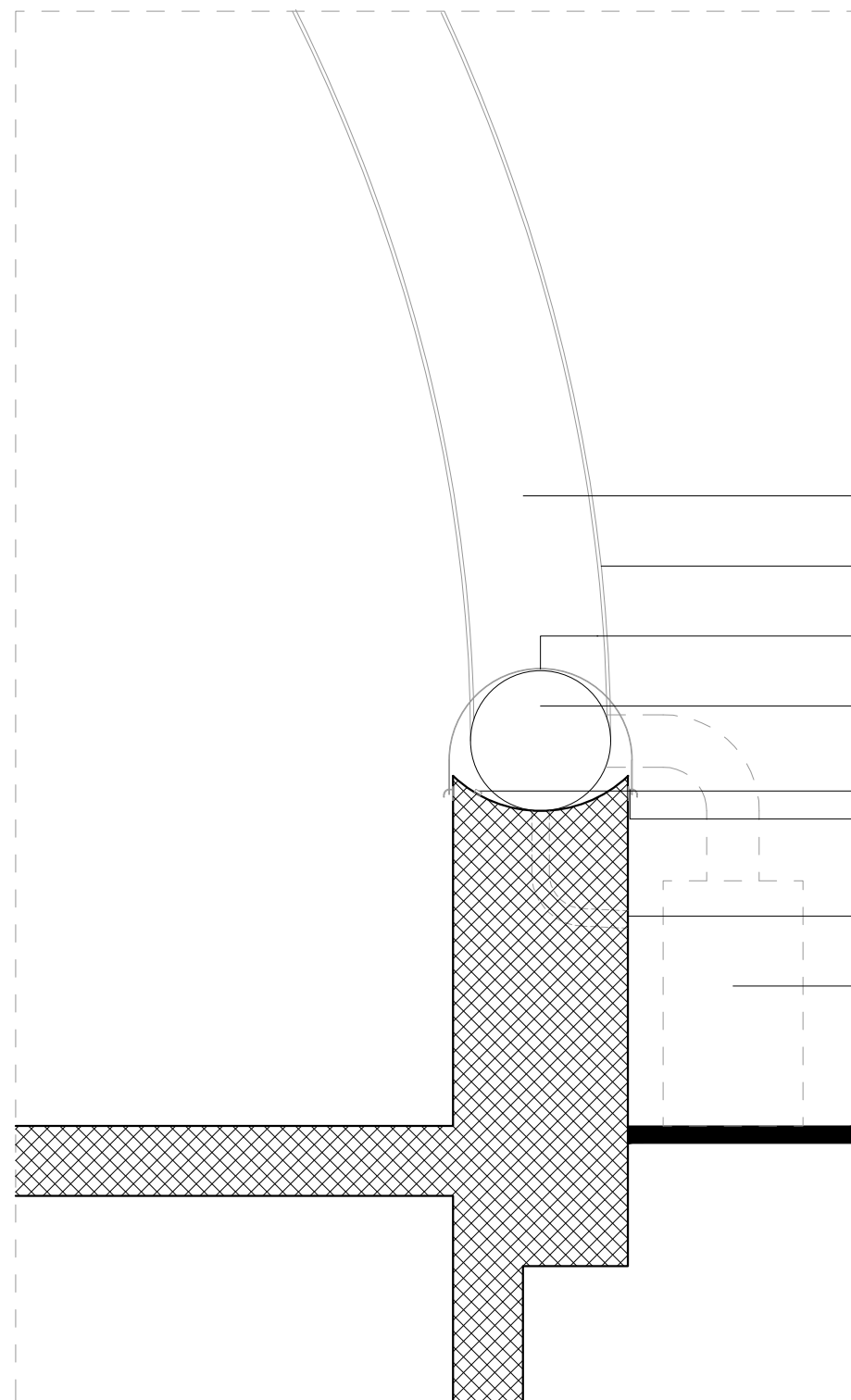
odvodnja oborinske vode točkasto spojena na kanal

0 25 50

100 200 250

1:20

DETALJ PJEŠAČKOG MOSTA

zračni prostor između PVC membrana

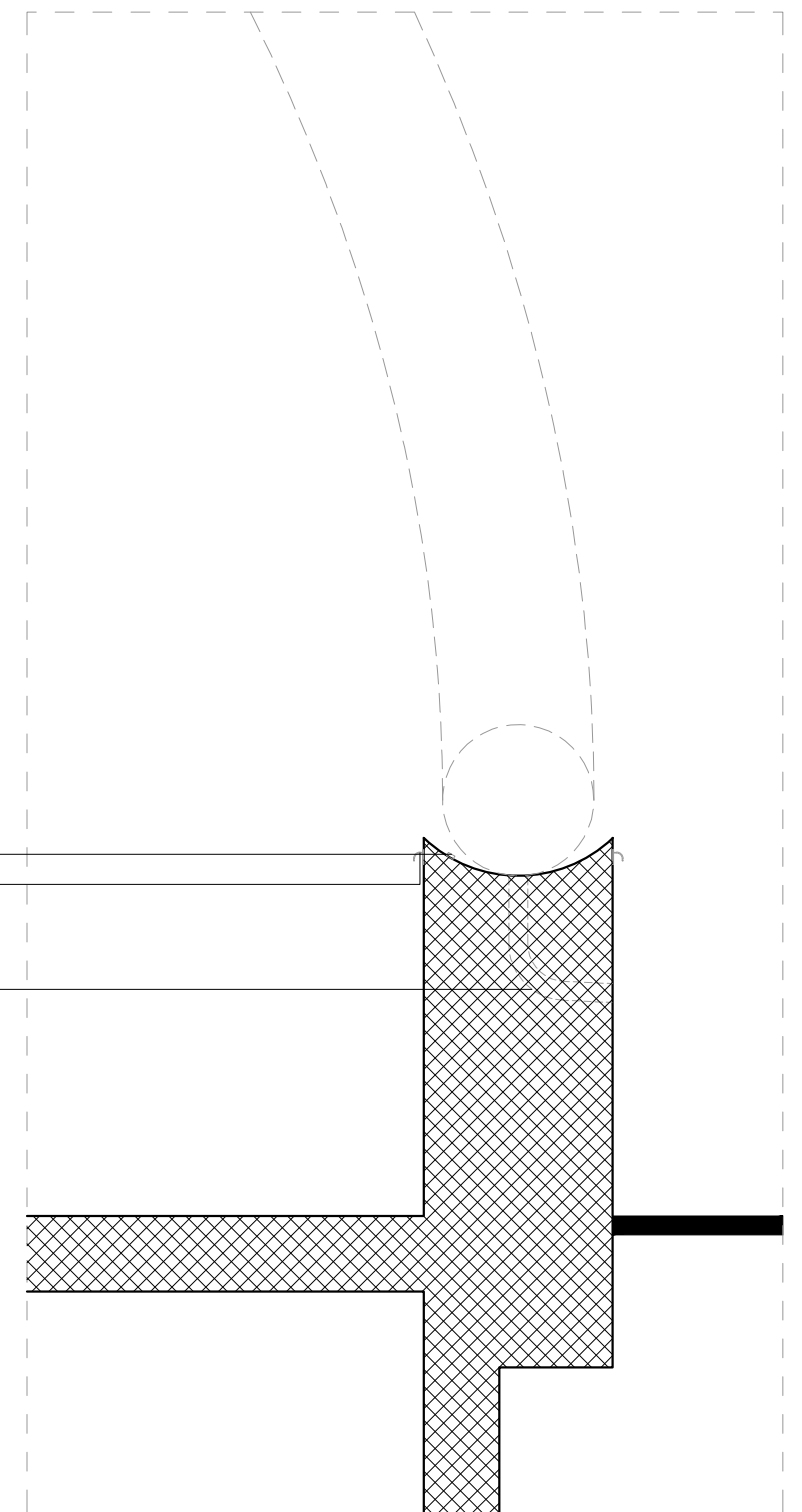
sekundarna konstrukcija na napuhavanje;
PVC membrana
platnena obujmica PVC membrane

osnovna konstrukcija na napuhavanje;
PVC membrana

led traka za vanjsku upotrebu
inox točkasto postavljene kukice

odvodnja oborinska vode

kompresor za upuhivanje zraka u konstrukciju

0 25 50

100 200

250

1:20

DETALJ KROVA PVN-A

prostorne vizualizacije

